

**Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická**

Magisterská práce

Antisemitismus vo Veľkej Británii

BAHons Daniela Tlumačová

Plzeň 2017

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra blízkovýchodních studií

Studijní program Mezinárodní teritoriální studia

Studijní obor Blízkovýchodní studia

Magisterská práce

Antisemitismus vo Veľkej Británii

BAHons Daniela Tlumačová

Vedoucí práce:

Mgr. Vera Tydlitátova, Th.D.

Katedra blízkovýchodních studií

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2017

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literatury.

Plzeň, duben 2017

.....

Týmto by som sa chcela veľmi pekne poďakovať vedúcej práce Mgr. Vere Tydlitátovej, Th.D. za pomoc pri písaní tejto magisterskej práce

Obsah

1. ÚVOD	2
2. HISTÓRIA ŽIDOV A ANTISEMITIZMU	3
2.1. Prvé obdobie Židov vo Veľkej Británii	3
2.2. Vyhostenie z krajiny	14
2.3. Antisemitizmus v karikatúrach	17
3. NÁVRAT ŽIDOVSKÉHO OBYVATEĽSTVA DO VEĽKEJ BRITÁNIE	18
3.1. Prvé kroky a obdobie návratu Židov do Veľkej Británie	18
3.2. Židia vo Veľkej Británii v prvej polovici devätnásteho storočia	22
3.3. Židovská komunita v druhej polovici devätnásteho storočia	25
3.4. Antisemitizmus a situácia v 20. storočia	26
3.5. Obdobie pred a počas Druhej Svetovej vojny	30
4. ANTISEMITIZMUS V SÚČASNOSTI	33
4. 1. Antisemitizmus, Sionizmus, Antisionizmus, Anti-Izrael	34
4.1.1. Antisemitizmus	34
4.1.2. Sionizmus	37
4. 1.3. Antisionizmus	40
4.1.4. Anti Izrael	41
4.2. Antisemitizmus na školách a univerzitách	41
4.2.1. Všeobecná charakteristika britského vzdelávacieho systému	41
4.2.2. Antisemitizmus na školách	42
4.2.3. Antisemitizmus na náboženských školách	42
4.2.4. Antisemitizmus na univerzitách	46
4. 3. Antisemitizmus v britskej politike	52
4.3.1. Konzervatívna strana a antisemitizmus	53
4.3.2. Antisemitizmus v Labouristickej strane	55
4. 4. Štatistické údaje a prípady antisemitizmu za posledných päť rokov	67
5. ZÁVER	69
6. ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	72
7. RESUMÉ	96
8. OBRAZOVÁ PRÍLOHA	97

Úvod

Cieľom tejto práce je popísať antisemitizmus vo Veľkej Británii. Táto téma nie je novým fenoménom a netýka sa iba Veľkej Británie. Počas desaťročí bolo urobených množstvo štúdií, štatistík a napísaných mnoho kníh, na ktoré sa budem obracať aj v tejto práci. Politická situácia na Blízkom Východe a imigračná politika rozvírila nové diskusie a znovu oživila staré predsudky. Zatiaľ čo sa môže navonok zdať, že akési nepriateľské postoje sa obracajú najmä ku moslimskej časti populácie a imigrantom vo všeobecnosti, začali sa zase objavovať vo zvýšenej miere aj antisemitské prejavy, a to nielen vo svete a na internete ako najrýchlejšieho šíriteľa myšlienok, ale aj z úst politikov a rôznych iných inštitúcií vo Veľkej Británii. V tejto práci sa najprv zameriam na prvé obdobie Židov a s ním spojeným antisemitizmom vo Veľkej Británii. Pozrieme sa na to, aké mali v minulosti názory, prístupy a postoje voči židovskému obyvateľstvu a antisemitizmu, ďalej na postoje panovníkov a vlád voči antisemitizmu, vplyv náboženských organizácií a rádov na život, vývoj a fungovanie židovskej komunity v tejto krajine. V tejto práci sa nebudem venovať obdobiu, keď boli vylúčení z krajiny, aj keď sa o ňom robili rôzne štúdie, pretože to nemá vplyv na tému tejto práce. Po prvej časti sa dostaneme ku druhej časti, ktorá sa bude zaoberať ich návratom do Británie, ako sa menili podmienky ich života v súvislosti s meniacou sa spoločnosťou a či sa spolu s ňou menili aj dôvody a formy prejavovania antisemitizmu. Druhú časť ukončíme obdobím krátko po Druhej Svetovej vojne, kedy sa situácia v rámci antisemitizmu zmenila vďaka vzniku štátu Izrael. O období od Druhej Svetovej vojny až po dnešok je tak, ako aj o iných napísaných veľa kníh a štúdií, rozhodla som sa kvôli zvýšenej frekvencii antisemitských prejavoch, ktoré sú hlásené v médiach za posledné dva roky sústrediť hlavne na súčasnosť. Samozrejme budeme sa vracieť späť ku predvojnovému a povojnovému obdobiu, ale nie vrámcami osobitného celku, ale ako súčasť tém, týkajúcich sa antisemitizmu vo vzdelávacích inštitúciách a v politike. Okrem kníh a článkov využijem vo svojej práci štatistické údaje ohľadom antisemitizmu a takisto rozhovor, ktorý som urobila s Gary Mondon bývalým bankárom, riaditeľom JNF (Židovskej národnej fronty), ktorá sa ako jedna z mála organizácií v Británii sústredí na Izrael a nie Židov, členom výboru Konzervatívnych priateľov Izraela za posledných sedem-osem rokov, reprezentantom JNF v Rade zástupcov britských Židov a členom desať až dvanásť člennej obrannej divízie, ktorá

vedie boj proti antisemitizmu. Neopomenieme ani samotné termíny antisemitizmus, antisionizmus a anti Izrael a ukážeme si rôzne definície, a ako ich chápu jednotlivé organizácie. Na záver v krátkosti zhrniem ďalšie oblasti, kde sa antisemitizmus začal so zvýšenou mierou objavovať ako sa líšil ten v stredoveku od toho dnešného. Danú tému som si vybrala z niekoľkých dôvodov: jednak z hľadiska jej aktuálnosti a zaradenia do modernej histórie, ktorá ma zaujíma, a jednak preto, že už trinásť rokov žijem vo Veľkej Británii, kde mám možnosť pro svoju diplomovú prácu načerpať dostatok materiálov nielen z Britskej knižnice, ale aj z primárnych zdrojov. V mojej práci použijem publikácie od autorov akými sú: Iganski, Daniel Renshaw, Sarah Cardaun, Cecil Roth, Abrahams, ale aj novinové články, rozhovory v rádiách a programov vytvorených stanicami BBC a Al Jazeera, a štatistické údaje.

2. História Židov vo Veľkej Británii

Predtým, než sa zoznámime s históriou Židov, počiatkami a vývojom antisemitizmu vo Veľkej Británii by som chcela podotknúť, že som sa rozhodla ako oporné body v histórii použiť vlády jednotlivých monarchov, keďže ich správanie a rozhodnutia priamo ovplyvňovali život tejto menšiny na území Británie. Počnúc ich príchodom za vlády Viliama Dobyvateľa, cez ich vyhnanie a znovu prijatie. V tomto období ako ďalej uvidíme sa antisemitizmus prejavoval rôznymi spôsobmi zaželažúc na politickej a finančnej situácii. Ľudové masy prejavovali svoje postoje voči Židom o ktorých kolovali rôzne legendy, ktorí mali aspoň naoko špeciálne postavenie a bohatstvo otvorene násilnou formou, ktorá bola nepriamo podporovaná názormi cirkvi, zatiaľ čo panovníci ich vždy využívali pre ich talent v obchodovaní a financiách, a ich negatívne správanie voči nim nebolo založené na ich rase, alebo vierovyznaní ale z čiste praktického hľadiska získania čím väčších financií na ich úkor. V tejto prvej časti si ukážeme ako sa vyvíjal život Židov od ich príchodu za vlády Viliama Dobyvateľa, až do ich prvého vylúčenia za vlády Edwarda I..

2.1. Prvé obdobie Židov vo Veľkej Británii

Prvé obdobie, kedy sa stretávame vo väčšej miere so Židmi na území Veľkej Británie je spájané s dobytím Anglicka Viliamom Dobyvateľom, ktorý so sebou do Londýna priniesol 2600 Židov z územia Rouen v Normandii na konci jedenásteho storočia, aby mu riadili obchody medzi novo dobytým územím a už obsadenými oblasťami najmä na severe Francúzska (Hillaby, 2013, str.1). Aj keď sa samozrejme nedá vylúčiť už ich skorší príchod, napríklad počas osídlenia Británie Rimanmi. Prvé správy o Židoch nám podáva Viliam z Malmesbury (1847, str. 339) knihovník opátstva s rovnomeným názvom, ktorý nám vo svojej kronike kráľov hovorí: „*Židia počas jeho panovania (tým myslím vládu Viliama II.) predostreli dôkazy o ich drzosti voči Bohu. Raz v Rouen sa snažili zvíťaziť pomocou darov, nad konvertovanými Židmi, aby sa vrátili k judaizmu.*“ V druhom prípade spomína skupinku Židov, ktorí sa stretli v „ústnom súboji“ s kresťanskými biskupmi, pričom kráľ bol pripravený prejsť na judaizmus, ak by boli Židia v tomto argumente víťazmi. Ako ďalej Malmesbury píše: „*Z tejto súťaže Židia nezožali nič, len zmätok: hoci sa opakovane chválili, že neboli porazení*

argumentom, ale silou (Malmesbury, 1847, str. 338-339).“ Židia boli pod ochranou kráľov, ale zároveň museli trpieť ich vrtochy. Aj napriek majetku, ktorý naakumulovali, väčšina z nich nemala právo vlastníť domy, a tak sa mohli nájsť na ulici kedykoľvek. Židia sa okrem Londýna usádzali v Norwichi, Lincolne, Northampton, Winchestri, Cambridgi a do roku 1140 už bola založená aj komunita v Oxforde (Oxford Jewish heritage, 2006). Ako píše Hillaby (2013, str. 2) *„tieto miesta boli osídľované predovšetkým kvôli ich výhodnej obchodnej polohe nielen, čo sa týkalo cestnej prepravy, ale aj tej lodnej, ktoré boli silné, strategické a často blízko Normanských hradov.“* Spočiatku spolunažívali s kresťanmi v harmónii, až do obdobia začiatku Križiackych výprav, kedy sa začali v ostatných častiach Európy stupňovať protižidovské nálady, čo sa v prvých rokoch neprejavilo až na pár výnimiek v Anglicku. Čo sa týka samotných panovníkov, tí im od Viliama Dobyvateľa, cez jeho synov a nasledovníkov kráľov Rúfusa, Henryho I., Štefana, Henryho II., Richarda Levie srdce a Johna garantovali, či vylepšili ich práva a postavenie v spoločnosti (Apple, 2011, str. 203). V dobe vlády Henryho I. boli Židia v Londýne najvýznamnejšími finančníkmi a obchodníkmi, pričom finančne asistovali korune pri výbere dlhov od jej dlžníkov a rôznymi kreditmi (Hillaby, 2013, str. 2). Henry I. potvrdil ich privilégia medzi ktoré patrili: sloboda pohybu, oslobodenie od platenia mýta a ďalších poplatkov, právo na spravodlivý súd, ochranu pred zneužitím a právo na držanie pôdy (Shulman, 2011). Medzi najvýznamnejšie osobnosti v tej dobe patril napríklad rabín Josce. Po smrti Henryho I.; kedy o moc súperia Štefan a Matilda; sa nám zachovala aj zmienka o Židoch v Oxforde, ktorých najprv pri svojom úteku obrala o zlato Matilda, a potom od nich peniaze pod hrozbou vypálenia ich domov žiadal Štefan, ktorý chcel peniaze použiť na prenasledovanie Matildy (Oxford Jewish heritage, 2006). Vláda Štefana medzi rokmi 1135-1154 je pre túto prácu významná aj tým, že sa tu stretávame s prvým známym prípadom, keď boli Židia obvinení z rituálnej vraždy, a teda prvotným zdokumentovaným prípadom toho, čo je v dnešnej dobe považované za prejav antisemitizmu. Podľa Oxfordského slovníka sa totiž za antisemitizmus považuje „Nepriateľstvo, alebo predsudok voči Židom“ (Oxford dictionaries, 2017a). Presnejšiu a obsiahlejšiu definíciu uvediem neskôr, keďže sa týka novoveku, a je prepojená s politickými udalosťami dvadsiateho, a dvadsiateho prvého storočia. Medzi obvinenia vo všeobecnosti patrilo obetovanie kresťanských detí (vo väčšine chlapcov), zozbieranie ich krvi pre rituálne činnosti a tiež znesvätenie Kristovho tela (McCulloh, 1997, str. 698). Ak sa vrátíme ku nášmu obdobiu, presnejšie do roku 1144 stretávame sa s prvým zaznamenaným náboženským predsudkom, týkajúcim sa

rituálnej vraždy. Tá bola údajne vykonaná v Norwichi na dvanásť ročnom chlapcovi Viliamovi, ktorého telo sa našlo 24. marca 1144 v Thorpe Wood na Veľkú noc, teda v dobe židovského sviatku Pesach (Mormouth, 1896, str. 13). Sviatok Pesach oslavoval odchod Židov z Egypta, ktorí pred svojím odchodom mali potrieť zárubne svojich domov krvou z jahňat'a, aby tým dali vedieť anjelovi, že v dome žijú Izraeliti, a tým ich ochrániť pred smrťou. To sa potom oslavovalo každoročne v Jeruzalemskom chráme, (pokiaľ nebol zničený), kde sa obetoval baránok, alebo koza (Ganganelli, 1935, str. 15-16). Toto stačilo vymeniť za dieťa a povera bola na svete. Čo sa týka Viliama, ten pochádzal zo zbožnej rodiny, pričom jeho dedko a strýko boli kňazmi, a jeho brat Robert bol mníchom. Viliamovo telo a jeho vražda zo začiatku nevzbudzovali žiadne myšlienky ohľadom jeho martýrstva, alebo konania zázrakov. Jeho telo bolo pochované a ponechané v klúde najprv na mieste kde bolo nájdené, teda v lese. Počas nasledujúcich rokov bolo premiestnené do kapitolového domu, po smrti Eliáša; hlavy benediktínov v Norwichi; bolo telo presunuté do katedrály a ohradené železnou mrežou, a nakoniec piateho apríla 1154 bolo presunuté do kaplnky, vtedy nazývanej kaplnka martýrov (Monmouth, 1896, str. 22). O tom, čo sa stalo sa dozvedáme z rozprávania mnícha Thomasa, ktorý o tejto udalosti podal správu niekoľko rokov neskôr. Podľa neho prišiel Viliam po dohode so svojou mamou do domu Žida v Norwichi, kde podľa slov Viliamovej sesternice zmizol, a už ho živého nevideli. (Monmouth, 1896, str. 42). Židia boli Viliamovým strýkom Godwinom obvinený z chlapcovho ukrižovania, ktorého sa mali dopustiť po bohoslužbe v synagóge (Matthew, 2015). Následne sa konali synody, na ktorých obvinení popierali svoju vinu, ale ako píše Thomas dôkazy boli proti nim. Jedným z nich malo byť podľa mnícha Thomasa aj tvrdenie konvertitu Theobalda; Žida z Cambridgu; podľa ktorého Židia mali každoročne obetovať kresťana, aby mohli znova nadobudnúť svoju slobodu a domovinu (Monmouth, 1896, str. 71). Hrozilo, že masy sa do Židov pustia, a tak sa ich zastal kráľov šerif John, ktorý im povolil ukryť sa v priestoroch hradu v Norwichi (Ganganelli, 1935, str.15). Desať rokov po smrti chlapca ho teda začali obyvatelia aj vďaka snahám priora Richarda de Ferrariis; brata Thomasa Monmoutha; a biskopa Turba považovať za martýra. Masy začali putovať do Norwichu a navštevovať Viliamove posledné miesto odpočinku (Monmouth, 1896, str. 22). Aj keď boli židovskí obyvatelia Norwichu načas ochránení pred hnevom mäs, netrvalo dlho a protižidovské nálady sa manifestovali pri zabití Žida Eleazara nasledovníkmi Sir Simona de Novers. Tu sa už dostávame do obdobia vlády kráľa Henryho II., ktorý vydal dokument s privilégiami pre túto židovskú časť obyvateľstva, avšak tu je vhodné dodať, že Henry II. vydal v roku

1181 takzvané „*Assize the arms*“, podľa ktorého mali obyvatelia za určitých podmienok vlastniť výzbroj a brnenie, avšak do tejto skupiny nespadali Židia. Tí mali podľa tohto predať, alebo sa iným spôsobom zbaviť brnenia ak už ho vlastnili tak, aby ostalo v službe kráľa. Takisto bol vydaný zákaz predaja a vývozu zbraní, čo sa tiež vo väčšej miere vzťahovalo na Židov živiacich sa najmä obchodom (Staples, 2000). Tu sa ale realita rozchádza. Na jednej strane je odôvodnenie, že Židia boli pod ochranou kráľa, takže žiadne zbrane nepotrebovali, aj keď sa vo vyhlásení spomína brnenie a nie zbrane, ale na strane druhej odporcovia tejto teórie tvrdia, že bez zbraní sa nemohli brániť pri vypuknutí nepokojov (Bimbau, 1996-2015). Tento zákaz už neplatil v polovici trinásteho storočia, kedy sa stretávame s menami ako Abrahám le Skirmiseur; ktorý bol vojenským špecialistom; alebo konvertitom Philipom the Cross- Bowman, ktorý riadil zbrojnicu v *Tower of London* (Roberts, 2005- 2013, str. 2). Nepokoje sa odohrali pred aj po vydaní *Assize the Arms*. Prvou udalosťou bola smrť Harolda, ktorého telo bolo nájdené v rieke v apríli 1168 v Gloucestri so známkami popálenín na tele a oblečení, spôsobené horúcim tukom, stopami po trňoch na hlave a pod pazuchami, roztopeného vosku v očiach a ušiach, a niekoľko vybitých zubov. Telo malo byť tak ako aj u Viliama pribité na kríž. Vina bola hodená na Židov, ktorí vraj telo najprv ukradli a skryli až pokiaľ chlapca nezabili (Monmouth, 1896, str. 74). Potom sa mala konať ceremónia, na ktorej sa pod zámenkou obriezky mali zúčastniť Židia z celého Anglicka. V Gloucestri sa podľa písomných záznamov Židia usadili v roku 1159, keďže sa tam nachádzal hrad, mincovňa, katedrála, kláštor a prístav na rieke Severn, a teda to bolo výhodné pre obchod (Roberts, 2005- 2013). Zo záznamov vyplýva, že okrem služby kráľovi, boli tiež významným zdrojom peňazí pre kláštory, či už na výstavby, alebo nevyhnutné prestavby a na nákup oviec, ktoré kláštory v tej dobe využívali na produkciu a predaj vlny. Ďalší incident pri ktorom bol vraj kresťanský chlapec ukrižovaný sa mal stať roku 1181 v Bury St Edmunds pri Manchestri, potom v Bristole 1183, Winchestri v roku 1192 a v Londýne 1192 (Schoenberg, 1998- 2017a). Tou hlavnou udalosťou tohto obdobia bola masová hystéria, ktorá sa odohrala v roku 1189 v Gloucestri a takisto sa konala tretia križiacka výprava na znovuzískanie Jeruzalema od Salahadína, na ktorej sa mal zúčastniť anglický kráľ Henry II. a francúzsky kráľ Filip II.. Pred začiatkom tejto výpravy Henry II. umiera a úlohy sa zhostúje jeho syn Richard I. (Schoenberg, 1998-2017a). Tieto výpravy boli drahé, pričom museli byť pokryté nielen náklady na jedlo a dvor, ktorý na takúto výpravu cestoval, ale aj zbrane a iné výdavky. Keďže sa Židom v tomto období finančne darilo a boli pod takzvanou „ochranou kráľa“, museli aj oni prispieť na kresťanskú výpravu, a to vraj až

ôsmimi percentami z celkového výberu na túto výpravu do kráľovskej pokladnice (Shoenberg, 1998- 2017). Otázkou ale zostáva, koľko na tejto výprave židovský obchodníci a úžerníci zarobili. Najlepším príkladom je Aaron z Lincolnu; najbohatší muž Anglicka svojej doby; ktorý spadá ešte do obdobia vlády Henryho II.. Informácie ohľadom Aaronovho narodenia, detstva alebo rodiny nám bohužiaľ nie sú známe. Prvýkrát sa s ním stretávame v pokladničných záznamoch z Westminstru (Jacobs, 1898, str. 630). Z nich sa dozvedáme o transakciách medzi rokmi 1166-1186, čiže až do jeho smrti. Počas svojho života financoval cisteriánske kláštory a opátstva, ktoré boli budované napríklad v oblasti Yorkshire, a takisto výstavbu biskupovho paláca, rezidencie v Londýne a ďalšie. Samozrejme tieto pôžičky boli s úrokmi. V niektorých prípadoch boli dané Aaronovi do zástavy majetky, alebo pôda z ktorej prenájmu, či úrody získaval peniaze, ktoré putovali priamo do jeho pokladne. Po jeho smrti sa Henry II. nielenže nemusel obávať svojich dlhov voči Aaronovi, ale okamžite zhabal jeho majetok, a prevzal na seba pohľadávky voči ostatným grófstvam v hodnote vyše 15000 libier. Takisto nechal zriadiť špeciálne oddelenie takzvané „Aaronova pokladnica“, ktoré sa venovalo vymáhaniu zostávajúcich dlhov, ktoré bolo za vlády Richarda I. rozšírené o pokladnicu pre Židov „*Scaccarium Judaeorum*“, ktorá mala svoje pobočky vo viacerých mestách, a tým poskytovala panovníkovi presný prehľad o ich finančných aktivitách (Jewish Gen, 2005). Medzi jeho dlžníkov patrili napríklad škótsky kráľ, arcibiskup z Cantenbury, Westminsterský opát, gróf z Leicestru a mnoho ďalších vysokopostavených osobností tej doby. Zo záznamov vyplýva, že Aaron mal sieť agentov, ktorí za neho vyberali poplatky po celej krajine. Okrem Aarona sa medzi bohatých obchodníkov tej doby radil aj Isaac fil Rabi Joce z Londýna, ktorého osoba a rodina sa spomína ako „reprezentant“ všetkých Židov v Anglicku v charte Richarda I. (Jacob, 1898, str. 632). Ako píše Jacobs (1898, str. 633) to, že kráľ si kládol nárok na majetok bohatých Židov po ich smrti nie je typické iba pre nich, ale týkalo sa aj bohatých kresťanských úžerníkov, takže sa tu zo strany kráľa nejednalo o diskrimináciu nasmerovanú proti Židom a ako ďalej Jacobs (1898, str. 641) píše: „*V trinástom storočí bolo normálnom vecou, aby si kráľ nárokoval na jednu tretinu majetku zosnulého Žida.*“ Keďže kráľ mal ako kresťan takisto zakázané brať úrok, dlhodobo bolo výhodnejšie ťažiť z práce Židov na finančnom poli. Na druhej strane takéto úspechy na poli obchodu a financií sa nestretli pozitívne u ich dlžníkov, závistlivcov a obyčajných ľudí na pozadí davovej psychózy, ktorú spôsobovali krížiacke výpravy po celej Európe. Zatiaľ čo sa doterajšie prípady nenávisťi voči Židom otvorene prejavovali najmä medzi obyčajným

obyvateľstvom, korunovácia Richarda I. ukazuje, že sa nevyhla ani kráľovskému dvoru, a že sa ich situácia začala zhoršovať aj napriek finančnej pomoci, ktorú panovníkom poskytovali. Richard I. deň pred svojou korunováciou vo Westminsterском opátstve vydal zákaz, podľa ktorého sa Židia, ale aj ženy nesmeli zúčastniť jeho korunovácie a korunovačnej večery (Hume, 1778, str. 379). V deň korunovácie, ktorá sa konala tretieho septembra v Londýne ostala väčšina židovského obyvateľstva doma. Avšak Židia, ktorí boli súčasťou kráľovského dvora si pravdepodobne mysleli, že sa ich tento zákaz netýkal ak vezmeme do úvahy ako na nich kráľ závisel a ich silnú finančnú pozíciu. Po korunováci sa hostia pobrali do jedálne, aby mohli začať s oslavou. Medzi nich sa zamiešali aj zástupcovia židovskej obce, presnejšie Benedikt a Josce z Yorku a ďalší, ktorí so sebou priniesli pre kráľa dary (Jacobs, 1898, str. 104 a 119). Namiesto vďaky sa do nich prítomný vysokopostavený hostia pustili a udierali ich hocičím, čo im prišlo pod ruky. Benedikt bol prinútený vzdať sa svojej viery v kostole Svätej Márie v Yorku a prijať kresťanské meno Viliam, aj keď mu neskôr Richard I. povolil vrátiť sa ku svojej viere. Po smrti nebol pochovaný na židovskom cintoríne aj keď sa pod hrozbou smrti zriekol svojho náboženstva (Shoenberg, 1998- 2017b). Tých menej šťastných pri tejto príležitosti stretla smrť. Celá situácia sa ešte zhoršila potom, čo sa slovo o prítomnosti týchto Židov na oslave dostalo na verejnosť a dav tvorený najmä služobníctvom; ktoré so sebou šľachta priniesla z celého Anglicka; sa pustil do ničenia, zabíjania a pľundrovania zabarikádovaných domov, kde sa nachádzali celé židovské rodiny, a postupne sa presunul do ničenia majetku bohatých Londýňčanov, bez ohľadu na ich vieru. Londýn sa zmenil na vojnovú zónu a určil tým osud Židov na budúce roky. Aj keď sa Benedikt vyhol smrti v tú noc, krátko na to zomrel, ešte predtým ako sa mohol dožiť masakru svojej rodiny v Yorku. Po Londýne nasledovali útoky v Norwichi, Stamforde a Lincolne a šestnásteho marca v roku 1190 vyvrcholili v už spomenutom Yorku. Rozzúrený dav najprv vtrhol do domu vdovy obchodníka Bacharu a zabil nielen jeho vdovu, ale aj deti, a nakoniec vylúpili a vypálili aj dom. Židia z Yorku; medzi nimi Rabi Elijah a už aj spomenutý Josce; ktorý bol hlavným agentom už spomínaného Aarona z Lincolnu; (Halsall, 1997) sa zo strachu pred podobným osudom zabarikádovali v pevnosti Klifordská veža tamojšieho guvernéra, ktorý ich požiadal, aby vyšli z pevnosti von. To sa ale nestalo a až na troch, zhruba 150 až 500 členov tejto komunity zomrelo v tú noc. V bezvýchodiskovej situácii najprv muži zabili svoje ženy a deti, a ich telá vyhodili za steny hradby na pľundrujúce masy, aby následne sami zomreli v ohni, ktorým podpálili vežu. Potom obyvatelia Yorku vtrhli do katedrály a pred oltárom spálili všetky dokumenty, týkajúce sa ich dlhov (Hume,

1787, str. 379). Ako píše Abrahams (1895, str. 13) kráľ mal zviazané ruky, čo sa týkalo potrestania, pretože vinníci boli buď súčasťou alebo členmi križiackej výpravy, sedliaci alebo zbankrotovaní šľachtici, ktorí utiekli do Škótska. Obyvatelia Yorku, ktorí boli v tejto situácii bezmocní vyviazli iba s pár pokutami. Následne nato Richard levie srdce potvrdil 22 marca 1190 práva Židov, ako píše Abrahams (1895) hlavne tím majetným, ktoré im daroval už jeho otec kráľ Henry II., čo bolo v tomto prípade malá kompenzácia. Tieto práva zneli nasledovne: *„Vedz, že sme udelili a podľa tejto listiny potvrdili, Izákovi, synovi rabína Joa a jeho synom a ich mužom, všetky ich zvyky a slobody rovnako, ako ich Lord kráľ Henrich, náš otec, udelil a jeho listinou potvrdil Židom v Anglicku a Normandii, a to: zdržiavať sa v našej krajine slobodne a čestne, a dodržať všetky tie veci z nás, ktorý vyššie uvedený Izák a jeho synovia mali v čase kráľa Henryho, nášho otca, v krajinách, lénach, a záväzkoch, a daroch a kúpach, ktoré Henry, náš otec, dal za ich službu a Thurroc, ktorý vyššie zmienený Izák kúpil od grófa Ferrars a všetky domy a panstva a záväzky, ktoré menovaný Izák a jeho synovia mali v našej krajine v dobe kráľa Henryho, nášho otca.“* Títo „privilegovaní“ Židia mali právo prebývať na území Anglicka a Normandie, ponechať si majetky a brať ich so sebou, mohli vlastniť pozemky, boli im zaručené slobody, a mohli dodržiavať svoje zvyky, tak ako počas vlády Henryho II.. Takisto v právnych veciach si boli podľa tejto listiny kresťania a Židia rovní. Richardovi prišlo vydanie tejto listiny vhod, keď padol pri návrate z križiackej cesty do zajatia, a Židia boli tí, na ktorých bola uvalená daň päť tisíc libier, z ktorej boli schopní po predošlých útokoch a zničení celých komún zaplatiť iba polovicu (Jewish Gen, 2005). Samozrejme by sme sa nemohli čudovať, ak by zvyšok mohli, ale nechceli z očividných dôvodov zaplatiť pokiaľ im boli zaručené už spomenuté práva. Kráľa Richarda po jeho smrti vo Francúzsku vystriedal jeho mladší, nie veľmi schopný a populárny brat John I.. Počas svojej vlády stratil územia vo Francúzsku, zaťažil svojich obyvateľov veľkými daňami, a dostal sa do konfliktu s pápežom. V roku 1201, presnejšie desiateho apríla, vydal potvrdenie charty týkajúcej sa Židov, ktorá už ale platila pre celú komunitu (Halsall, 1999, Abrahams 1895). Tak ako aj predošlé charty, aj táto im potvrdila ich privilégia, medzi ktoré patrilo oslobodenie od platenia cla a mýta, ale na rozdiel od predošlej charty, prvý bod už nespomínal Žida Izáka a jeho rodinu, ale Židov vo všeobecnosti (Halsall, 1999). Takisto im zaručoval vlastné sudy, ak sa jednalo o záležitosti ich vlastnej komunity. Za túto chartu si oproti predošlej museli zaplatiť štyri tisíc mariek (Halsall, 1999). Takisto v roku 1207 uvalil desať percentnú daň na všetky úvery, ktoré Židia poskytovali a ich záznamy boli kontrolované (Hillaby, 2013, str. 5).

Situácia sa ešte viac zhoršila prvého novembra 1210, keď dal John I. pozatvárať majetných predstaviteľov židovskej komunity do väznice v Bristole, a neskôr aj ďalších, za ktorých oslobodenie a navrátenie skonfiškovaných dlhopisov požadoval daň, alebo skôr výkupné vo výške 60 000 mariek (Skinner, 2012, str. 43). Táto daň sa týkala aj chudobných, ktorí museli prispieť najmenej čiastkou dvoch libier (Hillaby, 2013, str. 5). Tím, ktorí neuposlúchli a odmietli zaplatiť bolo zhabaní majetok, boli mučení, a v niektorých prípadoch, ako napríklad u Izáka z Cantenbury obesení. Tí „šťastlivejší“ utiekli z krajiny. Z tohto obdobia sa zachoval príbeh Abraháma z Bristolu, ktorý odmietol zaplatiť desať tisíc libier, a každý deň až pokiaľ nesúhlasil so zaplatením dlhu, mu bol vytrhnutý jeden zub, až nakoniec stratil sedem zubov (Jewish Gen, 2005). Ďalšie zdroje spomínajú Izáka z Norwichu, ktorý bol uväznený v *Tower of London* a svoj desať tisícový dlh splácal jednou markou denne (Hillaby, 2013, str. 5). Situácia sa ďalej zhoršovala a mnoho židovských komunít postupne vymizlo. O tri roky neskôr došlo k ďalším útokom a kráľ John I. požadoval vyplatenie dlhou od kresťanských obyvateľov, ktorí boli predtým dlžníkmi židovských veriteľov, priamo do jeho poklade. To sa nestretlo s pozitívnym ohlasom a tieto nepokoje vyvrcholili Magna Charta rebéliou. Rebeli ničili nehnuteľnosti, medzi ktoré patrili aj synagógy, a to nielen v Londýne, ale po celej krajine. Jednotliví Židia boli zajatí na oboch stranách armádnymi lídrami a držaní za výkupné (Simmer, 2012, str. 44). Baróni si nakoniec v Magne Charte z pätnásteho júna presadili aj klauzuly z ktorých pre túto prácu sú obzvlášť zaujímavé číslo deväť, desať a jedenásť, týkajúce sa priamo židovských veriteľov, a ich práv na vymáhanie peňazí. Ako hovorí desiaty bod: *„Ak si niekto vzal pôžičku od Židov, veľkú alebo malú, a zomrie skôr, ako zaplatí dlh, dlh nesmie na seba naviazať úrok, pokiaľ je jeho dedič neplnoletý, nezáležiac na tom, kto je dlžníkom. A v prípade, že dlh sa dostane do našich rúk (teda rúk kráľa), budeme mať iba hlavnú sumu zaznamenanú v listine.“* Jedenásty bod hovorí, že *„Vdova po dlžníkovi si ponechá svoje veno a nemusí zaplatiť manželov dlh, a o neplnoleté deti má byť postarané v pomere ku nehnuteľnosti ich otca, a dlh má byť zaplatený zo zvyšku (Magna Carta, 1215).“* Z hľadiska všeobecnej situácie na nich mal dopad štvrtý Lateránsky koncil, na ktorom sa pod vedením pápeža Inocenta III. rozhodlo, že Židia, ale aj Saraceni nielen v Anglicku, ale aj Nemecku, Francúzsku a neskôr aj Maďarsku sa budú musieť od kresťanov líšiť oblečením, aby náhodou nedošlo ku popluteniu a mixovaniu mužov a žien týchto odlišných skupín, a tak ako už bolo rozhodnuté na koncile v Toledě nesmeli zastávať verejné funkcie. Tiež mali zakázané ukazovať sa na verejnosti počas Veľkonočnej nedele a posledné tri dni svätého týždňa

(Shoenberg,1998-2017c). V roku 1219 bol vydaný dekrét, podľa ktorého mali dozorcovia takzvaného *Cinque prístavu*; čo zahrňovalo päť miest na východnom cípe Anglického kanála; zabrániť Židom žijúcim v Anglicku, aby opustili krajinu (Abrahams, 1895, str. 15). Keď na trón nastúpil iba deväťročný Henry III. spočiatku sa zdalo, že ich situácia bude lepšia a to vďaka jeho poradnému zboru vedenému Viliamom Maršalom, grófom z Pembroku (Hillaby, 2013, str. 10). V roku 1222 zase bol dočasne prijatý synodou v Oxforde zákaz budovania nových synagóg, vlastníenie otrokov, alebo miešania sa s kresťanmi. V tom istom roku bol za prestup na kresťanstvo upálený diakon Robert z Readingu (Shoenberg,1998- 2017d). Robert, študent hebrejčiny na Oxfordskej univerzite si okrem prestúpenia na judaizmus vzal za ženu Židovku (Oxford Jewish heritage, 2012). Finančne bola krajina vyčerpaná, a tak dostal mladý princ dobrú radu ohľadom toho, kto je dobrým potencionálnym finančným zdrojom, ak by sa správanie voči židovskej komunite poberalo pozitívnejším smerom. Preto takisto nariadil svojim šerifom, aby tlačili na kresťanských dlžníkov a vracali svoje dlhy dokonca s dvoj, či trojlíbrovým týždenným úrokom (Skinner, 2003, str. 44). Počas prvých rokov vlády sa aj napriek istým obmedzeniam tejto komunite darilo. Pozitívnemu prístupu bol koniec, keď dovŕšil Henry III. v roku 1227 dvadsať rokov a vzal vládu do svojich rúk. O tri roky neskôr uvalil tridsať percentnú daň na ich nehnuteľnosti, a tým pokračoval vo finančnom ruinovaní tejto komunity bez toho, aby mali povolené opustiť Anglicko. O pár rokov neskôr uvalil dane šité na mieru pre každého finančníka a židovské obce. Tu treba ale poznamenať, že Henry III. sa snažil získať finančné prostriedky aj vojnovými výpravami, založením šperkov, väčším tlakom na svojich šerifov a vyjednávaním so zahraničnými finančníkmi (Henry III. Fine rolls project, 2009).V tom istom roku sa konala synoda v Narbonne na ktorej bolo vyhlásené, že: „*Židia by mali byť odlišení od ostatných, vyhlasujeme a dôrazne prikazujeme, že v centre hrudníka (ich odevov) musia mať oválny odznak, mieru jedného prsta na šírku, a jednej polovice dlane na výšku*“ (Halsall, 1996). Ako sme si už mohli všimnúť, v tomto období mali rozhodnutia pápeža ďalekosiahlejšie následky na anglické židovstvo ako to bolo predtým. Takéto správanie zo strany panovníka sa dá vysvetliť tým, že bol veľmi zbožným človekom, ktorý neváhal míňať peniaze napríklad na prestavbu Westminsterského opátstva, a tým aj adoptovať kresťanské nariadenia tej doby. Počas svojej vlády sa vo svojich príhovoroch neraz postavil za obranu kresťanstva a potrestanie tých, čo by sa správali nekresťansky. V roku 1232 bol zase z rituálnej vraždy jednoročného chlapca obvinený Abrahám Pinchm, ďalší z významných veriteľov a zo strachu o ich bezpečnosť boli všetci Židia uväznený vo

Winchesterskom hrade pokiaľ sa nenašiel vinník (Winchester University, 2014, str. 4). Aj keď bol Abrahám zbavený viny, o niekoľko rokov neskôr bol uznaný vinným za inú vec. Kráľ takisto skonfiškoval synagógu v Londýne, a o rok neskôr bol zriadený dom pre konvertitov takzvaný „*Domus Conversorum*“, čiže pokrstených Židov, ktorých počet časom prerástol kapacity domu, a tak boli pridelení rôznym náboženským domom. Na podporu týchto konvertitov museli prispievať Židia a to tým, že každý Žid nad dvanásť rokov musel platiť ročnú daň; okrem iných poplatkov; v hodnote siedmich šilingov, ktorá potom putovala práve pre konvertitov (Carpenter, 2012, str.140 a University of Winchester, 2014, str. 1). Ako píše Skinner (2003, str. 51) niektorí finanční magnáti ako Elias L'Eveske robili rôzne machinácie, pričom podplácali šerifov, alebo získavali osobitnú priazeň u kráľa, aby sa vyhli veľkým poplatkom, čo rozbíjalo súdržnosť a spolupatričnosť židovských komunít. Ako ďalej píše (Skinner, 2003, str. 51-52) zdá sa, že päť až desať percent ich konvertovalo na kresťanstvo, s čím prišli nové pochybnosti týkajúce sa pravosti a úprimnosti ich prestúpenia, a tým aj nová vlna obvinení, ktoré ich spájali so židovskou mágiou, vraždami, exkrementami, zvädzaním kresťanských žien, a novými vlnami rituálnych ukrižovaní v Londýne, Lincolne, Bristole a Northamptone. V roku 1245 a neskôr v roku 1253 vydal kráľ nové nariadenie, podľa ktorého mali zakázané bývať v mestách, v ktorých nebola už predtým založená židovská komunita, nesmeli vstúpiť alebo sa zdržiavať v kostoloch (Carpenter, 2012, str. 134). Takisto Židom nad sedem rokov bolo prikázané nosiť žltý plst' o rozmeroch šesť palcov na tri palce v tvare dvoch kamenných tabuliek, symbolicky reprezentujúce tabuľky, ktoré dal Boh Mojžišovi na Sinaji (University of Winchester, 2014, str.2). Aj napriek tomu niektorí dostali špeciálnu osobnú licenciu, alebo sa z tohto niektoré komunity ako napríklad tá vo Winchestri vykúpili (University of Winchester, 2014, str. 2 a Abrahams, 1845, str. 20). Ako sme už vyššie spomenuli, Lincoln bolo jedno z miest, kde sa zase začali objavovať antisemitské postoje, a tiež ako sme už predtým uviedli bol jedným z hlavných miest židovskej komunity a finančníctva na severe Anglicka. Udalosť, ktorá sa stala 31. júla 1255, kedy došlo k údajnému ukrižovaniu kresťanského chlapca Hughu v Lincolne, veľmi pripomínala situáciu Viliama z Yorku, ale mala pre Židov ďalekosiahlejšie následky. Chlappcova matka Beatrice totiž v zúfalstve prenasledovala kráľa po krajine a tvrdila, že za chlappcovu smrť sú zodpovední práve Židia z Lincolnu. Za tento čin bolo popravených osemnásť lincolnských Židov v Londýne. Pred touto epizódou boli ale Židia v Anglicku darovaní Richardovi I.; grófovi z Cornwallu; kráľovmu bratovi (Carpenter, 2012, str. 137 a 140). Z toho dôvodu mal kráľ voľnejšiu ruku v rozhodovaní, keďže na

nich finančne nezávisel. Ako ďalej píše Carpenter (2012, str. 140) v tomto roku vrcholila aj jeho podpora pre konvertitov, medzi ktorých patrili aj jeho poprední dvorania. Kráľ sa na svojej ceste zo severu Anglicka zastavil v Lincolne, aby v rýchllosti vyšetril obvinenie z rituálnej vraždy. Ako píše Langmuir (1996, str. 258) letopisci Matthew Paris a anály z Burtonu sa zhodujú v tom, že k vražde sa priznal Copin, pretože mu bola Johnom sľúbená imunita. Imunitu mu však zrušil Henry III. a po jeho poprave putovalo ďalších deväťdesiat mužov do *Tower of London* (Carpenter, 2012, píše, že ostali uväznený na hrade v Lincolne), kde čakali na svoj súdny proces (Langmuir, 1996, str. 258). Ako sa ďalej dozvedáme, osemnásť z nich sa odmietlo podriaďiť rozsudku poroty zloženej z kresťanov, a za to boli 22. novembra pred svitaním ťahaní ulicami Londýna, a nakoniec obesení (Langmuir, 1996, str. 258). Za ostatných sa potom prihovárali Dominikánsky a Františkánsky mníši, čo bolo nezvyčajné, pretože práve Dominikáni sa zaslúžili v ostatných krajinách akými bolo Španielsko, či Francúzsko za šírenie nenávisťi voči nim. Do mája 1256 boli ostatní väzni prepustení (Carpenter, 2012, str. 147). Medzi rokmi 1263 -1267 vypukla proti kráľovi vzburá na čele so Simonom de Montford, pretože ani kráľovská rada, a ani kráľ sa nezaujímal o to, že kvôli zadĺženiu sa židovským finančníkom, mali prísť rytieri a nižšia barónska vrstva o svoj majetok (Skinner, 2003, str. 52). Ako sa dozvedáme z kroník, pravdepodobne v Apríli 1264 zomrelo stovky Židov pri útokoch na nich a ich majetok v Londýne s tým, že útoky potom pokračovali v Cantenbury, Worcestri, Lincolne, Bedforde, Bristole, Northamptone, Wichestri, Nottinghamu a nakoniec v roku 1267 v Cambridgi, kde takisto vybrakovali tamojšie židovské bondy ktoré následne presunuli do ich základne v Ely (Skinner, 2003, str. 52-53, Abrahams, 1845, str. 24). Aj napriek tejto situácii Židia požiadali o privilégia patriace tým, čo vlastnia pozemky, čo by im okrem iného dalo privilégium nominovať ministrov kresťanských kostolov, prijímať poctu od kresťanov, sedieť vedľa nich v porote a potencionálne sa prepracovať ku hodnosti barónov (Abrahams, 1845, str. 29). Tu sa natíska otázka, či si naozaj zástupcovia židovskej komunity mysleli, že im kráľ a členovia rady dajú takéto privilégia a tým by sa pre nich črtala lepšia budúcnosť, alebo tak spravili, aby im kráľ dovolil opustiť Anglicko, čo im kráľ predtým zamietol, a tak boli v situácii, keď boli obmedzené ich práva a nemohli z tejto krajiny ujsť, čo len viedlo k väčšiemu zbedačeniu. Po tomto koncile v roku 1271 kráľ presadil zákony z roku 1269 a prijal nové, podľa ktorých mali Židia zakázané vlastniť pozemky a panstvá, na iné ako osobné účely, takisto nesmeli ďalej brať peniaze z prenájmov a okrem ďalších obmedzení im bolo zakázané kupovať nehnuteľnosti v Londýne (Skinner, 2003, str. 53). Ak by sme sa

pozreli na vládu Henryho III. detailnejšie a z viacerých hľadísk zistili by sme, že bola búrlivá, a to nielen čo sa týka židovskej menšiny, ale aj ostatných obyvateľov Anglicka, či už to boli chudoba, rytieri alebo baróni. V roku 1272 zomiera Henry III. a na jeho miesto po návrate z deviatej križiackej výpravy nastupuje Edward I., ktorým sa takpovediac končí židovská prítomnosť v Anglicku.

2.2. Vyhodenie z krajiny

Edward sa po neúspešnej križiackej výprave vrátil do krajiny, ktorú po vláde svojho otca nenašiel v najlepšom stave. Krajina mala finančné problémy, pričom dlžníci využívali zlé postavenie Židov a odmietali im vyplácať dlhy. Židia boli preto nútení predávať svoje nehnuteľnosti, aby mohli platiť dane (Smith, 1290, str. 6). Finančne sa to ešte viac zhoršilo v roku 1275 keď bolo nielen Židom, ale aj kresťanom zakázané pre česť Boha a spoločné dobro ľudí požičiavať na úrok, či už na pozemky, nájomné alebo hocičo iné a že úžerníctvo nemohlo pokračovať po hodoch Svätého Edwarda (Rothwell, 1975, str. 411). Tých, ktorí tento zákaz porušili potom čakal trest. Takisto okrem už predtým spomínaného predpísaného označenia na hrudi museli všetci Židia, muži aj ženy vo veku dvanásť rokov a viac platiť každú Veľkú noc špeciálnu daň kráľovi vo výške troch pencí. Mali ale povolené živiť sa obchodom a svojou prácou, alebo obrábaním pôdy, aj keď tú nesmeli mať dlhšie ako na desať rokov. Pre tieto dôvody mohli voľne konverzovať s kresťanmi (Abrahams, 1845, str. 38). Aj keď sa môže zdať, že v Anglicku v tom období žili len sami bohatí a úspešní Židia, v skutočnosti to tak samozrejme nebolo, a zatiaľ čo si tí bohatší našli cestu ako dopad takýchto zákonov zmierniť alebo obísť, tí chudobnejší nemali tú istú možnosť. Následkom týchto zákonov tí, ktorí si nemohli dovoliť platiť dane a poplatky boli buď uväznený alebo vyhodení z krajiny. Tí podnikavejší sa presunuli na obchod s kukuricou a vlnou v Bristole, Cantembury, Exetri, Lincolne, Norwich a Oxforde, aj keď mestá v tom období boli samostatné a mohli si vytvárať vlastné pravidlá ako napríklad Southampton, kde nemali okrem iného povolené kúpiť tovar a potom ho tam znova predať, alebo v iných mestách, kde nemohli vlastniť obchody a predávať tovar za obchodnú cenu, ak neboli členmi cechov, čo bolo v tej dobe prakticky nemožné (Smith, 1290, str.7 a Abrahams, 1845, str. 40). Takisto sa medzi Židmi, ale aj kresťanmi rozšírilo orezávanie mincí, pričom zvyšky boli roztápané do prútov. Táto aktivita bola samozrejme nelegálna a v novembri 1278 dal kráľ pozatýkať všetkých Židov a dal prehladať všetky židovské štvrte. Okrem toho zatknutí Židia vydali mená kováčov a zlatníkov, ktorí takisto orezávali mince a tiež dopadli ako oni (Abrahams, 1895, str. 49).

Nakoniec boli na smrť odsúdení traja kresťanskí a na smrť obesením a utopením 293 židovských obyvateľov, ktorým bol takisto zhabaný majetok (Abrahams, 1845, str. 50). Edward dal počas svojej vlády obnoviť nariadenia svojho otca, týkajúcich sa Židov a rozšíril príkaz nosenia označenia aj na židovské ženy (Abrahams, 1845, str. 63). V roku im zakázal export prútov kovu (Smith, 1290, str. 7). Podľa niektorých zdrojov to bola jedna z príčin vyhnania Židov z Británie (Smith, 1290, str.7). Napriek tomu situácia ohľadom pozemkov sa zlepšila v porovnaní so zákonom z roku 1271. Samozrejme Edward I., tak ako aj jeho predchodcovia, potreboval odniekiaľ peniaze a jeho hlavným zdrojom, tak ako už za vlády jeho otca boli talianske obchodnícke a bankárske rodiny, ktoré v tomto období pôsobili nielen na dvore pápeža v Ríme, ale aj v ďalších talianskych a európskych mestách a krajinách, akými boli napríklad Francúzsko, Švajčiarsko a Anglicko (Abrahams, 1845, str. 36). Vo všeobecnosti podmienky neboli priaznivé a nezlepšovali ju ani opakované obvinenia z rituálnych vrážd v rôznych častiach krajiny, ako napríklad obvinenie z ukrižovania chlapca v Londýne v roku 1276 alebo v Northamptone v roku 1279, kde sa zo *Slovníka Haydnových dátumov* dozvedáme, že: „*Oni [Židia] ukrižovali dieťa v Northamptone, pre ktoré ich bolo päťdesiat natiiahnutých na chvosty koní a obesených*“ (Smith, 1290, str. 5). Situácia by sa možno ukludnila ako to bolo za vlády iných kráľov, ak by nebol Edward I. silne veriaci, čo potom znamenalo, že ako kráľ cítil povinnosť, konať to, čo je v záujme cirkvi a teda Boha. To ako silne sa prejavoval antisemitizmus v najvyšších cirkevných kruhoch je úžasne zhrnuté v bule pápeža Honóriusa IV. z roku 1286, v ktorej opisuje však také situácie, kde sa stretávajú kresťanskí obyvatelia so židovskými a negatívny dopad, ktorí to má na nich a na kresťanstvo (Abrahams, 1845, str. 66- 67). Všetky tieto okolnosti, tlak zo strany cirkvi a jej predstaviteľov, nielen z náboženského, ale aj finančného hľadiska, ekonomická situácia do ktorej Židov dostal kvôli zákazu požičiavaniu peňazí, a samotná povaha a presvedčenie kráľa ho nakoniec viedli k tomu, že 18.7.1290 spolu so svojou radou rozhodol, tak ako o dvesto rokov neskôr Izabela Kastílska a Ferdinand, dať Židom iba pár mesiacov na to, aby sa z krajiny navždy odsťahovali. Tí, ktorí by sa rozhodli zostať a neodišli z krajiny do Sviatku Všetkých Svätých; teda prvého novembra; čelili poprave. Kráľ chcel ale zaistiť bezpečnosť pre Židov počas obdobia ich odchodu a samotnej cesty a vydal nariadenie, aby šerifovia grófstiev urobili verejné prehlásenie v ktorom stálo: „*Nikto v určenom období by ich nemal zraniť, alebo od nich zobrať tie veci, ktoré im povolil; ale naopak poskytnúť im stráž (za predpokladu, že si za to zaplatia), ktorá im má zabezpečiť bezpečné prechody do Londýna ku transportu. Za predpokladu, rovnako tak,*

že pred ich odsťahovaním vrátia naspäť záložne a zástavy, aké boli ochotní vykúpiť“ (Tovey, 1738, str. 240). V podobnom zmysle sa nieslo aj nariadenie pre dozorcov už vyššie spomenutých Cinque Ports (Tovey, 1738, str. 240). V prístavoch malo byť zaistené, že po platbe má byť týmto exilantom zabezpečená rýchla a bezpečná plavba cez more, a že tí chudobní z nich mali byť prepravení za nízke ceny a s ohľadom na nich (Abrahams, 1845, str. 70). Musíme si ale uvedomiť, že tu nešlo o jednoduché zbavenie sa Židov, ale že tu išlo o pretrhanie vzťahov a vyhostení celých rodín, ktoré tu žili a ktoré boli napojené aj priamo na kráľovskú rodinu. Keď začali s vystáňovaním mali právo si so sebou vziať to, čo im patrilo v deň vydania tohto rozhodnutia, a ako to už býva, tí majetní s postavením malo právo predať svoje nehnuteľnosti a odniesť si so sebou zisk z predaja (Abrahams, 1845, str. 71). Z informácií, ktoré sa zachovali vieme, že odchod Židov neprebehol až tak ľahko, ako si to kráľ predstavoval a že im to obyvateľstvo dalo na rozlúčku pocítiť. Celé stáročia boli totiž aspoň podľa rôznych štatútov pod ochranou kráľa a vedomie, že po ich odchode bude jedno, čo sa im pred ním stalo uvoľnilo ich správanie. Najznámejší prípad ktorým aj zakončíme prvé obdobie Židov a antisemitizmu v Anglicku si vyžiadala okolo pätnásť až šesťnásť tisíc obetí (Tovey, 1738, str. 244). Ako sa dozvedáme od Lorda Coka, loď bola plná bohatých Židov, ktorí sa plavili so svojimi majetkami po Temži. Pán lode aj ostatnými námorníkmi ich naviedli na to, aby zišli z lode a spolu s ním sa poprechádzali po brehu. Boli však oklamaní. So zväčšujúcim sa prílivom bol kapitán vytiahnutý na loď, a keď prišla veľká vlna, Židia, ktorí sa zoskupili pozdĺž lode zomreli. Počas toho ako kričali o pomoc, im kapitán odkázal nech prosia o pomoc Mojžiša, aby im rozostúpil more. Tento čin neostal bez povšimnutia a zodpovední boli obesení (Tovey, 1738, str. 244). Po tomto edikte sa Židia až na niekoľko *maranos* roztrúsili po Európe. Tu ale musíme poznamenať, že ostatné európske mocnosti sa ku nim počas týchto storočí stavali negatívne, či už rozhodnutiami pápežov, poddaných, alebo samotných panovníkov. Obvinenia z nesvätenie Ježiša, rituálnych vražd alebo aj karikatúry môžeme jasne sledovať počas celého stredoveku a skorého novoveku. Takisto je potrebné poznamenať, že okrem občasných útokov z dôvodov, ktoré sme spomenuli vyššie sa židovskej komunite v Anglicku počas tohto „prvého“ obdobia darilo veľmi dobre, čo dosvedčujú synagógy, ich obydlia, pozemky ale aj nežidovské pamiatky, ktoré boli vďaka ich peniazom v tomto období postavené. Aj napriek tomu, že boli iba menšinou v kresťanskej krajine, dokázali si ponechať svoje náboženstvo, zvyky a ovplyvňovať politickú situáciu. Ak vezmeme do úvahy, že obdobie ranného stredoveku nebolo ľahké pre nikoho a pozrieme sa na to očami ľudí žijúcich v tom období, a nie z nášho terajšieho pohľadu

Anglicko ako krajina bola voči nim počas väčšiny obdobia tolerantná a obvinenia, ktoré boli vznesené proti nim pochádzali hlavne od ľudí, ktorí boli nevzdelaní, ovplyvnení poverami a klebetami a tým, že si jednoducho nevedeli vysvetliť ich úspech a svoje vlastné nešťastie a chudobu. Takisto musíme podotknúť, že nie všetci Židia boli bohatí ale útoky, ktoré boli na židovskej komunite v tomto období páchané sa týkali všetkých ako sme mohli vidieť na prípade korunovácie Richarda I. a ani ich postavenie im nemohli zabezpečiť ochranu, ktorá im bola sľúbená a za ktorú platili vysoké dane.

2.3. Antisemitizmus v karikatúrach

Na konci tohto celku musíme poznamenať, že okrem obvinení z rituálnych vražd, vrtochov kráľov a finančných požiadaviek na túto komunitu sa už v tomto období stretávame v Británii so zobrazeniami Židov v podobe karikatúr. Vo Winchesterskom manuskripte z roku 1150 urobenom kráľovským úradníkom sú zobrazení prizierajúci sa Židia ako ohyzdní netvori nespravodlivosti s grotesknými tvármi, ostrými a obrovskými zubami (Hillaby, 2013, str. 438). Ešte lepším príkladom je karikatúra z obdobia vlády Henryho III., ktorá sa nachádza na vládnom pokladničnom zázname z roku 1233, na ktorom sú zaznamenané údaje o platení daní Židmi z Norfolku a Norwichu. Táto karikatúra jasne reprezentuje pocity a názory tamojšej spoločnosti voči tejto menšine. Na karikatúre (vid' obrázok č.1), ktorá zobrazuje hradby pravdepodobne odkaz na to, že boli vždy prepojení s panovníkmi, je zobrazených viacero postáv- Židov s rohmi, čím sú prirovnávaní z časti ku zvieratám, a teda nestvorených na obraz boží (The National Archives, 1232-1233) Ďalší držia v rukách váhy, čo jasne poukazuje na peniaze s ktorými sú od začiatku príchodu spájaní. Všetci vyobrazení majú dlhé nosy a ako ďalej píše The National Archives (1232-1233) ich polonahosť naznačuje barbarstvo. Na vrchu obrázku je postava Izáka fil Jurneta, ktorý je vyobrazený s tromi bradami, čím ho spájajú s diablom a naznačujú sexuálny prebytok, pričom démoni boli často spájaný so zvädzaním žien v negatívnom zmysle (The National Archives, 1232-1233). Izák bol najbohatším Židom v Norwichi a okrem toho, že tam vlastnil prístav, takisto bol hlavným veriteľom pre opáta a mníchov Westminsteru, ktorých vzal kvôli nezaplateným úrokom na súd (The National Archives, 1232-1233). Okrem nich mu dlhovali peniaze ďalšie časti Norwichu a táto karikatúrou jasne odzrkadľovala ich hnev a názor. Na karikatúre sa nachádzajú aj ďalšie postavy, akými bola Abigeila, či veriteľ Mosse Mokke, ktorý vyberal pre Izáka peniaze. Táto karikatúra je plná symbolizmov a mien akým je napríklad diabol Mammon, ktorý je spájaný s chamtivosťou (The National Archives, 1232-1233).

3. Návrat Židovského obyvateľstva do Veľkej Británie

3.1. Prvé kroky a obdobie návratu Židov do Veľkej Británie

Predtým, než začneme diskutovať návrat Židov do Anglicka, je nevyhnutné opísať v stručnosti historické pozadie tohto obdobia. V pätnástom storočí sa moc striedala medzi rodinami Lancaster a York, ktoré medzi sebou bojovali v bitkách známych ako Vojna ruží. Nakoniec túto vojnu vyhrala rodina z Yorku, ale ich vláda trvala ku koncu neprerušene iba štrnásť rokov a skončila sa smrťou iba tridsaťdva ročného kráľa Richarda III., v bitke u Bosworthu v roku 1485. Jeho smrťou sa začína éra vlády novej vládnucej rodiny a to Tudorovcov. V tomto období sa začali zase postupne na územie Británie usadzovať skupinky *maranos* zo Španielska a Portugalska, pravdepodobne aj ako následok zákona o vyhnaní Židov Izabelou Kastílskou a Ferdinandom I. a zlým zaobchádzaním tamojších obyvateľov voči nim. Medzi najznámejších panovníkov tejto éry patria Henry VIII. a jeho dcéra Elizabeta I., ktorej vláda sa vyznačovala aj rôznymi diplomatickými a obchodnými zmluvami, vďaka ktorým Anglicko postupne bohatlo. Po vyhostení Židov zo Španielska a Portugalska sa usadila malá skupina *maranos* v Anglicku, ktorá pokračovala v praktizovaní svojho náboženstva v tajnosti. V roku 1609 dal kráľ James I. príkaz na vyhostenie malej skupiny portugalských obchodníkov, po tom čo sa dozvedel o týchto tajných praktikách (The National archives, 2013). To ale nezabránilo tomu, aby v januári 1648 bola jeho excelencii lordovi Fairfaxovi a jeho Generálnej rade armádnych úradníkov prezentovaná *Petícia Židov za zrušenie zákona parlamentu za ich vyhnanie z Anglicka*, napísaná vdovou Johanou Cartwright a jej synom Ebenezerom, narodenými ako slobodnými občanmi v Anglicku, teraz obyvateľmi Amsterdamu (Haggard, 1822). V prvej časti tejto petície jej autori poukazujú na a kritizujú zachádzanie so Židmi v Anglicku pred ich vyhnaním a samotné vyhnanie nasledovne: „*Žiadatelia sa pokorne modlia, že nehumánný a krutý štatút vyhnanstva, vydaný proti nim (Židom) môže byť zrušený a oni, pod kresťanskou štandardov charity a bratskej lásky budú môcť byť zase prijatí a budú mať dovolené obchodovať a prebývať medzi vami v tejto zemi, tak ako to teraz robia v Holandsku*“ (Haggard, 1822). Táto petícia bola vypočutá, ale nevzaná do úvahy, a tak tento prvý pokus o oficiálne navrátenie Židov do Anglicka zlyhal. Možným dôvodom načasovania tejto petície a jej adresovania mohla byť práve prebiehajúca občianska vojna v Anglicku, pri ktorej sa snažili zbaviť monarchie vedenej Charlsom I. a v ktorej sa predpokladalo, že ak republikáni vyhrajú

bude to práve Fairfax, ktorý bude riadiť republiku. To sa ale nestalo, a namiesto neho prebral moc Oliver Cromwell. Ďalším popudom Židov na príchod do Anglicka bol ako píše Endelman (1999, str. 15) podnietený zase Židmi z Amsterdamu, a vydaním Navigačného zákona v roku 1651, podľa ktorého sa mal podporiť obchod Anglicka tým, že mali byť použité anglické lode na import tovaru, a tým pádom mali byť Holanďania vyradený z hry. V Amsterdame by to ale uškodilo najmä židovským obchodníkom. V roku 1651 adresoval amsterdamský rabín Menasse Ben Izrael po tom ako si získal priazeň u Olivera Cromwella, rade nasledovné požiadavky: *1. Vziasť nás ako občanov pod vašu ochranu; a ochrániť nás pri všetkých príležitostiach 2. Povolit' nám verejnú synagógu v Anglicku a jej domínia 3. Dať nám cintorín na pochovanie našich mŕtvych 4. Povolit' nám voľne obchodovať so všetkými druhmi tovaru 5. Zvoliť rešpektovanú osobu, ktorá by dostala naše pasy pri príchode a vypočula si našu prísahu vernosti Lordovi Protektorovi. 6. Umožniť našim rabínom urovnať vnútorné spory podľa Mojžišovho zákona, s právom na odvolanie sa na civilné právo. 7. Zrušiť všetky zákony proti Židovskému národu, umožniť nám zostať bezpečne v Anglicku pod ochranou Lorda Protektora (Hessayon, 2011).* Za dva prelomové body vrátenia sa Židov do Veľkej Británie sa obyčajne považujú práve vyššie snahy Menasse ben Izraela a konferencia vo Whitehall v roku 1656 na ktorej sa za prítomnosti, alebo na popud Olivera Cromwella diskutoval otázka znovu pripustenia Židov do krajiny. Napriek tomu sa zdvihla proti Cromwellovi opozícia a iba malá skupina mala povolený návrat bez toho, aby mali oficiálne plné práva a privilégia (Webster, 2008, str.179). Ďalším faktorom ako poznamenáva Webster (2008, str. 179) bolo, že v tomto období vrcholili očakávania príchodu mesiáša a dokonca boli do Cambridgu vyslaní emisári aby zistili, či náhodou nebol Cromwell židovského pôvodu, a nezapadal do tohto mesiášskeho obrazu. Toto obdobie nielen v Anglicku, ale aj vo zvyšku Európy bolo poznamenané rôznymi konfliktmi a Židia v nich tajne operovali po celej Európe ako akási tajná služba, zdroj informácií, najbližší poradcovia panovníkov alebo ich lekári, tak ako to robili aj za doby kalifátu v Španielsku. Títo krypto Židia sa navonok správali ako kresťania, ale v tajnosti sa chodili modliť do utajovaných synagóg (Webster, 2008, str. 179). Z rôznych súdnych dokumentov vyplýva, že takýto *marraños*, či krypto Židia sa objavovali tak ako som už vyššie povedala v Anglicku skoro okamžite po ich vypudení zo Španielska Izabelou Kastílskou a Ferdinandom I. (Wolf, 1901, str.16). Podľa výskumu Luciena Wolfa za znovu oživenie tejto komunity v Anglicku treba poďakovať najmä Antoniovovi Fernandez Carvajalovi, ktorý patril ku skupine týchto krypto Židov. V tejto súvislosti môžeme tiež

spomenúť krypto Žida Roderiga Lopesa, osobného lekára kráľovny Elizabety I. rozštvrtého pre údajnú účasť na jej otrávení (Wolf, 1901, str.16 a Shapiro, n.d). Aj napriek týmto prekážkam sa po konferencii vo Whitehall neoficiálne usadila malá komunita holandských *maranos* s pomocou Menasse ben Israela v Londýne, kde si zakúpila cintorín a dom pre verejné bohoslužby (Endelman, 1999, str. 16). Tým sa začal postupný návrat Židov do Británie, aj keď oficiálne nebol zákon o ich vylúčení, ktorý bol vydaný už vyššie spomenutým Edwardom I. zrušený. Avšak s ich návratom sa vrátili aj staré dobré poverby o Židoch, ktorí otravujú studne, zvädzajú kresťanské ženy, sú kriminálnikmi, úžerníkmi, znesväcovateľmi, praktizujú kanibalizmus, incest, že ich muži menštruujú (čo bolo presadzované najmä Thomasom Calvertom) a že počas ich ceremónii vyvádzať s diablom (Shapiro, n.d., Davson, 2004, str.1). Dokonca padli domnienky o tom, že po ich prvotnom vylúčení sa presunuli do Škótska, a padli aj návrhy na ich presťahovanie do Írska ako kompromisu. To sa ale nestretlo so sympatiami kráľa Jamesa I. (Shapiro, n.d). Šírenie antisemitizmu sa dialo v tomto období hlavne v literárnych kruhoch, keďže ako poznamenáva Felsenstein (1999, str. 42) je málo pravdepodobné že nízky počet Židov by vyvolal kritiku, alebo ovplyvnil verejnú mienku. Medzi literárne osobnosti, ktoré prejavovali antisemitské myšlienky vo svojich dielach patrili Tomas Dekker, Christopher Marlowe, či James Harlow, ktorý napísal: „*Zdá sa, že akýsi druh prekliatia padol tiež na ich telá; toho svedkami je ich drsný vzhľad a zvláštne zasadenie oka, „rovnaako“ ten zapáchajúci druh vône o nič lepší vskutku než smrad*“ (Shapiro, n.d). A títo spisovatelia neboli sami. Zachovalo sa aj vyhlásenie od neznáameho autora, ktorý hovorí : „*Oni sú všeobecne tak pohodlní, leniví a protivní že smrdia ako idú, tak isto ako ich obydlia*“ (Felsenstein,1999, str. 40). Okrem toho boli v obehu aj rôzne pamflety, ktoré poukazovali na ekonomické, politické a teologické dôvody nepripustenia Židov do krajiny (Eme, 2015, str. 134). Napriek útokom a šíreniu hanlivých urážok sa pre túto komunitu diali aj pozitívne veci. V roku 1656 bola znovu povolená synagóga a ňou bola sefardská Bevis Marks. Ďalšími dôležitými krokmi bolo garantovanie kráľovskej ochrany pre Židov v roku 1664, znovu založenie Veľkej synagógy v Londýne v roku 1692 a zakladanie židovských cintorínov. Napriek týmto krokom sa postupne začali vracat' staré predsudky vo forme karikatúr, ktoré ich reprezentovali ako príšery, ale aj verejne, kde na tieto obce boli podávané žaloby za zhromažďovanie sa za účelom vykonávania svojho náboženstva, ako napríklad v roku 1673-1674 a tiež v roku 1685, kde bola podaná žaloba proti tridsiatim siedmim židovským obchodníkom, ktorí sa nezúčastňovali na servisoch v anglikánskych

kostoloch. V týchto prípadoch, tak ako aj v minulosti zakročili vtedajší králi Charles II. a James II. a situácia sa mohla začať opakovať, ale spoločnosť naproti tej ranej stredovekej pokročila, a Židom v Anglicku začalo pomaly, ale isto svitať na lepšie časy. Avšak len pomaly, pretože za storočia počas ktorých nemali prístup do Veľkej Británie sa situácia zmenila a obchodníci v Londýne len ťažko prehľadali fakt, že im prišla konkurencia práve zo strany tejto časti obyvateľstva s takouto povestou. Na prelome sedemnásteho a osemnásteho boli presadzované rôzne obmedzenia, týkajúce sa počtu židovských obchodníkov na určitých miestach, ich pôsobení v nich a daní (Endelman, 1999, str. 23). V polovici osemnásteho storočia bola snaha o presadenie zákona, aby pri naturalizácii bohatí Židia; ktorí si ju mohli zaplatiť; nemuseli prejsť svätosťou, ale voči tomuto sa ohradili obchodníci z Londýnskej obchodnej časti *City* (obchodného a finančného centra), ktorí predložili pred debatovaním tohto zákona v parlamente petíciu, v ktorej okrem obáv z ekonomických následkov predostreli aj náboženský dôvod, a to „*ochranu kresťanstva pred potupením a ohrozenie ústavy*“ (Endelman, 1999, str. 25-26). Na stranu obchodníkov sa pridali otvorene aj Tori. Osemnásteho storočia sa vyznačovalo pokračovaním budovania nemocníc, ďalších synagóg a hlavne založením Rady zástupcov britských Židov (JBD) v roku 1760. Tu je ešte potrebné dodať, že v osemnástom storočí židovská komunita pozostávala zo sefardských Židov z Holandska a *maranos* z Iberskej peninsuly a Francúzska. A práve Francúzsko prinieslo so sebou obdobie revolúcie a osvietenstva, a tým aj nové pohľady Židov, na seba samých, ale aj názory nežidovských učencov a popredných mysliteľov na nich. Jedným z nich bol aj Voltaire, ktorý vo svojom diele *Dictionnaire philosophique* píše: „*Ich pobyt v Babylone a Alexandrii umožnil jednotlivcom získať múdrosť a vedomosti, ale národ ako celok sa tam naučil iba umenie lichvy ide úplne o nevedomý národ, v ktorom sa po mnoho rokov spájala opovrhnutiahodná pažravosť a najhnusnejšie povery, a agresívnou nenávisťou voči všetkým tým národom, ktoré ich tolerovali*“ (Johnson, 1987, str. 297). Toto obdobie opätovného príchodu židovského obyvateľstva do Anglicka sa v rámci antisemitizmu odlišovalo od toho prvého okrem iného aj tým, že aj keď boli znovu pod dohľadom kráľov a vlády, nestretávame sa už so zákonmi, ktoré by boli priamo určené pre nich, aj keď im neboli priznané rovnaké práva ako ostatným Angličanom. Takisto už nemali taký veľký vplyv na chod krajiny, aj keď v očiach obchodníkov predstavovali nepriateľa. Nenávisť voči nim sa už nemanifestovala vo verejných popravách, ale skôr z pier spisovateľov, ktorí znovu oživilí predsudky z pred tristo štyridsať päť rokov, alebo o nich počuli príbehy od cestovateľov a obchodníkov,

bez toho aby s nimi prišli vôbec do styku. Na druhej strane ale musíme poznamenať, že tak ako sa ozývali hlasy proti nim, mali aj svojich zástancov, akým bol napríklad deista John Toland (Felenstein,1999, str.49). Je zaujímavé, že aj napriek malému číslu si táto rasa zase „zaslúžila“ pozornosť z rôznych smerov anglickej spoločnosti.

3.2. Židia vo Veľkej Británii v prvej polovici devätnásteho storočia

Veľka Británia a jej obyvatelia sa v tomto období zmietali v rôznych vnútorných konfliktoch, ktoré sa týkali najmä robotníckych tried v rôznych odvetviach, ktoré sa báli, že kvôli mechanizácii prídu o prácu. Takisto sa spoločnosť postupne vyvíjala v rámci postupného uznávania práv pre rôzne denominácie a zložky, keďže byť Angličanom, či Britom neznamenovalo pre každého to isté v rámci práv. Židovská komunita v Anglicku sa teda vyvíjala na pozadí týchto udalostí ako jedna z menšinových skupín, a aj napriek tomu, že sa im pomerne darilo, niektoré významné osobnosti ako napríklad otec Benjamína Disraeliho; budúceho britského premiéra; sa vzdal židovstva a dal svoje deti pokrstiť. Ako píše Johnson (1997, str. 304) „konvertovanie už nebolo tak religióznou ako skôr svetskou záležitosťou.“ Ako ďalej píše, *Henrich Heine ho nazýval „vstupným lístkom do európskej spoločnosti“* (Johnson, 1987, str. 304). Židia cítili potrebu zdôraznenia faktu, že sú oddaní anglickému kráľovi a ústave. Na začiatku devätnásteho storočia teda sledujeme viaceré prúdy, alebo názory na to, ako by sa malo britské židovstvo vyvíjať. Stále ale musíme mať na mysli, že v tomto období táto komunita predstavovala len zhruba dvadsať až dvadsať päť tisíc Židov, z ktorých väčšina žila v Londýne, Manchestri a ďalších prístavných mestách (The National Archives, 2013). V tomto období sa nestretávame už s takou otvorenou formou agresívneho antisemitizmu, ktorý by prichádzal zo spodných vrstiev spoločnosti tak ako to bolo začiatkom stredoveku. Mohli by sme povedať, že pokračovali v trende pomalej integrácie a snahe o získanie rovnoprávnosti, ale v tomto prípade rôznymi spôsobmi a z rôznych strán. Z historického hľadiska im k tomu napomáhala celková situácia v Anglicku a snahy o zrovnoprávnenie aj iných zložiek obyvateľstva, akými boli napríklad katolíci. V roku 1828 bol vydaný parlamentný zákon, podľa ktorého boli uvoľnené niektoré obmedzenia pre protestantov a rímskych katolíkov, ale aj napriek tomu ešte stále nesmeli zastávať posty na školách a univerzitách založených anglikánskou cirkvou, a kňazi nesmeli nosiť náboženské oblečenie mimo svojich miest uctievania (Finestein,1993, str.1 a Panayi, 2010). Tento zákon sa však netýkal Židov. Aj napriek tomu, Židia v devätnástom storočí zakladali v

Londýne rôzne spolky, noviny, stavali nové synagógy a zapájali sa do obchodovania na burze v Londýne, ktoré im bolo až do roku 1830 zakázané. Boli tu samozrejme aj výnimky. Jednou z nich bol aj Nathan Rotshild, ktorý sa na pozadí obchodných úspechov a kontaktov svojho otca Mayera v Anglicku chopil šance, a popri obchodovaní s bavlnou sa dokázal zapojiť do obchodovania na burze v *City* a vybudovať finančné impérium so zapojením svojich bratov v ostatných oblastiach západnej Európy. Jeho syn Lionel bol zase nielen finančníkom, filantropom a zakladateľom kibucov v Izraeli, ale pravdepodobne aj najvplyvnejším mužom vo Veľkej Británii od polovice devätnásteho a začiatkom dvadsiateho storočia. V tomto období až do roku 1833 Židia nesmeli vykonávať povolanie právnikov, a až od roku 1846 smeli vlastniť pozemky ako súčasť ich súkromného majetku (Johnson, 1987, str. 312). S nárastom ich majetkov sa začali presídľovať do lukratívnejších častí Londýna, akými boli napríklad Westminster, Piccaddily Circus a všeobecne do oblasti takzvaného *West Endu*. Ako už bolo spomenuté, dôležitou organizáciou bola Rada zástupcov britských Židov, ktorá sa stala akýmsi reprezentatívnym telesom pre židovskú komunitu a snažila sa presadzovať rôzne dokumenty opatrnou cestou tak, aby nepobúrila britskú verejnosť. Jedným z ich počínov bolo aj presadenie autority určovania licencií pre miesta uctievania na vykonávanie svadiieb o ktoré sa zaslúžil v roku 1836 jej vtedajší prezident Sir Moše Montefiore (Metzler, 2014, str. 44). Montefiore bol jej prezidentom v období 1837-1876. Okrem iného sa oženil s dcérou Levi Barent Cohena; Judithou; a tým sa stal švagrom Nathana Rotschilda. Moše Montefiore sa narodil v Taliansku do sefardskej rodiny a po svadbe s Judit, ktorá pochádzala z aškenázskych Židov sa vraj horlivo zasadzoval a svadby v synagógach a to tým, že novomanželia od neho obdržali finančný dar, ktorý bol zdvojnásobený ak mladomanželia boli aj z aškenázskej a sefardskej rodiny (Gubbay, 2005). Jeho návšteva Izraela ho ovplyvnila natoľko, že začal prísne jeho dodržiavať zákon a dal pre Židov v Izraeli veľké plány, ktoré zahrňovali odkúpenie pozemkov na území Palestíny, kde založil poľnohospodárske osady (Yemin Moshe). Tiež sa snažil sa o zavedenie tlače, textilných tovární a nemocníc (Jewish Virtual Library, 1998- 2017). Okrem riešenia židovskej otázky v Palestíne zastával medzi rokmi 1837-1838 pozíciu šerifa v Londýne, a dal vybudovať Centrum židovského života v Ramsgate. Zasadzoval sa o zlepšenie situácie Židov, od Ruska až po Osmanskú ríšu a Egypt a vyjednával pri tom s najvyššími predstaviteľmi. Čo sa týka samotnej JBD tá mala podporu najmä u sefardských Židov, ktorý sa líšili od aškenázskych svojím jazykom, liturgiou, výzorom a zvykmi. Centrom aškenázskej židovskej komunity bola Veľká Synagóga v *Duke's place*

založená v roku 1842. Čo sa týka samotného dodržiavania náboženskej stránky života, nájdeme tam odlišnosti, a to nielen čo sa týka rozdielov medzi sefardskými a aškenázskymi Židmi, ale aj medzi komunitami Židov žijúcich vo východnej a západnej časti Londýna. Čo sa týka samotnej židovskej komunity, tá sa začala rozrastať v tomto období o aškenázskych imigrantov. Vo všeobecnosti boli Židia považovaní za ortodoxných, ale v skutočnosti situácia bola uvoľnenejšia. Aj napriek konzervatívnej menšine, ktorá pozostávala najmä z chudobnejších vrstiev a dodržiavala striktné jednotlivé obrady, väčšina strednej vrstvy si uvoľnila pravidlá, týkajúce sa napríklad šabatu a kašrutu. Ešte v roku 1841 vyjadrili lídri napojení na Veľkú synagógu vo svojom liste adresovanom predstaviteľom sefardskej synagógy *Bevis Marks* potrebu zmien, ktoré by mali znovu prilákať židovskú verejnosť ku judaizmu. Títo predstavitelia, ktorí pochádzali z kruhov židovskej londýnskej elity si založili 15. 4. 1843 *West London* synagógu a z náboženského hľadiska začali hnutie reformovaného judaizmu v Británii, ktoré sa už začalo napríklad v Nemecku. Medzi zmeny, ktoré predstavili patrili: presunutie začiatku rannej modlitby šaharit o hodinu neskôr, náboženské diskurzy v angličtine boli súčasťou servisu počas každého šabatu a sviatkov, festival *Yom Tov Shení Shel Galuiot*, ktorý sa v diaspóre oslavoval dva dni bol skrátený na jeden (Feldman, 1994, str. 50 a Sperber, 2012, str. 9). Ďalšou dôležitou udalosťou bolo zvolenie prvého hlavného rabína v Británii, ktorým sa stal Nathan Marcus Adler; predtým operujúci na území Nemecka; ktorý bol zvolený do funkcie 9. 7. 1845 reprezentantmi z Londýna a ďalších devätnástich miest (Sperber, 2012, str.11). Paradoxom je, že hneď po svojom nástupe začal robiť zmeny týkajúce sa servisu, na ktorých potrebu upozorňovali už predošlí členovia Veľkej synagógy, teraz už členovia *West Endskej* kongregácie. Ako uvádza Feldman (1994, str. 52, 53) a Sperber (2012, str. 14), rabín Adler zaviedol používanie anglického jazyka pri modlitbách a kázaniach, vylúčil deti mladšie ako 4 roky zo servisu, staršie deti mali byť pod dozorom rodičov, rozprávanie sa počas servisu bolo zakázané, takisto ako aj hlasné pokrikovanie odpovedí kongregáciou. Tiež založil skupinu náboženských lídrov, rabínsky seminár a *Beit Midraš*-miesto na štúdium Tóry. Z politického hľadiska tu boli v tomto období dva tábory. Na jednej strane to bola JBD, ktorá bola spokojná s postupným uvoľňovaním zákonov vládou, týkajúcich sa židovskej komunity v Británii, a na strane druhej to bola skupinka združená okolo novej kongregácie pri *West London* synagóge, na čele s I. L.Goldsmidom, ktorá nebola spokojná s ničím menším ako s úplnou emancipáciou.

3.3. Židovská komunita v druhej polovici devätnásteho storočia

Druhá polovica devätnásteho storočia pokračuje v emancipačnej politike, ale aj vznikom nových inštitúcií a združení najmä v Londýne. (Metzler, 2014, str. 41). Čo sa týka otázky samotnej populácie, v roku 1858 dve tretiny židovskej komunity v Británii žilo v Londýne (Metzler, 2014, str. 41). V tom istom roku Lionel de Rothschild získal kreslo v parlamente, ako prvý Žid hlásiaci sa otvorene ku svojej viere. Ďalším významným krokom bolo spojenie piatich aškenázskych londýnskych synagóg, ktoré boli zákonom o Združených židovských synagógach odsúhlaseným britským parlamentom 14. 7.1870 rozpoznané ako prvá židovská inštitúcia (Sperber, 2012, str. 16). Rok potom bola založená Anglo-židovská asociácia, ktorá si za svoj hlavný bod vytýčila ochranu židovských záujmov vo svete, a neskôr aj vzdelávacie programy nielen v Británii, ale aj v zahraničí. Jej prvým prezidentom bol Jakob Waley, advokát, ktorého starý otec bol zakladateľom Portsmouthskej židovskej komunity (Rubinstein, 2011, str. 1000). Jakob Waley sa takisto spolupodieľal na založení už vyššie spomenutej Združenej synagógy. Treťou a najvýznamnejšou udalosťou bola ďalšia vlna židovských prisťahovalcov, ktorá sa začala v šesťdesiatych rokoch devätnásteho storočia ako následok hladomoru, progromov na vtedajšom území Ruska medzi rokmi 1881-1882, Krymskej vojny, neúspešného povstania v Poľsku a zabití ruského cára v roku 1881 (Metzler.T., 2014, str. 41-42). Je dôležité spomenúť, že progromy v Rusku sa začali už v roku 1827 za vlády cára Nikolaja I.. To ako sa situácia vyvíjala vo východnej Európe neušlo ani židovskej komunite v Británii a snažila sa v tomto ohľade intervenovať na domácej pôde. Napriek snahám niektorých židovských politikov a popredných osobností sa nepodarilo presvedčiť britskú vládu, aby urobila niečo proti progromom v Rusku aj napriek tomu, že riskovali, že ďalším nátlakom by si mohli poškodiť vlastnú pozíciu v Británii. Ako píše Feldman (1994, str. 130) keď sa v novembri v roku 1881 stretli zástupcovia AJA a JBD nedohodli sa na žiadnom riešení tejto krízy okrem toho, že vytvorili ďalšiu komisiu. Situácia sa ale zmenila, keď The Times noviny vytlačili list pod ktorý sa podpísalo veľa významných nežidovských osobností, žiadajúcich ľudí Británie a Írska o protest proti progromom v Rusku (Feldman, 1994, str. 131). Aškenázsky Židia, čiže Židia z východnej Európy, Rakúska a Nemecka sa potom následkom týchto progromov, ale aj zlej ekonomickej situácie a zlepšenému transportu začali ešte vo väčšej miere sťahovať do Veľkej Británie ale aj USA, kde postupne prerástli sefardskú komunitu. Toto obdobie konca devätnásteho storočia zase zdvihlo vlny antisemitizmu medzi britskou verejnosťou,

čo otvorilo všeobecnú otázku imigrácie. Okrem Židov prichádzali postupne na územie Británie aj ľudia z Afriky a Ázie a situácia sa začala zase meniť. Už na tomto príklade môžeme vidieť, že otázka migrácie nie je súčasným fenoménom, a že sa ňou zaoberali aj pred viac ako sto rokmi. V tej dobe sa to nediskutovalo v rovinách rasizmu, alebo antisemitizmu ako takého, ale jednoducho sa týmto spôsobom poukazovalo na nespokojnosť so situáciou vtedajšej spoločnosti. Problém bol z časti v tom, že väčšina Židov, ktorí prišli z Východnej Európy boli z chudobných pomerov, neovládali anglický jazyk, nemali vyššie vzdelanie a svojím tradicionalistickým prístupom a vzhlľadom sa vymykali od tých pár tisíc sefardských a aškenázskych Židov, ktorí sa „integrovali“ do britskej spoločnosti a nevytrčali z davu. Takisto ich množstvo a krátke časové obdobie za ktoré prišli zdvihli vlny nevôle z chudobnejších vrstiev Británie, ktorí sa tak ako aj dnes obávali, že títo noví príselci im ukradnú prácu. Tak ako napríklad po vstupe Poľska, či Rumunska do Európskej Únie zazneli protesty voči pripusteniu ich obyvateľov na britský pracovný trha a tým sa začali nové vlny antisemitizmu. Väčšina týchto prisťahovalcov pracovalo pre ďalších Židov ako krajčíri, či podomoví obchodníci. Častokrát, tak ako aj v súčasnosti prichádzali najprv do Británie hlavy rodín a potom, čo sa zabývali došli za nimi aj ostatní členovia. Ďalším dôvodom prečo pracovali pre Židov bol ten, že títo noví prisťahovalci boli väčšinou ortodoxní Židia, striktno dodržiavajúci náboženské príkazy, čo znamenalo, že nepracovali počas šabatu a ďalších sviatkov, ktoré im to predpisovali. Aj napriek všetkým strastiam, ktoré si títo noví prisťahovalci museli vytrpieť, výhodou bolo, že už prišli do krajiny, kde im ich práva vybojovali ich predchodcovia. Napriek tomu podľa výskumu Lewisa a Russela (O'day, 1900) vzťah medzi britskými Židmi a novo prichádzajúcimi bol horší ako medzi nežidovskou zložkou obyvateľstva. Ako píše „*Ked' prídu do prílišného kontaktu je tam dokonca vzájomné nepriateľstvo a opovrhnutie. Vo Whitechapel najtrpkejší nepriatelia zahraničného imigranta, na ktorých som narazil boli Anglický Židia, zatiaľ čo cudzinci sú bežne šokovaní a pobúrení ľahostajnosťou v ich viere, a nehanebne nepozorný ku životom ich anglických spolu veriacich.*“

3.4. Antisemitizmus a situácia v 20. storočí

Antisemitizmus v krajine pokračoval aj do začiatku dvadsiateho storočia a medzi populárnymi fámami figurovala aj tá, že existovala malá skupina Židov, ktorá finančne prosperovala z konfliktov, akou bola napríklad Boerova vojna medzi Britským impériom a Holandskom v Južnej Afrike. Zdôrazňovalo sa najmä, že títo „cudzí Židia“ mali kontakty v najvyšších kruhoch britskej vlády (Wistrich, 2008). Už koncom devätnásteho

storočia sa stretávame s pravicovými stranami, akými boli napríklad: Britské pravicové krídlo, alebo Britská bratská liga; predchodca Národného Frontu a Britskej národnej strany, ktoré sa snažili o zmenu zákona ako reakciu na veľké množstvo židovských imigrantov z Východnej Európy. Britská bratská liga (BBL) bola založená v roku 1901 práve v londýnskej časti East End, kde sa títo noví imigranti sťahovali a zväčšovali túto komunitu aškenázskych Židov (The National Archives, 2013) Ich manifesto a ciele boli predstavené v roku 1902 v úplne antisemitskom duchu. V manifeste žiadajú voličov, aby volili do parlamentu len kandidátov, ktorí sa nedajú ovplyvniť a podplatiť bohatými Židmi; takzvanými priateľmi Labouristickej strany; a tých, ktorí sú pripravení podniknúť drastické kroky na zastavenie migrácie Židov z Poľska, Ruska a Rumunska. Podľa BBL sú títo Židia „*Opovrhovaní a nenávidení ich vlastnými krajinami, rovnako ako v každom civilizovanom národe na svete, a ďalej mnohými z ich vlastných náboženských radov (nami veľmi rešpektovanými Anglickými Židmi), ktorí sa zjavne teraz začínajú búriť proti nim, a sťahujú sa preč zo susedstva skôr, než by mali zostať a ponechať ich rodiny otrávené prítomnosťou najnezniesiteľnejšou triedou ľudí*“ (Standard, 1905, str. 2). Zaujímavou vecou na tomto manifeste je fakt, že ho vôbec takéto noviny uverejnili, že sa za ním skrývajú politici, a že takýmto spôsobom riskovali masové násilné prejavy nielen voči týmto prisťahovalcom ale všetkým Židom a imigrantom. Týmto znovu ožili staré antisemitské predsudky. Zjavne sa nepoučili z minulosti a na začiatku dvadsiateho storočia dokázali vyjsť s niečím takým. Tiež musíme vziať do úvahy, že v tej dobe nebol internet a televízia, a noviny boli hlavným médiom, takže malo najväčšiu moc pri ovplyvňovaní verejnej mienky. Najzaujímavejšie je, že aj keď priamo útočili na Židov z východnej Európy robili rozdiely medzi takzvanými „anglickými Židmi“. Tu sa natíska otázka, aký bol vzťah a postoje takzvaných „anglických Židov“ voči tým novým? Ako je možné, že sa pod Cudzinecký zákon podpísali aj dvaja Židia? Tu sa zase dostávame do sféry politiky a úlohy, ktorú hrala v histórii Židov v tejto krajine. Už vyššie spomenutý Cudzinecký zákon vydala vláda jedenásteho augusta 1905. Tento zákon obmedzoval imigráciu z krajín mimo Britského impéria. Na jednej strane prevláda názor, že sa ním znížila imigrácia v priebehu deviatich rokov o tretinu, ale podľa najnovších výskumov počet imigrantov smerujúcich do Británie poklesol kvôli tomu, že imigranti smerovali do iných krajín akými bolo USA, Juhoafrická republika a Palestína. Migrácia ale fungovala oboma smermi a boli to aj Briti, ktorí spolu s Írmi a ďalšími Európskymi národmi využívali prístavy v Liverpoole, Plymouthu, alebo Southamptone, aby sa doplavili okrem USA taktiež do Kanady, Indie, Austrálie a Nového Zélandu (National Museums

Liverpool, 2008, str.1). Táto situácia pripomína minuloročné obdobie okolo Brexitu, kde tí, čo boli za výstup z Európskej Únie prízvukovali koľko je v Británii prisťahovalcov, ale opomínali státisíce Britov žijúcich v zahraničí. Dôvod prečo bol tento zákon vydaný bol vraj strach zo zhoršujúcich sa zdravotných podmienok a bývania v Londýnskej časti *East End*, spôsobený veľkým počtom Poľských a Ruských prisťahovalcov (Abraham, 1983). Tieto obavy boli tak veľké, že napríklad v Southamptone dal Rothschild v roku 1893 vybudovať „Emigračný dom“ pre týchto prisťahovalcov, aby domácich „uchránili“ pred chorobami. Na druhej strane tento zákon nevylučoval žiadosti o azyl kvôli politickej alebo náboženskej perzekúcii, takže z tohto dôvodu môžeme byť usúdiť, že vláda prijala tento zákon, aby na oko uspokojila britskú verejnosť, alebo sa naozaj snažila vyjsť v ústrety požiadavkám britskej verejnosti, a na oko stále vítala cudzincov, a tým si zachovala imidž priateľskej krajiny, tak ako sa o tom snaží dnes. (Jewish Virtual Library, 2008). Podľa tohto zákona mal do krajiny zakázaný vstup každý, kto nemal dostatok prostriedkov, alebo prístup ku prostriedkom na živobytie, zákaz sa týkal aj bláznov, idiotov, ak by zdravotný stav žiadateľa o azyl spôsobil záťaž pre verejnosť alebo ak bol odsúdený v inej krajine a ďalšie. Tento zákon takisto umožňoval vyhostenie nežiadúceho človeka (Edward VII, 1905). Zaujímavý pohľad na túto situáciu a Cudzinecký zákon zo zahraničnej perspektívy podáva článok uverejnený 10. 1.1905 v *London Standard*. V ňom nás autor zaviedol do Nemecka a predstavil názory rôznych ľudí medzi nimi aj pána Fitgera (hlavného editora *Weser Zeitung*) podľa ktorého: „*Považujem to za najviac odôvodniteľné vylúčiť z Anglicka ľudí, ktorí telesne, ekonomicky a morálne stoja tak nízko*“ (London Standard,1905, str. 2). Dr. Sthamer z Hamburgu, ktorý podľa autora článku nie je antisemita, zase tvrdil, že príbehy o životoch Židov v Rusku boli klamstvom vymysleným Izraelskou Úniou. Podľa neho ich Rusko nikdy nevyhostilo, ale že Židia sa jednoducho vyhýbali Ignatieffovým zákonom, ktoré boli ustanovené ako reakcia na to, že prevádzkovali obchod s alkoholom, praktikovali úžerníctvo, a tým zruinovali roľníkov v oblastiach, v ktorých sa nachádzali (London Standard,1905, str.2). Ďalej hovorí, že si našli cesty ako sa vyhnúť bývaniu v pätnástich dezignovaných oblastiach a podplácali policajtov. „*Nakoniec táto invázia sa stala nebezpečenstvom pre obyvateľstvo*“ (London Standard, 1905, str.2). Podľa neho sa príliš rozmnožujú tak ako im to prikázalo písmo, a kde chodia tam sa premnožia a nakoniec je výsledkom exodus. Samotný autor článku si myslí, že „*Antisemitizmus sa zdá byť mýtom, alebo skôr legendou nájdenou zakrádajúc sa v Parížskych úradoch Monsieura Eduarda Drumonta*“ (London Standard, 1905). To ako vtedy títo prisťahovalci žili sa dozvedáme z rôznych výpovedí ľudí, ktorí vtedy do

krajiny prišli alebo boli prvú generáciou detí narodených týmto prisťahovalcom. Medzi takéto svedectvá patrí aj rozprávanie Izraela Josepha Benjamima, ktorý len potvrdzuje to, čo už bolo vyššie napísané. Joseph sa narodil v roku 1893 Lotyšským imigrantom na Settle ulici v Londýnskom East Ende. Jeho otec bol krajčiom, tak ako mnoho ďalších prisťahovalcov v tom období a jeho mama sa okrem osem detí starala potom čo Josephov otec ochorel, o malý obchod s potravinami. Tak ako aj ďalšie deti imigrantov, aj Joseph skončil školu vo veku štrnástich rokov a začal pracovať, aby pomohol finančne svojej rodine (Jewish Museum London, 1977, str. 2-3) Keďže pochádzal z ortodoxnej rodiny, zvykol pracovať pre židovské firmy aj z dôvodov, ktoré sme si opísali vyššie. Joseph je len jedným z príkladov odzrkadľujúcich realít. Do tohto obdobia spadá aj rozprávanie Rose Sarnerová narodenej roku 1903 poľským Židom, ktorí prišli do Londýna ku koncu päťdesiatich rokov devätnásteho storočia (Seedburgh, 2003, str. 2-3). Z jej rozprávania sa dozvedáme, že zatiaľ, čo East End bol „ židovskou štvrťou“ našli sa aj miesta ako napríklad Weaver ulica, kde žili bok po boku Židia aj kresťania. Na druhej strane poukazuje na veľké množstvo antisemitizmu ako si sama spomína: *„Čo si pamätám v tých dňoch muži...,dokonca aj nežidovský ľudia chodili s bradami . Ak..., Ak mali, hmmm..., židovský muž bol videný s bradou...,vytrhnutou....“* Takisto výpoveď Rose potvrdzuje, že deti od veku štrnástich rokov začali pracovať a nevyhlo sa to ani dievčatám, medzi ktoré patrila aj Rose. Ako ďalej hovorí v tej dobe, čiže pred a po Prvej Svetovej vojne bolo veľmi ťažké pre Žida zohnať si prácu (Seedburgh, 2003, str.14). Antisemitské narážky neobchádzali ani školy. Ako hovorí Rose: *„Pamätám si, že som jedno ráno išla do školy, bol tam v..., mne pripadal, pre mňa predpokladám bol starý, pravdepodobne mladý židovský chlapec, ktorý sa hádal s kresťanskou osobou, pretože povedal niečo o Židoch. A dokonca aj v škole, riaditeľ školy, (kde boli všetci učitelia nežidovského pôvodu) bol tam pán Blow a on povedal, „ Prečo je to tak, že Židia stále chodia okolo so špinavými čizmami (Seedburgh,2003, str. 14) ?“ Máme špinavé topánky. Áno, oh áno, My sme všetci... podľa nich boli špinaví v tých dňoch“ (Seedburgh,2003, str. 15).* Pred Prvou Svetovou vojnou nebola situácia ekonomicky dobrá ani vo Walese a dotkla sa všetkých odvetví od pracovníkov železníc až po baníkov. V roku 1911 boli na dlhodobom, desať mesačnom štrajku, ktorý sa skončil ich neúspechom a vyvrcholil devätnásteho augusta toho istého roku takzvaným „progromom údolí“. Útoky sa začali v meste Tredegar a rozšírili do viacerých oblastí západných údolí. Situácia bola taká zlá, že bolo vyhlásené dočasné uvalenie vojenského práva a do oblasti bol vyslaný Worchesterský regiment (Alderman, 2011) Okrem toho bol Churchillom vydaný príkaz

na evakuáciu židovských rodín špeciálnymi vlakmi do Cardifu, Newportu, Aberdare a Merthyru (Alderman, 2011). Zo súdnych záznamov vyplýva, že páchatelia týchto týždňov trvajúcich násilností spôsobených prevažne na Židoch a ich majetku, boli baníci a ich ženy (Wales online, 2011). Podľa niekoľkých svedectiev boli aspoň tie prvé útoky namierené priamo proti Židom a dopredu naplánované. Podľa Daily News a policajta Monmoutha Tredegara sa snažili Židov zbaviť (Wales online, 2011). Na druhej strane tieto udalosti neboli v tej dobe opísané ako progromy, či rasovo motivované činy. Dôvody, ktoré hnali týchto páchatel'ov k takýmto činom boli finančné, keďže tak ako aj v stredoveku, aj tu sa niektorí Židia okrem iného živili požičovaním peňazí. Stali sa teda cieľom vybitia si frustrácii baníkov, ktorých štrajk bol neúspešný, a ktorí si požičali peniaze od Židov s tým, že vedeli, že budú musieť svoje dlhy začať splácať aj s úrokmi. S týmto názorom súhlasí aj profesor William Rubinstein a dodal, že takéto nepokoje zasiahli aj kresťanov. Na druhej strane Alderman hovorí, že židovská komunita sama znížila závažnosť tejto situácie, aby sa ochránila. Svedectvá potvrdzujú, že počas útokov na židovské obchody a nehnuteľnosti boli skandované protižidovské heslá. Ďalší názor zastáva Dr Jasmine Donahaye, ktorá upozorňuje na to, že na túto udalosť sa treba pozrieť zo širšieho rámca, keďže podľa nej boli sociálne nepokoje v tej dobe vo Walese rozšírené a útoky, alebo neprimerané správanie zo strany Welšanov neobišli ani čínskych robotníkov v Cardife alebo Írov (Prior, 2011).

3. 5. Obdobie pred a počas Druhej Svetovej vojny

Aj napriek proti imigračným zákonom sa ľudia hrnuli do Británie, ktorú buď využívali tak ako v minulosti ako cieľovú, ale aj prechodnú, tranzitnú krajinu. Tak ako aj pred Prvou Svetovou vojnou aj v tej dobe bolo potrebné týchto ľudí niekde ubytovať a poskytnúť im základné potreby, zatiaľ čo si vybavovali potrebné dokumenty akými boli napríklad lodné vstupenky. Následkom narastajúceho fašizmu a zhoršujúcej sa situácie táto krajina zaznamenala medzi vojnami ďalší príchod Židov. Medzi najznámejšie transmigračné tábory patril „*Atlantic park hostel*“ v oblasti Eastleigh na okraji Southamptonu, ktorý tak ako ku koncu devätnásteho a začiatku dvadsiateho storočia slúžil ako jeden z hlavných prístavov pre migráciu. Potom, čo Británia prijala ďalšie zákony obmedzujúce imigráciu a Amerika týchto ľudí vracala späť, sa mnohí z nich ocitli v limbe, a prežili v takýchto zariadeniach celé roky len vďaka pomoci židovských charít (Buntung, 2001). Z nášho pohľadu sa táto situácia veľmi podobá tej dnešnej, kde do Európy smeruje množstvo imigrantov a utečencov, a jednotlivé vlády

k tomu majú osobité postoje. Na jednej strane stojí ľudská empatia a snaha pomôcť, ale na strane druhej sú záujmy štátu a ľudí, ktorí v ňom žijú. Veľakrát ekonomická situácia odráža postoje ľudí v jednotlivých krajinách voči prílevu nových obyvateľov a tá medzi dvoma svetovými vojnami v Británii priaznivá nebola. Navyše ešte stále mali v pamäti situáciu na pracovnom trhu pred Prvej Svetovej vojny. Ako poukazuje Buntung (2001): *„Je jasne vidno ako britské pravidlá a zákony kategorizovali a odlišovali medzi takzvanými „dobrými“ a „zlými utečencami“ a podľa toho sa ku nim aj správali.“* Keď počas Prvej Svetovej vojny prišlo do Británie dvesto päťdesiat tisíc utečencov z Belgicka, boli vítaní ako hrdinovia a so všetkou prívetivosťou, ale na príklade vyššie sme jasne videli v akých podmienkach žili židovský utečenci. Za obdobie medzi rokmi 1930 až 1947 prišlo do Británie okolo 130 000 Poliakov a ďalších utečencov z Európy, ktorým bol podľa profesora Tonyho Kushnera povolený vstup do krajiny ako následok zlyhania Veľkej Británie v dodržaní sľubu ochrany Poľska, a podľa neho takúto politiku Británia aplikuje vždy, keď pociťuje vinu (Buntung, 2011). Pri písaní tejto práce nejde aspoň okrajovo nespomenúť nacistické Nemecko a deti, ktoré prišli z okupovaných území do Británie vo špeciálne vyslaných vlakoch. Už v roku 1938 bol do Veľkej Británie poslaný prvý vlak s dvesto päťdesiatimi až štyristo židovskými deťmi, pomocou a zásluhou rôznych agentúr a organizácii akými boli napríklad Židovský utečenecký výbor, Červený kríž a ďalšie. Z tohto obdobia sa zachovalo mnoho výpovedí medzi, ktoré patrí aj príbeh Johnnyho Blunta, pôvodným menom Johny Max Eichvalda. Johny bol poslaný do Británie spolu so svojimi dvoma bratmi potom, čo do ich domu v Nemecku prišli Nacisti, a následne poslali jeho otca a strýka do koncentračného tábora. Tento prvý vlak, ale neputoval do Londýna, ale do Škótska. Johny a aj ďalšie deti dúfali, že sa ku nim čoskoro pridajú aj ich rodičia, a so znalosťou len pár anglických slov boli poslaní do zariadení, ktoré pôvodne slúžili ako letné prázdninové tábory. Medzi ďalšie miesta, kde boli takéto deti posielané patrili napríklad Glasgow, či Isle of Man. Mladšie deti boli ako sa dozvedáme z rozprávania Johnnyho adoptované, a tie staršie ako štrnásť rokov sa mali zase vyučiť nejakému remeslu, aby mohli uvoľniť miesto pre príchod nových detí. Johny a jeho kamarát Henry Cohen, ako aj ďalšie deti boli zaúčnané pre prácu v kuchyni ako upratovači, poskokovia, a keď sa im pošťastilo aj ako kuchári. Ako si spomína Johny *„Celkovo sme mali povedať, že sme Mali sme byť vd'ační, že sme boli akceptovaní, a bolo nám to pripomínané stále. Kedykoľvek sme sa na niečo sťažovali bolo nám povedané, „ V tom prípade musíte ísť naspäť do Nemecka“.* Potom sa začala vojna a my sme sa museli zaregistrovať s cudzineckou políciou (Jewish Museum London, 2011,

str.19). “ Ako hovorí Henry „ *boli sme nepriateľský cudzinci.* “ Tí, čo sa zaregistrovali na polícii mali podľa toho, ako si to pamätá Johny zákaz vychádzania medzi desiatou hodinou večer a šiestou hodinou ráno (Jewish Museum London, 2011, str. 19). Čo sa týka samotného antisemitizmu, ten si nesmieme zamieňať za ťažkú dobu počas vojny, pretože situácia bola ťažká pre každého obyvateľa. Predsa len Johny sa stretol s priamym prejavom antisemitizmu v armádnej polícii, kedy ho seržant pod vplyvom alkoholu, ale nevedno či práve kvôli nemu nazval „ prekliaty yids“. Táto vec sa už ale v jeho prípade znova nezopakovala. Zaujímavé je, že aj napriek tomu, že Johny v Anglicku nemal ľahký život ako sám hovorí považuje sa za Dvojitého Angličana a to preto, že si mohol vybrať byť Angličanom, aj keď sa v Anglicku nenarodil (Jewish museum London, 2011, str. 31). Hoci je to len jeden z tisíc prípadov a osudov odzrkadľuje sa v ňom to, že Veľká Británia bola vždy aj napriek niektorým výhradám otvorená prisťahovalcom a to aj v čase, keď sa zmietala vo vojne. Na druhej strane Johny nešetří kritikou na otázku, či mohla Británia prijať viac utečencov a hovorí: „ *Áno, myslím si, že mohli akceptovať viac (Židov), alebo akceptovať viac, a potom ak ich bolo príliš veľa, poslať ich do kolónii alebo...,Myslím tým, ak to vezmete do úvahy teraz...táto Indická populácia, ktorí sú držiteľmi Britských cestovných pasov v porovnaní s tými..., nie naozaj si myslím, že niečo viac mohlo byť spravené*“ (Jewish museum London, 2011, str. 31). Ďalším dôležitým faktorom po vojne bola situácia v Mandátnej Palestíne, kde militantné sionistické gorilové skupiny útočili na britských vojakov v snahe o ich vytlačenie z územia, a dokonca sa tento konflikt prelial na územie Veľkej Británie, keď v Londýne explodovali malé bomby. To čo sa dialo tam, malo priamy dopad na verejnú mienku a správanie voči Židom v Británii. Najprv sa odpor voči tejto komunite prejavil tým, že im napríklad na bitúnkoch odmietli spracovávať mäso, ale po takzvanej seržantskej afére, kde boli Irgunom najprv unesení, mučení a neskôr zabití dvaja britský seržanti sa situácia vyhrotila a došlo to do štádia, kedy vypukli pouličné nepokoje (Trilling, 2017). Nahnevaný dav vzal situáciu do vlastných rúk a začal s rozbíjaním okien a výkladov na obchodoch na severe Manchestru v oblasti Cheetham Hill, kde sa od devätnásteho storočia nachádzala židovská komunita. Po obchodoch sa presunuli ku synagóge, ktorú takisto začali ničiť, pričom obkľúčili aj židovskú svadobnú hostinu, a kričali na ľudí v nej hanlivé slová. Tieto nepokoje sa rozšírili aj do ďalších miest akými boli Liverpool a Glasgow a v menšej miere do Hullu, kde takisto napadli tamojšie synagógy a zanechali na nich proti židovské slogany (Jewish Telegraphic Agency, 1947). Nepokoje neobišli ani mestá Londýn, Warrington a Derby, teda v mestách, kde bola židovská komunita najviac prítomná. Okrem toho, že dvaja

obyvatelia židovského pôvodu boli napadnutí a zbití, takisto sa v rôznych mestách objavili rôzne antisemitské nápisy ako napríklad „*Držte si oheň*“. „*Tieto priestory sú britské*“ a „*Smrť všetkým Židom*“ (Trilling, 2017). Takisto sa začali na povrch objavovať aj názory sympatizujúce s Nacistami a ich snahou o extermináciu Židov. Tieto nepokoje boli ale podľa názorov niektorých historikov aj výsledkom zlej ekonomickej po vojnovej situácie prejavujúcej sa vysokou nezamestnanosťou a úspornými opatreniami, ktoré bola vláda nútená prijať. Nevraživosť a hnev sa otočil zase proti nim presne tak, ako sme to už mohli vidieť nespočetne krát v histórii Veľkej Británie. Práve so vznikom štátu Izrael vznikol aj nový problém, ktorý pretrváva na území Británie nielen ako konflikt medzi Palestínčanmi a Izraelcami a pro Palestínčanmi a pro Izraelcami, ale aj medzi tým, čo je dnes vnímané ako antisemitizmus a sionizmus. Keďže pri písaní tejto práce sa hromadili rôzne kauzy týkajúce sa obvinení z antisemitizmu rozhodla som sa vo zvyšku práce sústrediť na súčasnosť namiesto toho, aby som len povrchovo prešla antisemitizmus od Druhej Svetovej vojny po dvadsiate prvé storočie. V nasledujúcich riadkoch sa teda presunieme do prítomnosti aj keď budeme čerpať referencie z minulosti.

4. Antisemitizmus v súčasnosti

Ako hovorí samotný nadpis v nasledujúcej časti sa budeme venovať antisemitizmu za posledných päť rokov. Téma antisemitizmu je bohato pokrytá a monitorovaná nielen samotnými židovskými organizáciami akými sú napríklad CST, JPR (Inštitút pre výskum židovskej politiky), Celoparlamentná správa ale aj médiami, ktoré prinášajú pravidelne články o narastajúcom antisemitizme vo Veľkej Británii. Takisto sú verejne dostupné rôzne štatistiky vypracované organizáciami spadajúcimi pod Európsku Úniu akou je napríklad FRA (Agentúra Európskej Únie pre Fundamentálne práva) ale aj Metropolitnou políciu a ďalšími. Aj napriek tomu v tejto časti by som chcela zhodnotiť vybrané prípady antisemitizmu vo Veľkej Británii aj jej dopad na spoločnosť. Keďže sa podľa správy vypracovanej Agentúrou Európskej Únie pre fundamentálne práva (Community Security Trust, 2014, str.17) respondenti stretli najčastejšie alebo v najväčšej miere s antisemitizmom na internete, politike a akademickom prostredí, ale aj z úst moslimských, či kresťanských extrémistov je len logické, aby sme sa v nasledujúcich riadkoch pozreli aspon na tie, ktoré sa v médiach objavujú najčastejšie. Na začiatok sa najprv oboznámime s rôznymi definíciami antisemitizmu, sionizmu, antisionizmu a anti Izrael, keďže od týchto definícií sa odvíja pohľad jednotlivých strán k tejto tématike. Nasledovať budú štatistické údaje a krátke príklady antisemitských

trestných činov, a nakoniec sa budeme venovať antisemitizmu v akademickom prostredí a v politike, keďže sú v súčasnosti najaktuálnejšími témami v rámci tejto oblasti.

4. 1. Antisemitizmus, Sionizmus, Antisionizmus, Anti-Izrael

Antisemitizmus, sionizmus, antisionizmus, či Anti-Izrael sú v dnešnej dobe často skloňované termíny, ktoré sú ľahko definovateľné ale ťažko rozlíšiteľné. Definície sa menili a menia vzhľadom na politickú, sociálnu a spoločenskú situáciu a kontext v akom boli a sú používané. V nasledujúcich riadkoch sa pozrieme na pôvod týchto termínov a jednotlivé definície, ktoré sa v určitých bodoch prelínajú a vo všeobecnosti pre niektoré skupiny znamenajú jedno a to isté. Otázkou teda zostáva, či je možné jednou definíciou presne popísať, čo spadá napríklad do antisemitizmu a čo nie.

4.1.1. Antisemitizmus

Čo sa týka samotného antisemitizmu ten existoval vo Veľkej Británii, teda lepšie povedané v Anglicku od dvanásteho storočia, ale spoločnosť v tej dobe operovala na iných princípoch. Ľudia nemali takú vzdelanostnú úroveň ako dnes, a nedávali všetko do škatuliek a pod definície. Takisto, ako sme si ukázali v predošlých odsekoch Veľká Británia negarantovala až do devätnásteho storočia rovnaké práva pre všetkých, a aj to nebola celkom pravda pretože ešte, počiatkom dvadsiateho storočia ženy mali právo voliť len v komunálnych voľbách a ak chceli voliť muži, museli spadať do jednej zo siedmich kategórii, aby sa vôbec kvalifikovali (Bogdanor, 2010). Pozitívne kroky sa začali vďaka Francúzskej revolúcii a táto krajina bola prvá, ktorá garantovala Židom rovnaké práve v roku 1791. Veľká Británia im udelila rovnaké práva ako sme sa už zmienili vyššie v roku 1858 a Nemecko v roku 1871 (United States Holocaust Memorial Museum). Ak sa ale pozrieme na práva týkajúce sa činov z nenávisťi, tak tie neboli garantované všetkým skupinám až do roku 1967, kedy prestala byť napríklad homosexualita trestaná pre osoby staršie ako 21 rokov, a v roku 1994 pre osoby staršie ako 18 rokov. Ak sa teda vrátíme naspäť k našej téme, až do devätnásteho storočia by sme teda márne hľadali definíciu o tom čo je antisemitizmus. Samotné korene tohto termínu siahajú do Nemecka, kde Wilhelm Marr takzvaný otec antisemitizmu v roku 1873 vytvoril termín *Antisemitismus*, ako alternatívu ku staršiemu Nemeckému slovu *Judenhass* v preklade „nenávidiaci Žida“ (*Holocaust Chronicle*, 2009). Tento výraz bol potom zavedený do politického diania, aj vďaka jeho politickej organizácii Lige antisemitizmu a jeho eseji *Cesta víťazstva Germánstva nad Judaizmom*. Jeho koncept antisemitizmu sa zameral nie

na náboženský, ale rasový aspekt Židov (Holocaust Chronicle, 2009). Vo svojej eseji vyjadruje svoj názor na to, že táto Semitská rasa už v Nemecku ovládla všetky oblasti od divadiel, médií, priemyslu, ženských spolkov, a že za štyri generácie ovládne aj tie najvyššie politické posty a urobí z Nemecka novu Palestínu Európy (Marr, 1879. str. 2-3). Je veľmi zaujímavé, že už v tej dobe hovoril o Palestíne ako o zemi, ktorú ovládajú Židia. Takisto z politického hľadiska pripísal sionizmu charakteristiky, ktoré sa v dnešnej dobe nielen v Nemecku, ale aj vo Veľkej Británii a vo zvyšku sveta považujú Židmi za antisemitské a spôsobujú ťažkosti pri určovaní toho, čo je antisemitské, alebo len kritika sionizmu, či štátu Izrael. Marr použil argumenty, ktoré používal aj Hitler a aj autori dnešných takzvaných konšpiračných teórií o malej skupinke Židov, ktorí ovládajú cez bankovníctvo, médiá a politikov celý svet a obhajujú tak záujmy vyvoleného národa.

Dnešná definícia antisemitizmu je podľa Oxfordského slovníka chápaná ako: „*Nepriateľstvo alebo predsudok voči Židom*“ (Oxford dictionaries, 2017a). Antisemitizmus podľa dnešného práva vo Veľkej Británii spadá pod činy z nenávisti. Pod kriminálne činy z nenávisti, patrí „*Každý trestný čin, ktorý je vnímaný obeťou, či akoukoľvek inou osobou, motivovaný nepriateľstvom, alebo predsudkom založeným na rase, alebo pokladanej za rasu, vyznaní, alebo vnímané náboženstva; sexuálnou orientáciou, alebo vnímaná sexuálnou orientáciou, zdravotným postihnutím, či vnímaná postihnutím a hocijaký trestný čin motivovaný nepriateľstvom a predsudkom voči osobe, ktorá je transgender alebo vnímaná ako transgender*“ (CPS). V tomto zmysle podľa britského práva je na obeti, aby určila, či trestný čin, ktorý bol na nich spáchaný má určité charakteristiky, ktoré teda môže považovať za antisemitské (Pickles, 2016). Podrobnejšie informácie môžeme nájsť v smerniciach UK College of Policing, ktorá mimo iné považuje antisemitizmus za „*kombináciu rasovo motivovaných trestných činov z nenávisti, kde nepriateľstvo je namierená proti židovským ľuďom a ich komunitám, a náboženské trestné činy nenávisti namierené proti judaizmu*“ (2014, str. 42). Na druhej strane sa akceptuje „legitímna“ kritika Izraelskej vlády, aj keď politické názory podľa tejto definície neodôvodňujú kriminalitu (UK College of Policing, 2014). Slovo „legitímna“ som dala zámerne do úvodzoviek, pretože je ťažké presne špecifikovať, čo sa považuje za legitímne. V očiach niektorých organizácii ako napríklad spomenutej CST (Organizácie na ochranu židovskej komunity) je antisemitizmus tak citlivou témou, že aj písanie samotného slova v jeho anglickej verzii má podľa nich svoje opodstatnenie. Napríklad v správe o antisemitskej rozprave poukazujú na to, že: „*Tento termín môže byť*

napísaný ako „antisemitizmus“, alebo ako „antisemitizmus“. CST používa „antisemitizmus“, pretože tento prepis obmedzuje predstavu, že existuje niečo ako „semitizmus“, ku ktorému jeden môže byť „anti „ čiže v opozícii voči (Community Security Trust, 2014, str.9). Vo svojej správe takisto CST rozlišuje medzi antisemitským dialógom od samotného antisemitského incidentu a trestných činov nenávisti proti Židom, alebo proti židovským organizáciám a nehnuteľnostiam (Community Security Trust, 2014, str. 6). Ako som už spomenula vyššie antisemitizmus patrí pod trestné činy z nenávisti, ktoré sú nahlasované a vyšetrované a políciou. Metropolitná polícia má vo svojom informačnom systéme pre zaznamenávanie zločinu (CRIS) špeciálne označenie pre antisemitské rasové incidenty (RS), ktoré zahrňujú aj rasovo aj nábožensky motivované činy a tiež pre prípady, ktoré sú vyriešené označené ako RT (Metropolitan Police, str.1-2). To môže znamenať buď to, že uznáva serióznosť antisemitizmu vo Veľkej Británii, alebo to, že Metropolitná polícia berie antisemitizmus vážne nezávisiac na to v akej miere sa prejavuje. K tejto téme sa obšírnejšie vyjadril aj v úvode spomínaný Gary Mond, okrem iného aj riaditeľ Židovskej národnej fronty, ktorého starý otec je jedným preživších holokaustu zo Šindlerovho zoznamu. Jeho otec sa zachránil, len preto, že pred vojnou študoval v Británii a týždeň pred inváziou Poľska v roku 1939 sa vrátil náhodou skôr naspäť do Británie, aby pokračoval v štúdiu. Pred definovaním pojmu antisemitizmu sa pán Mond najprv vyjadril k tomu, čo pre neho znamená byť Židom z čoho vlastne vyplývajú aj ostatné definície a debaty ohľadom vyššie spomínaných termínov. Podľa Garyho má slovo Žid dva významy: *náboženský a rasový*. „ Je jedinečné v zmysle, že žiadne iné náboženstvo ako som si vedomý, nekombinuje náboženské a rasové konotácie. Môžete byť kresťan hocijakej rasy, alebo môžete byť moslim, a byť členom viacerých rás. Ale všeobecne povedané zatiaľ, čo existujú ľudia, čo konvertovali na judaizmus je to veľmi veľmi malý podiel. Čo sa týka antisemitizmu. Je to jednoducho nenávisť voči Židom, pretože sú Židia. Pri počutí tohto slova sa cítim znepokojený. Ah to je pravdepodobne to. Myslím si, že je to takisto slovo, ktoré je niekedy nesprávne vykladané, nesprávne vykladané dokonca aj Židmi. No je to nenávisť voči Židom kvôli ich náboženstvu, alebo nenávisti voči Židom pre ich rasu? Pevne verím, že je to nenávisť kvôli ich rase. Nikto nikdy nehovorí, že ľudia hovoria, že nemám rád Židov. Nehovoria, môj problém so Židmi sú určité vety (klauzuly) v Tóre, či určité vety (klauzuly) v Talmude. Zatiaľ čo sa odlišuje od moslimov, pretože existuje veľa ľudí, ktorí nemajú žiadne nepriateľstvo voči moslimom, ale majú obavy z niektorých princípov islamu, ktoré sa týkajú niektorých viet v Koráne. Antisemitizmus má pôvod v minulosti. Myslím si, že Židia

zvyknú byť vo všeobecnosti obetné baránky pre choroby sveta. Kde nájdete antisemitizmus dnes v najväčšej miere, či možno dokonca pred sto rokmi, dnes narazíte na antisemitizmus v krajinách, kde dochádza k rozpadu spoločnosti. Myslím si, že antisemitizmus v Británii je dnes odlišný od toho pred päťdesiatimi, alebo sto rokmi. Je prevažne vedený moslimami. Nevidíte ho byť vedený kresťanmi. Ich dôvody sú.. Ah je to kombinácia rôznych dôvodov. Hlavný je štát Izrael, ktorý ak sa ich na to opýtate odpovedia vám, že je. Citujú Izrael ako hlavný dôvod. Takisto si myslím, že niektoré z ich mierne nežiadúcich tradícií a vzdelanie vo všeobecnosti. Tvrdia, že moslimovia sú nadradení nad kresťanmi a Židmi. Prejavuje sa to násilnými demonštráciami. Univerzitné pôdy sú najhoršie. Antisemitizmus som okúsil pred veľa rokmi, ale nie od moslimov. Vo všeobecnosti robili ľudia komentáre o Židoch ako: „špinavý Žid“ a niektoré komentáre boli: „ Je tu príliš veľa Židov“, a pritom sa na mňa pozerali. Ale toto nie je zo súčasnosti tu hovoríme štyridsať rokov dozadu. Keď som bol tínedžer. Boli to menej vzdelaní Angličania (Mond, 2016).“ Chybu vidí aj v médiach pretože sa podľa neho snažia dať dokopy antisemitizmus a islamofóbiu. Ako hovorí: „Islamofóbia pre mňa ma dočinenia s princípmi náboženstva islam, nie je to otázka nenávidenia moslimov. Zatiaľ čo antisemitizmus je nenávidenie Židov. Nikto nikdy nehovorí naozaj vychádzam dobre so Židmi, ale som antisemita, pretože mám problém s určitými vetami v Tóre.“ Ako odozva na antisemitizmus vznikli po celom svete, pod záštitou Európskej Únie, ale aj vo Veľkej Británii rôzne vládne aj mimovládne organizácie, ktoré monitorujú, vzdelávajú a upozorňujú na rôzne prejavy antisemitizmu, aj napriek tomu a možno aj kvôli tomu, že v celej Európskej únii žije len vyše milióna Židov, z toho zhruba štvrtina vo Veľkej Británii (Staetsky, 2014)

4.1.2. Sionizmus

Sionizmus je ďalší termín, ktorého význam je čím ďalej tým ťažšie definovateľný, keďže sa používa aj v jeho originálnom význame, ale aj ako poukazujú jeho kritici ako nástroj vyjadrenia antisemitských názorov pod zásterkou kritiky sionizmu. Jeho počiatok siaha do roku 1890. Bol vytvorený židovským aktivistom Nathanom Birnbauom, ktorý v roku 1892 vytvoril aj termín politický sionizmus, ktorý hral dôležitú úlohu na prvom Sionistickom kongrese konajúcom sa v roku 1897 v Bazileji (Shanes, 2010). Podľa Oxfordského slovníka je sionizmus v prvom rade *Hnutie na (pôvodne) znovu-založenie a (teraz) rozvoj a ochranu židovského národa na území dnešného Izraela. Bolo založené ako politická organizácia v roku 1897 pod záštitou Teodora Herzla a neskôr bolo vedené*

Chaimom Weizmannom (Oxford dictionaries, 2017b). Podľa Garyho Monda (2016) je sionizmus „presvedčenie, že Židia by mali mať národný štát alebo svoj vlastný štát, a nie je to presvedčenie o tom, čo by mal Izrael urobiť, či by mal mať hranice na určitých miestach. Jednoducho, že Izrael by mal existovať“.

Z historického hľadiska vznikol ako odpoveď na modernitu, sekularizmus, snahy o emancipáciu a rôzne prúdy v judaizme. Takisto v tom hrali úlohu aj progromy vo východnej Európe, Rusku a Dreyfusovej afére s tým, že tam bola snaha o to, aby sa Židia vrátili naspäť do svojej Zeme *Erec Israel*, ktorá mala byť nielen spirituálnym, ale aj politickým centrom Židov z celého sveta. Okrem Teodora Hertzla sa myšlienkou usadenia Židov z celého sveta v Palestíne zaoberali aj ďalšie osobnosti medzi ktoré patria Moses Hess, rabín Kalischer, rabín Yehudah Shlomo Alkalay a Judah Leib Pinsker (Maor, 2009). Práve posledný menovaný založil *Hibat Zion*, hnutie na propagáciu osídľovania Palestíny koncom devätnásteho storočia (Maor, 2009). Táto myšlienka ale nebola nová, pretože začala byť znovu oživovaná už príchodom rôznych falošných mesiášov v šestnástom a sedemnástom storočí, akými boli napríklad Šabtaj Cvi či David Reubeni, s ktorých príchodom sa mali Židia z celého sveta vrátiť do *Erec Israel* a znova vybudovať Chrám (Maor, 2009). V tomto smere existovali aj rôzne sionistické prúdy, ktoré boli založené na odlišných predstavách a potrebách. Medzi ne patrili praktický, politický, spirituálny kultúrny, náboženský, labouristický sionizmus a sionistický revizionizmus (Sivan, 2005). Do obdobia počiatkov politického sionizmu spadajú aj *Protokoly sionských mudrcov*, ktoré boli podľa tých, ktorí verili a veria ich obsahu, zápisky zo stretnutia sionistov, presnejšie malej skupiny Židov, ktorí usnovali plán na ovládnutie sveta. Podľa týchto protokolov sú Židia vyvolenou nadradenou, rasou a ostatní ľudia teda nežidia „*goyim*“ sú tí, ktorí im slúžia a sú pod nimi (Adachi, 2014). Tieto protokoly sú židovskou obcou považované za najnotorickejšiu a najrozšírenejšiu antisemitskú publikáciu modernej doby. Jej pôvod je v Rusku, kde jej časť bola najprv publikovaná v roku 1903 v novinách, a neskôr v roku 1905 ako súčasť appendixu k inej publikácii (United States Holocaust Memorial Museum). Neskôr bola preložená do viacerých jazykov a neskôr nimi bola inšpirovaná séria článkov novín Henryho Forda, za čo si neskôr vyslúžil „uznanie“ od Hitlera a Goebbelsa, a ktoré boli uverejnené v knihe *Medzinárodný Žid* (Anti-Defamation League, 2017) Aj napriek tomu, že protokoly boli odhalené novinami The Times v roku 1920 ako podvrh, ktorého obsah bol vyňatý z iných diel, a vytrhnutý z kontextu, poslúžil ako materiál pre nacistickú propagandu

a indoktrináciu študentov na nemeckých školách (Adachi, 2014). Po Prvej Svetovej vojne pokračovala migračná politika Židov do Palestíny a snaha o politickú podporu Veľkej Británie o ustanovenie štátu Izrael v Palestíne. Pravdepodobne najväčšou zásluhou a počínom britského sionizmu bola v tomto období Balfúrova deklarácia, čo bol vlastne list zaslaný britským ministrom zahraničných vecí Arthurom Jamesom Balfúrom Walterovi Rothschildovi v novembri 1917, v ktorom vláda vyjadruje svoje sympatie a podporu so židovskými sionistickými aspiráciami ohľadom založenia národného domova pre židovských ľudí v Palestíne, pričom „*nemali byť predsudky voči civilným a náboženským právam existujúcich nežidovských komunit v Palestíne, alebo práva a politický stav, ktorému sa tešia Židia v akejkoľvek inej krajine*“ (Balfour, 1917). Tento list povzbudil ďalšie plány na vytvorenie štátu Izrael, ktorého existencia od jeho vzniku po súčasnosť ako sa zdá z rôznych štatistík podnecuje nový typ antisemitizmu. Pre obdobie vzniku tejto deklarácie je dôležitý ďalší list, ktorý vzišiel z pera Edwina Montagu; radikálneho liberálneho politika, celkovo druhého Žida, ktorý slúžil v Britskom kabinete a štátneho tajomníka pre Indiu medzi rokmi 1917-1920; ktorý vo svojom liste z Augusta 1917 oponuje sionistickým snahám o vytvorenie židovského štátu v Palestíne, ešte pred Balfúrovou deklaráciou. Ako sa dozvedáme z jeho listu, Lord Montaga sa obával, že ak sa stane Palestína domovom pre Židov, moslimovia a kresťania budú odsunutí na bok, ale na druhej strane fakt, že Židia budú mať svoju vlasť bude znamenať, že s nimi bude zaobchádzané ako s cudzincami vo všetkých krajinách okrem Palestíny, a že sa ich budú snažiť zbaviť. Zaujímavosťou je, že Montaga zastával názor, že neexistuje jeden židovský národ, čomu nasvedčoval aj fakt, že jeho rodina nemala akýsi blízky vzťah ku nejakej židovskej komunite a jediné, čo ich spájalo bola tá istá viera (Montagu, 1917). Takisto tvrdil, že táto skupina ľudí by nemala byť videná ako britský Židia, ale ako židovskí Briti. Tento postoj je zaujímavý aj z hľadiska, toho, že na ňom vidíme, do akej miery sa niektorí Židia cítili byť emancipovaní ako Briti. Ako som už povedala na začiatku v dnešnej dobe je tento termín podľa niektorých názorov zneužívaný ako zásterka pre vyjadrenie antisemitských názorov. Sionizmus bol od vytvorenia štátu Izrael videný aj ako rasizmus, čo môžeme vidieť aj napríklad z deklarácie OSN 3379 z roku 1975 nazvanej *Eliminácia všetkých foriem rasovej diskriminácie* v ktorej sa okrem iného hovorí: „*Pripomíname takisto, že vo svojom uznesení 3151 G (XXVIII) zo 14. decembra 1973, Valné zhromaždenie odsúdilo inter alia (medzi iným) bezbožnú alianciu medzi Juhoafrickým rasizmom a sionizmom*“ a v nasledujúcom odstavci, ktorý sa týka Deklarácie Mexika prehlásenej na Svetovej konferencii Medzinárodného roku ženy sa

hovorí že: „*Medzinárodná spolupráca a mier si vyžadujú dosiahnutie národného oslobodenia a nezávislosti, elimináciu kolonializmu a neo kolonializmu, cudzej okupácie, sionizmu, apartheidu atď.*“ (UN, 1975 str. 84). Táto deklarácia bola zrušená až v roku 1991 (UN, 1991). Podľa CST Okrem sionizmu sa začala v posledných rokoch používať aj skratka tohto slova „Zio“ , ktorá sa používa ako nadávka, alebo hanobenie rasy a patrí do tej istej skupiny ako používanie skratky „Paki“ pre Pakistancov a ďalšie podobné termíny v anglickom jazyku. Podľa správy štátneho tajomníka pre komunity a miestne vlády 59% britských Židov sa považuje za sionistov a odporúča tým, čo sú skutočne kritizovať zákony Izraelskej vlády a nemajú v úmysle uraziť britských Židov mali by kritizovať „ Izraelskú vládu“ a nie „ sionistov“ (Secretary of State for Cummunities and Local Government, 2016, str. 6).

4. 1. 3. Antisionizmus

Okrem termínu sionizmus sa používa aj antisionizmus, ktorý podľa definície *UK College of Policing* vznikol „*ako následok pokračujúceho konfliktu medzi Izraelom a Palestíncov. To sa prejavuje v systéme vier, presvedčení a politických aktivít sústreďujúcich sa na Blízky Východ. Táto forma nepriateľstva často vini Židov a/ alebo Izraelčanov za všetko napätie v tomto regióne*“ (College of Policing, 2014, str. 43). Antisionizmus takisto oponuje krokom k vytvoreniu štátu Izrael. Medzi antisionistov patria aj niektorí Židia, ktorí založili rôzne spolky a webové stránky, na ktorých upozorňujú na agresívnu politiku štátu Izrael, voči Palestínčanom, a dokonca robia kampane v ich mene. Čo je dôležité pre Veľkú Britániu je frekvencia, s akou sa tento a ďalšie termíny objavujú v médiach v súvislosti hlavne s výrokmi politikov a študentov. Túto tému rozviem podrobnejšie v odseku, kde sa budem zaoberať antisemitizmom v britskej politike a edukačnom systéme. Medzi sionizmus patri aj takzvaný kresťanský sionizmus. Ľudia, ktorí spadajú do tejto kategórie sú kresťania, ktorý uznávajú právo Izraela na ich Zem a právo Židov vrátiť sa do ich Zeme (Hedding, n.d). Títo ľudia zakladajú svoj názor na Biblických textoch.

4.1.4. Anti Izrael

Proti izraelské názory sú definované ako kritika vlády štátu Izrael, avšak za posledné roky sa aj tento pojem začal zamieňať, alebo spájať s antisemitizmom. Názory na, to, či je kritika Izraela sa líšia naprieč politickým, mediálnym a vzdelávacím spektrom. Podľa prieskumu Community Security Trust väčšina Židov neverí, že kritika Izraela je antisemitská, ale väčšina verí, že človek, ktorý bojkotuje Izraelský tovar, alebo prirovnáva Izrael ku Nacistickému Nemecku je pravdepodobne antisemitský (Community Security Trust, 2014, str. 4). Tu sa natíska otázka, čo sa teda môže kritizovať v rámci izraelskej vlády, keďže aj ilegálne postavené usadlosti sú citlivou témou a často sa kritika Izraela kritizuje ako skrývanie sa pod antisemitizmus, či antisionizmus, čo potom vedie aj tak k negatívnym reakciám. V ďalších odstavcoch uvidíme ako sa vyššie spomenuté pojmy zamieňajú a využívajú na rôzne účely, čo koniec koncov skoro vždy končí pri politike.

4.2. Antisemitizmus na školách a univerzitách

V tejto pasáži ako hovorí nápis sa budem venovať antisemitizmu na britských školách a univerzitách. Veľká Británia sa rada prezentuje, a je považovaná vo svete ako tolerantná krajina, s vysoko rozvinutým vzdelávacím systémom. Nebudeme diskutovať, alebo porovnávať úroveň samotného vzdelania, ale aké kroky, ak nejaké podniká proti rôznym prejavom nenávisťi do ktorého patrí aj antisemitizmus. Tiež je na mieste otázka toho, či sa na školách a univerzitách nejaký antisemitizmus prejavuje, a ak áno akým spôsobom a akou intenzitou. Na začiatok je ale potrebné pre lepšie pochopenie v krátkosti vysvetliť štruktúru Britského školstva a aké inštitúcie spadajú do tejto kategórie.

4.2.1. Všeobecná charakteristika Britského vzdelávacieho systému

Začiatok vzdelávania vo Veľkej Británii siaha až do šiesteho storočia, kedy bolo v Canterbury založené prvé gymnázium (Gillard, 2011). Už začiatkom jedenásteho storočia, ešte pred inváziou Normandov sa vraj vtedajší kráľ Anglicka Canute zaujímal o vzdelanie chudobných chlapcov (Gillard, 2011). Postupne počas storočí pribúdali aj ďalšie školy a vzdelávacie inštitúcie ako napríklad Oxford, Cambridge, či Eton medzi tými najznámejšími. V osemnástom storočí boli zase založené charitami školy pre chudobných, a v devätnástom zase pre robotnícke triedy (Gillard, 2011). Povinná školská dochádzka do veku desiatich rokov bola zavedená v roku 1880 a celkovo sa toto storočie nieslo v duchu reforiem, snahe o financovanie a sprístupnenie vzdelávania, čo najširšej

časti obyvateľstva, a postupného zvyšovania povinnej školskej dochádzky, aj keď nie vždy sa tieto snahy odzrkadľovali na realite (Living Heritage, 1870). V dnešnej dobe existujú rôzne typy škôl, od verejných a súkromných, až po akadémie a náboženské školy. Aj napriek malým rozdielom v osnovách medzi Anglickom, Walesom a Škótskom povinná školská dochádzka do šestnástich rokov je povinná pre všetkých (HMC, 2017). V ďalšom odseku sa najprv pozrieme na zaujímavé výsledky jednej ankety ktorá zisťovala, aké vedomosti majú študenti na prvom a druhom stupni základných škôl ohľadom antisemitizmu a potom sa pozrieme na situáciu na náboženských školách a univerzitách, pretože práve tie začali vzbudzovať za posledné roky obavy verejnosti, vlády a médií.

4. 2. 2. Antisemitizmus na školách

Antisemitizmus je termín, ktorý sa používa v médiach, medzi politikmi a ľuďmi, ktorí sa touto tematikou zaoberajú, alebo ju riešia. Avšak toto takpovediac cudzie slovo je zdá sa a súdiac podľa jedného z výskumov doslova cudzie študentom na britských školách. Výskum zverejnený v denníku Daily Mail v roku 2009, ktorý bol prevedený na 1200 mladých ľudí vo veku jedenásť až šestnásť rokov ukázal, že 23% školákov nevedelo, čo je to Osvienčim, 2% si myslelo že je to značka piva, a jedno percento opýtaných si myslelo že je to chlieb. Podľa Daily Mail majú britské deti vo svojich osnovách tému holokaustu a preto sú tieto výsledky zarážajúce (Grant, 2009). Na druhej strane Nick Tanner z výskumnej agentúry mrs upozorňuje na to, že štatistické údaje a rôzne výskumy majú často poslúžiť určitým záujmovým skupinám a na vytváranie určitej verejnej mienky. Takisto, že informácia ktorú priniesol Daily Mail bola skreslená, tak aby to poslúžilo záujmom denníka. Tvrdenie, že deti majú v osnovách tému holokaustu je pravdivé, ale táto téma je určená pre študentov starších ako 14 rokov a podľa Nicka Tannera (2009) polovica tých, ktorí sa zúčastnili výskumu sa o tejto téme ešte neučila. Na tomto príklade sme teda mohli vidieť, že školopovinné deti nemajú dostatočné informácie ani ohľadom antisemitizmu, ani ohľadom toho, čo sa dialo počas Druhej Svetovej vojny, a že sa o týchto veciach dozvedajú až v škole v tínedžerskom veku. Na druhej strane to bol jeden z príkladov toho, ako sa táto téma používa na predanie novín a ďalšie záujmy a upozornenie na problém formou, ktorá neváha použiť školopovinné deti.

4. 2. 3. Antisemitizmus na náboženských školách

V britskom vzdelávacom systéme rozlišujeme medzi náboženskými školami, a náboženskými akadémiami. Náboženské školy musia nasledovať národné osnovy, ale môžu si zvoliť, čo budú vyučovať na hodinách náboženstva naproti tomu, náboženské akademie nemusia nasledovať národné osnovy (Gov uk, 2017). Medzi hlavné náboženské školy a akademie patria najmä kresťanské, moslimské, židovské a síkske. V prvej polovici dvadsiateho storočia boli otvorené prvé štátne židovské školy prvého a druhého stupňa, ktorých počet sa za posledných desať rokov zvýšil o jedenásť, a v roku 1997 boli založené prvé moslimské štátne školy, ktorých počet sa za posledných desať rokov zvýšil o dvadsať (Long, 2017, str.15). Na titulky sa v poslednej dobe dostali aj tie židovské, ale aj moslimské školy, lenže každé z iných dôvodov. Noviny Independent odhalili, že okolo tisíc detí chýba z registra škôl v Londýne, a namiesto toho navštevujú ilegálne operujúce. Podľa svedectiev a informácii, už vyše ako štyridsať rokov operujú ilegálne ultra ortodoxné židovské školy, do ktorých sú zapisovaní chlapci vo veku od trinásť rokov. Podľa informácii na týchto školách sa deti učia iba náboženské texty a používajú Jidiš a Hebrejčinu, pričom anglický jazyk je zakázaný, čo má za následok, že nie sú potom dostatočne pripravené na život, alebo na štúdium na britských a iných univerzitách. Navyše sú podľa niektorých svedectiev vystavené rôznym formám zneužívania a nebezpečenstva, ako v prípade, kedy sa skupinka študentov na školskom výlete skoro utopila, keďže podľa novin Independent nevedela prečítať značky o nebezpečenstve v anglickom jazyku, nemali na sebe správne oblečenie a so sebou kvalifikovaný dozor (Fenton, 2016). Daily Mail zase vo svojom článku o tomto incidente napísal, že značky upozorňujúce na nebezpečenstvo boli prehliadnuté (Robinson, 2016). Tu sa ale natíska otázka, prečo by vo veku trinástich rokov neboli títo študenti schopní čítať, alebo rozumieť angličtine. Tento predpoklad by bol pravdivý, ak by tieto deti nechodili do anglických škôl od malička, a boli izolované iba na prostredie svojej komunity o ktorej by sme takisto museli predpokladať, že nikto v nej nepoužíva angličtinu. Takisto podľa informácii, do týchto škôl chodia iba chlapci a dievčatá pokračujú v konvenčných anglicky hovoriacich školách. Táto situácia týkajúca sa chlapcov by mohla mať za následok, že deti, ktoré navštevovali a navštevujú takéto školy budú citlivejšie voči kritike Izraela a vzíde z nich nová generácia, ktorá nebude schopná chápať dialógu a odlišným kultúram, ktoré v Anglicku ako tak spolunažívajú. Na druhej strane, ak by teda chlapci, ktorí navštevujú takéto školy nevedeli anglický jazyk, neboli by schopní sa porozumieť ani s dievčatami v ich komunite, keďže tie pokračujú v navštevovaní štandardných škôl. Takisto je zaujímavosťou, že úrady o ilegálnych školách vedeli, ale

na žiadosť náboženských inštitúcií zničili dokumenty potvrdzujúce, že deti navštevujú takéto školy. Podľa tých, čo robili kampaň na ich uzatvorenie bol možným dôvodom nevyšetrovania a neuzatvorenia týchto zariadení autoritami strach, že budú obvinené z antisemitizmu (Fenton, 2016). Ak je táto domnienka pravdivá, potom sa zdá, že otázka antisemitizmu sa niekedy zneužíva, nielen pre dosiahnutie politického zisku, ale že sloboda prejavu, a podniknutia krokov sú obmedzené práve pre tento strach a neustále správy v médiach o antisemitizme sťažujú v niektorých prípadoch vykonávanie toho, čo je správne a nevyhnutné. Toto podozrenie potvrdil aj rabín Dr Jonathan Romain a dodal „*Je možné, že ľudia na vyšších pozíciách vzdelávacieho reťazca majú strach, že zatvorenie týchto škôl môže byť označené za antisemitizmus*“ (Fenton, 2016). Na druhej strane jeden z bývalých študentov na jednej z takýchto škôl povedal, že práve ignorovanie tohto problému zo strany vlády je diskriminačné a antisemitské pretože „*hovorí, že deti ako ja nemajú rovnaké práva, ako iné deti, pretože my pochádzame zo židovskej ortodoxnej komunity.*“ Vzdelávacie oddelenie túto situáciu uzavrelo tým, že podnikli kroky na vyšetrovanie zničenia evidencie a na uzatvorenie takýchto škôl (Fenton, 2016). Nevyjadriť sa však ku dôvodom, prečo tieto kroky neboli podniknuté skôr, a neospravedlnilo sa deťom, ktoré sa cítia byť obeťami zlyhania systému. Na druhej strane vyjadrenie prominentného rabína Abraháma Pintera, len potvrdzuje prvotné obavy, keďže sa vyjadril, že Ofsted (Úrad pre štandard vo vzdelávaní, detských služieb a zručností) sa cielene zameriava na židovské školy pri svojom vyšetrowaní, a tiež kritizoval fakt, že pri celoštátnej námatkovej kontrole škôl po celej krajine boli tri zo štyridsiaticich židovské. Tiež dodal, že: „*Rozhodne cítim, že Ofsted má agendu. Je tu pocit, že sme nechcení v Hackney. Skoro ako keby hovorili: „Vezmite si svoj životný štýl a odíďte*“ (Scott, 2016). Židovské školy nie sú jediné, ktoré sa dostali pre svoje osnovy a postoje do povedomia verejnosti, médií a vlády. Ďalšími sú už vyššie spomenuté moslimské školy. Celý škandál sa začal ešte v roku 2010 keď BBC televízny program Panorama podnikol vyšetrovanie nielen denných islamských škôl, ale aj poobedňajších a víkendových škôl, a bližšie sa zameral na takzvané britské Saudské školy, ktorých je v Británii vyše štyridsať (BBC News, 22. 11. 2010). Podľa programu 95% percent moslimských detí navštevuje nenáboženské školy, ale tých zvyšných päť percent navštevuje buď súkromné, alebo nové štátne náboženské školy (Ware, 2010, časť. 1). Okrem toho, že niektoré z týchto škôl na svojich webových stránkach a v osnovách kážu, aby títo študenti oponovali Západu ako diabľovi, nepočúvali hudbu, zahalovali sa, nefúkali do sviečky a nasledovali šariu, takisto sa špecificky zameriavajú na šírenie nenávisťi voči Židom a gayom. To, že takéto školy

zabraňujú integrácii týchto detí do spoločnosti, a aký vplyv majú na nárast terorizmu a šírenie nenávisti je na inú prácu. Pre našu tému je dôležitý fakt, že podľa Saudsko-arabských kníh používaných na týchto školách pre študentov vo veku dvanásť až trinásť rokov sa píše, že Židia boli prekliatí Bohom a že vyzerajú ako opice a svine (Ware, 2010, časť 2). Iná časť knihy žiada od študentov, aby vymenovali odsúdeniahodné „kvality“ Židov (Ware, 2010, časť 2). V ďalšej knihe určenej pre pätnásťročných študentov sa píše, že: „*Sionisti chcú založiť svetovú nadvládu pre Židov podnecovaním konfliktov*“ (Ware, 2010, časť 2). Potom sa netreba čudovať, že ľudia ako Gary Mond si myslia, že antisemitizmus pochádza práve od moslimov. Okrem iného sú niektoré školy prepojené cez ďalšie centrá, ktorých osobnosti sú známe pre svoje nenávistné postoje voči Židom, kresťanom a celkovo neveriacim. V čase zverejnenia tohto programu bol šejk Riyadh Al Huq frekventovaným rečníkom v Islamskom centre v Tootingu, ktoré je napojené na dve štátne základné, a jednu súkromnú strednú Islamskú školu (Ware, 2010, časť 2). Ak zákon jasne stanovuje, čo je to trestný čin z nenávisti, ako je možné, že tento človek už roky šíri svoje názory nielen osobnými prednáškami, ale aj na internete a medzi mladými? Ako je možné, že ešte nebol potrestaný za svoje slová a že vláda zatvára oči pred tým, aký dopad môžu a majú ľudia ako Al Huq dlhodobo na spoločnosť? Takéto vymývanie mozgov len vychováva nielen že nové generácie antisemitov a homofóbikov, ale aj teroristov. Aj keď takéto učebné pomôcky odsúdil vtedajší štátny tajomník pre školstvo Michael Gov, dôkazom toho, že vláda zatvára pred týmto problémom oči pravdepodobne preto, aby si nepoštvala moslimskú komunitu, a nebola obvinená z islamofóbie je aj fakt, že v Leicestri bola založená Al Kawthar akadémia pod vedením toho istého šejka Riyadhha Al Huqa, ktorej mottom je: „*Stať sa spoľahlivou referenciou a cenným zdrojom autentického islamského materiálu v rôznych médiach*“, a jedným z cieľov je aj „*prikazovať dobro a zakazovať zlo*“ (Al Kawthar Academy. 2017). Čo presne si pod tým predstavujú je ale otáznne, ak vezmeme do úvahy, kto je riaditeľom a inšpiráciou tejto inštitúcie. To, že sa situácia nezlepšila dokazuje aj škandál s názvom Trójsky kôň, ktorý sa Británii prevalil v médiach v roku 2014 potom, čo anonym poslal koncom roku 2013 list mestskému úradu v Birminghame. Pod názvom „*Trójsky kôň*“ sa skrýva spôsob, akým urobiť z nenáboženskej školy striktné Islamskú, čo sa podľa autora listu už podarilo na školách v Birminghame (Kershaw, 2013). Nie je jasné koľko dôkazov, a činov bude potrebných na to, aby si britská vláda uvedomila, že je tu problém. Tým že len vydáva prehlásenia a utvrdzuje verejnosť v tom, že podnikne potrebné kroky na vyriešenie tohto problému len zatvára oči pred skutočnosťou, ďalej podporuje organizácie v tom, aby

vytvárali, alebo pokračovali v prevádzke ilegálnych škôl, akadémií, či klubov, alebo tých, ktorých osnovy nie sú v zhode s ľudskými právami a zákonmi v Británii. To, že Británia čelí problému s radikalizáciou, narastajúcim antisemitizmom, či uzatváraním sa do vlastného sveta je už viac ako očividné, a ak proti tomu naozaj niečo nespraví potom budú tisíce školopovinných detí vyrastať s mylnými predstavami, o tom druhom, a namiesto začlenenenia sa do spoločnosti, budú sa čím ďalej, tým viac uzatvárať a vzájomne napadať.

4. 2. 4. Antisemitizmus na univerzitách

Otázka antisemitizmu na univerzitách je ďalšou diskutovanou témou v médiach. Situácia je o to komplikovanejšia, že každá univerzita má svoje spolky a študentské únie, ktoré môžu byť kultúrneho, športového, náboženského, politického, sociálneho, spoločenského, vedeckého a iného charakteru. Antisemitizmus vraj panuje na popredných svetových univerzitách, akými sú Oxford a Cambridge, UCL, SOAS, ale aj menej známych ako York, Exeter či Leeds. Každá únia, alebo klub má zastrešujúcu celonárodnú organizáciu, a nie je tomu inak ani v prípade tej židovskej. Rozpory nastávajú hlavne v politických kluboch, týkajúcich sa Izraela, Židov, moslimov, Palestínčanov, Konzervatívnej a Labouristickej strany. Tak sa stáva, že sa situácia a konflikt oblasti Blízkeho Východu vzdialenej viac ako 5000 km od Oxfordu, alebo Cambridgu prelieva na ich pôdu. Univerzity majú byť zdrojom vzdelávania a výmeny názorov, keďže mnoho z ich absolventov sa stáva budúcimi lídrami krajín sveta. Oxfordská univerzita oficiálne založená v trinástom storočí patrí medzi najstaršie a najprestížnejšie univerzity na svete (Oxweb, n.d). Vzišli z nej také osobnosti ako Stephen Hawking, Oscar Wilde, Bill Clinton, David Cameron, Margaret Thatcher, T. E. Lawrence, Benazir Bhutto, Theresa May a stovky ďalších. Čo sa týka samotného antisemitizmu, ten má vraj na univerzite už celkom dlhú históriu. Povráva sa, že v Oxfordskej univerzitnej konzervatívnej asociácii sa na párty zvykol „recitovať“, či spievať krátky rým, alebo formulka „Dashing through the Reich / in a black Mercedes Benz / killing lots of kike / ra ta ta ta ta“, čo v preklade zhruba znamená „*Uteká cez ríšu / v čiernom Mercedese Benz / zabíja veľa Kike / ra ta ta ta ta*“ za doprovodu melódie z pesničky „Zvončeky“ (Kelly, 2011). „Kike“ je hanlivý termín pre Židov, vraj pôvodom zo Severnej Ameriky (Oxford dictionaries, 2017c). Z etymologického hľadiska sa jeho pôvod viaže s viacerými príbehmi. Ten najzaujímavejší hovorí, že židovský prisťahovalci z východnej Európy, ktorí nevedeli ani po anglicky, ani latinu mali dať krížik vedľa ich

mena, ale keďže križ bol nimi považovaný za symbol ich utláčateľa, namiesto neho použili kruh, ktorý sa v jazyku jidiš zapisoval ako *kaykl*, ktorý potom prešiel do podoby *kike* (Lieberman, 2009). V roku 2011 bol obvinený a vyšetrovaný Oxfordskou univerzitou za takéto spievanie tejto rýmovačky aj jeden zo študentov, pričom podľa jedného zo svedkov sa ku obvinenej osobe pridalo viac ľudí, a nebolo to prvýkrát, čo sa táto riekanka spievala a považovala za normálne správanie, spolu s ďalšími rasistickými, či inými urážkami, ktoré sa na pôde tejto konzervatívnej asociácie počas rokov odohrali (Kelly, 2011). Na druhej strane do tejto skupiny nepatria všetci členovia únie alebo univerzity, ale zdá sa že táto situácia je dlhodobá a univerzita ju nerieši. Dôkazom toho, že Oxfordská univerzita nemá situáciu pod kontrolou je aj fakt, že ďalší člen Tory univerzitného spolku povedal, že „*Židia vlastnia všetko*“ (Mirror, 2016). Lenže škandály sa nevyhli ani Oxfordskému klubu Labouristov, tak ako je to momentálne aj s vedúcimi politickými osobnosťami Labouristickej strany. Tento klub vznikol v roku 1919, a v súčasnosti sám seba charakterizuje ako „*politické združenie pridružené ku labouristickej strane- bojuje za demokratický socializmus*“ (OUSU, n. d). Vo februári minulého roku bol tento klub vyšetrovaný za antisemitizmus potom, čo schválil účasť na „*Týždni Izraelského apartheidu*“, ktorý bol prvýkrát usporiadaný v roku 2004, a má za cieľ šíriť „osvetu“ ohľadom správania sa Izraelskej vlády voči Palestínčanom, pomocou rôznych seminárov, prednášok, kultúrneho programu a ďalších aktivít. Ich záber je celosvetový a zahŕňa aj areály univerzít. Z internetovej stránky sa dozvedáme že sa snažia „*zvýšiť povedomie o koloniálnom projekte Izraelských usadlíkov, a systéme apartheidu, Izraelského kolonialistu nad Palestínskym ľudom, a budovať podporu narastajúceho bojkotu, zbavenia sa majetku a sankcie hnutia BDS*“ (Apartheidweek, n. d). BDS je Palestínsky vedená organizácia, ktorá sa inšpiruje proti apartheidským hnutím v Juhoafrickej republike, a vo svojom princípe požaduje, aby Izrael dodržiaval medzinárodné právo, a prestal s ilegálnou okupáciou a kolonizáciou Palestínskej zeme (BDS, n. d). Takisto svojou kampaňou žiadajú ľudí, aby bojkotovali Izraelské produkty a spoločnosti. Problém je medzi čiastočným bojkotom produktov a spoločností, ktoré finančne ťažia z okupovaných teritórií, a medzi bojkotom celého Izraela, čo je niektorými skupinami videné ako jeho delegitimizácia a následne ako antisemitizmus (Whitcomb, 2016). V tomto zmysle sa vedú debaty a protichodné postoje členov univerzít a ich únií ohľadom podpory BDS. Práve schválenie účasti Oxfordského Labouristického klubu na tomto bojkote spustilo reťazovú reakciu, kedy z pozície jej riaditeľa odstúpil Alex Chalmers (BBC News, 17.2 .2016.). Alex Chalmers vo svojom prehlásení povedal, že

odstupuje zo svojej pozície, kvôli narastajúcemu antisemitizmu na pôde univerzity. Aj napriek tomu, že BDS na svojich webových stránkach tvrdí, že z princípu oponuje rasizmu, čo zahrňuje aj islamofóbiu a antisemitizmus, naopak Chalmers tvrdí, že BDS má históriu v obťažovaní židovských študentov, a pozýva na univerzitnú pôdu antisemitských rečníkov, aj napriek obavám týchto študentov. Z jeho prejavu ale nie je jasné, akým spôsobom sú študenti obťažovaní. Sú obťažovaní priamymi, či naznačenými formami antisemitizmu, alebo ich jednoducho obťažuje fakt, že ľudia, ktorí nesúhlasia s Izraelskou politikou chodia prednášať na jednotlivé univerzity a fakulty. Univerzitná pôda by mala byť prejavom slobody slova, a ak sa začnú ľudia oháňať rasistickou, alebo podobnou kartou nezostane tu veľa priestorov na dialóg. Z týchto príkladov to vyzerá tak, že ak si niekto pozve na univerzitu niekoho s proti Izraelským názorom, alebo ak sa zapojí do bojkotu Izraela je to antisemita. To isté platí ak si zase Izraelské kluby, alebo únie pozvú rečníka, ktorý zastáva pro Izraelské názory a pro Palestínsky aktivisti protestuje proti nim. Týmto spôsobom je tento jedinec, či skupina zase označená za antisemitskú. Na druhej strane ale vidíme príklad, keď politika a upozorňovanie na dianie vo svete zájde príliš ďaleko a ovplyvňuje chod a filozofiu samotnej univerzity ako je to v prípade SOAS (Škola Orientálnych a Afrických štúdií). SOAS sa zapája do „Izraelského apartheidského týždňa“ už dvanásť rokov, ale rozdiel oproti Oxfordskej univerzite je v tom, že to už nie je len záležitosť týkajúca sa nejakej únie, alebo spolku patriaceho pod túto inštitúciu ale, že táto univerzita od roku 2015 oficiálne podporuje tento bojkot. Z rozhovoru s nemenovaným hinduistickým profesorom v novinách Spectator z júna roku 2016 vyplýva, že problém ohľadom antisemitizmu sa začal vyskytovať aj tu. SOAS je známa tým, že zahrňuje študentov z celého sveta z rôznych kultúr, národností a náboženstiev, aj vďaka ponuke ich kurzov, a víta rôzne akcie, ktoré umožňujú študentom zapájať sa do debát a dialógu. Lenže podľa tohto profesora sa atmosféra na univerzite zmenila tým, že všade dominujú moslimovia a že to vyzerá ako na Arabskej inštitúcii (Hilton, 2016). Ako príklad udáva miestnosť na modlenie, ktorú môžu používať všetky denominácie, ale iba ak dodržia pravidlá tak, aby bola miestnosť nábožensky čistá pre moslimov. Pre našu tému je relevantný fakt, že podľa tohto profesora sa židovský študenti necítia v bezpečí, a ako príklad uvádza šesť týždňovú kampaň v roku 2015, ktorá predchádzala referendu ohľadom oficiálnej podpory Izraelskému týždňu apartheidu touto univerzitou. Táto kampaň zahrňovala *stenu apartheidu* a pro-Izraelských aktivistov, ktorí demonštrovali situáciu na *kontrolných stanovištiach* v Palestíne tým, že buď stáli vedľa steny apartheidu, alebo chodili okolo

univerzitého areálu a mierili na okoloidúcich spolužiakov falošnými samopalmi (Hilton, 2016 a Firsht, 2015). Zatiaľ, čo táto aktivita určite vzbudila pozornosť a upozornila na problém v tejto oblasti, na druhej strane v tejto dobe nie je takéto správanie nevyhnutné, najmä ak vezmeme do úvahy, že študenti, ktorí navštevujú túto univerzitu určite majú informácie o tomto konflikte, a že takéto agresívna demonštrácia môže mať negatívny dopad na tých, ktorí sú napríklad občanmi Izraela, alebo Židmi alebo, tých ktorým je to jednoducho jedno, pretože sú zameraní na iné obory. Prísť do školy s tým, že na neho mieri niekto so samopalom hlavne po teroristických útokoch a rôznych zázemí týchto študentov, ale aj profesorov, nie je príjemné a stimulujúce, a nepatrí na pôdu univerzity. Na rozdiel od študentov Oxfordskej Labouristickej únie, únia na SOAS okrem spomenutej oficiálnej podpory tejto akcie, ktorú už teraz má takisto aj od akademikov žiada, aby SOAS prerušila aj vzťahy s Jeruzalemskou Hebrejskou univerzitou (Firsht, 2015). Už tento samotný krok poukazuje na netolerantné postoje, ktoré jej členovia majú, a že na univerzite začínajú narastať radikálnejšie formy prejavovania odporu. Potom to, že sa židovskí študenti necítia bezpečne na pôde tejto univerzity a boja sa napríklad chodiť po samom nie je prekvapením. Okrem iného sa jedna zo študentiek stretla s otázkou či nenávidí Palestínčanov (Hilton, 2016). Takisto dva týždne pred celouniverzitným hlasovaním ohľadom bojkotu, bol Izraelským spolkom (ktorý je antisionistický) po jednej z debát židovský študent Richard Galber požiadaný, aby opustil tento klub preto, že oponoval bojkotu (Firsht, 2015). Tieto obvinenia sú veľmi seriózne, a to že sa obavy ostatných neberú do úvahy a sú ignorované, ak nie podporované akademikmi jednej z najprestížnejších britských univerzít je zarážajúce. Okrem týchto dvoch univerzít podporujú BDS aj študentská únia Manchesterskej univerzity, ktorá ohľadom tohto kroku viedla debaty, a nevyhla sa ani námietkam zo strany židovských študentov. Ďalšou univerzitou, ktorej sa nevyhol antisemitský škandál je známa univerzita Cambridge. Incident na nej sa stal potom, čo traja študenti, vošli do baru Absolventskej únie, ktorú si na ten večer prenajali športové kluby Christ's college. Shlomo Roiter-Jesner; jeden z troch obetí; povedal, že ako odchádzali z baru začali byť ku nim niektorí z jedincov fyzickí a vokálni, pričom podľa Shloma začali kričať „ Žid vypadni k...a odtiaľto“ hneď ako si všimli, že mali na hlave kippu. Druhá z obetí zase v emaily napísala: „Počuli sme krik a boli sme doslova schmatnutí, a vytiahnutí von z budovy zhruba siedmimi veľkými zastrášujúcimi mužmi“ a takisto že počuli ako po nich kričia „ P.....ý Židia, nepatríte sem“, „špinaví Židia“ a podobne (Mendick, 2016). Situácia došla až do štádia, kde sa vraj snažili dusiť jedného z nich, ale nakoniec to nechali

tak a odišli. Tieto tri obeť sa ale namiesto toho aby šli na políciu, rozhodli tento incident oznámiť univerzite, možno aj preto, aby ušetrili túto uznávanú inštitúciu od škandálu. Tá sa vyjadrila, že na bezpečnostných kamerových záberoch nebolo nič počuť, ale že dvaja z obvinených dostali disciplinárku, pretože sa priznali ku používaniu nevhodného jazyka, ale popreli, žeby bol antisemitský, a aj to, žeby došlo ku niečomu fyzickému (Mendick, 2016). Obete neboli spokojné s tým, ako to univerzita vyriešila a obvinila ju zo „*zmietnutia veci pod koberec*“. Otázkou zostáva čo očakávali, že spraví samotná univerzita. Predsa len, ak by išli na políciu a vinníci by boli potrestaní, mohli tým dať príklad aj pre ostatné univerzity a študentov, že takéto správanie hoci aj v opitosti nie je a nebude akceptované. Veď jedna z obetí Shlomo Roiter Jesner slúžil v Izraelských obranných jednotkách, a preto nie je jasný dôvod prečo sa rozhodol s touto udalosťou podeliť so zástupcami univerzity a novinármi namiesto polície. Shlomo je takisto prispievateľom do blogu v Times of Israel a pravidelne kritizuje britské univerzity za ich postoje voči Izraelu, a z toho vyplývajúceho antisemitizmu. Na druhej strane univerzita svojimi krokmi nedala ostatným študentom dostatočný odkaz o tom, že takéto správanie, či už bolo preukázané alebo nie, nebude akceptovateľné. To, že univerzita nemá situáciu pod kontrolou svedčia aj pokračujúce incidenty medzi ktoré patria: distribúcia letákov na predné sklá áut na univerzitnej pôde, ktorých obsah podporuje Davida Irvinga, popierateľa holokaustu, ďalej dva symboly svastiky na mape označujúcej oblasť Jesus Green (Anderson, 2017). Aj keď je incidentov na britských univerzitách viac než dosť, nejde nespomenúť ďalšie pretože, sa navzájom odlišujú a dá sa na nich pozeráť z viacerých uhlov. Medzi ďalšie univerzity, ktoré sa objavili v súčasnosti na zozname „nepopulárnych“ medzi židovskými študentami, kvôli ich postojom voči antisemitizmu, je aj Exeterská univerzita, na pôde ktorej sa takisto objavil do dverí vyrezaný hákový kríž a nápisy „*práva pre bielych*“. Týmto udalostiam predchádzal aj incident, ktorý sa stal počas Úvodného týždňa, kde na jednej z akcií usporiadanej športovým klubom; v nočnom klube Timepiece, ktorý sa nenachádza na pôde univerzity, boli študenti odfotografovaní v tričkách s nápismi „*Nehovor so mnou ak nie si biely/biela*“ (viď. obrázok č.2) a „*Holokaust bola dobrá doba*“ (viď. obrázok č.3) a tiež nakreslený hákový kríž (Turner, 2017). Študenti mali vraj jeden druhému napísať, alebo nakresliť čo chceli na tričká, a podľa svedkov okrem toho, že sa na nich objavili rôzne iné nechutnosti, objavili sa medzi nimi aj tie vyššie spomenuté. Fotografie boli potom zdieľané na Facebooku palestínskou študentkou, ktorá ich obsah odsúdila. Exeterská univerzita odsúdila akékoľvek správanie tohto druhu a začala vyšetrovanie. Predposledný prípad, ktorý tu bude spomenutý sa stal

na UCL (University College London) v októbri minulého roku, na akcii organizovanej UCL Priateľmi Izraela, na ktorú bol ako hosť prizvaný bývalý člen Izraelských obranných síl Hen Hazziga. Situácia sa zvrhla potom, čo sa o tejto akcii a miesta jej konania na poslednú chvíľu dozvedeli podporovatelia Palestíny. Podľa svedectiev židovských študentov následne títo aktivisti vstúpili do budovy a okrem skandovania slova „*hanba*“, „*vrahovia*“, či „*sloboda pre Palestínu*“ búchali na dvere, čím vlastne z vonku obkľúčili ľudí nachádzajúcich sa vo vnútri (UCLUPitv, 2016). Situáciu musela vyriešiť ochranka a privolaná polícia. Na iných video záznamoch je zase vidieť nevhodné správanie jednej židovskej študentky voči pro Palestínskym aktivistom, a tiež video zobrazujúceho Hazziga, na ktorom hovorí, že situácia je naozaj mimo kontroly, zatiaľ čo vo vnútri ale aj vonku to vyzerá, že v tom momente je situácia kľudná (eastlndn, 2016). Na inom videu je zase vidno odchod židovských študentov z miestnosti počas ktorého vidíme skandujúcich pro Palestínskych aktivistov a situáciu, ktorá sa preliala na ulicu. Zatiaľ, čo hovorca UCL Spolku Priateľov Palestíny poprel, že tento protest bol organizovaný nimi, tiež poprel že by boli vo vnútri židovský študenti uväznení. Na margo situácie medzi iným povedal, že: „*Sloboda prejavu je v poriadku, ale ľudia, ktorí sú súčasťou tohto systému sú neprijateľní*“ (Chandler, 2016). Pod slovom systém myslel okupačnú politiku Izraela a IDF, ktorá je považovaná pro Palestínčanmi za Izraelské okupačné sily. Viacero editovaných videí je dostupných na YouTube a každý si o tom môže urobiť vlastný názor a porovnať ho s článkami v novinách a na webových stránkach. Mnoho z nich hlásilo útok na židovských študentov ako ďalší dôkaz antisemitizmu. Tento celok zakončím prípadom Zacharyho Confina, ktorý ako prvý študent vo Veľkej Británii dostal od študentskej únie Yorskej univerzity, na ktorej študoval, verejné ospravedlnenie a tisíc libier ako kompenzáciu za antisemitské osočovanie počas jeho štúdia. Podľa Confina dva roky takého to správania voči jeho osobe malo za následok, že svoje štúdium práva neukončil s červeným diplomom, a zruinovalo to jeho skúsenosť na tejto inštitúcii. Podľa jeho slov bol počas svojho štúdia pomenovaný ľavicovými študenti ako „*židovské prasa*“, či „*Izraelský blbec*“ (Kennedy, 2016). Tieto pomenovanie mal dostať vo forme správ cez aplikáciu Yik Yak, a tiež priamo od študentov spolku Palestínskej solidarity, medzi ktorými bol údajne aj syn Jeremyho Corbyna (i24news, 2016). Tento prípad je prvý svojho druhu, pri ktorom študent dostal kompenzáciu za takéto obvinenia. Je zaujímavé, že namiesto toho, aby táto univerzita, či škola tento prípad vyšetrovala a potrestala vinníkov prevzala na seba zodpovednosť a tým sa táto udalosť uzavrela. Čo sa týka samotnej aplikácie, tú si môže každý vymazať a nie je povinnou výbavou pre

štúdium. Zo štatistických údajov zozbieraných CST vyplýva, že medzi januárom 2016 a júnom 2016 sa udialo 27 antisemitských incidentov (Kennedy, 2016). Aj napriek tomu, Židovská študentská únia vyhlásila, že napriek zaznamenanému vyššiemu počtu týchto incidentov a tvrdeniam Ruth Deethovej podľa ktorej sa židovskí študenti vyhýbajú už vyššie spomenutým univerzitám „*Židovskí študenti môžu voľne vyjadrovať svoju židovskú identitu hocíjakým spôsobom akým sa rozhodnú*“ (Kennedy, 2016). Na príkladoch, ktoré sme uviedli vyššie je jasne vidieť, že antisemitizmus na univerzitách má viacero tvári. Je tu individuálny rasistický antisemitizmus, ktorý je zámerne cielený voči židovským študentom, potom politický a aktivistický, ktorého antisemitizmus je diskutabilný a vnímaný odlišne záležiac na to, koho očami sa na neho pozeráme. Jedna strana ho vníma ako antisemitský útok, a tá druhá ako nesúhlas so správaním jedného štátu voči druhému. Ako môžeme vidieť, antisemitizmus existuje na britských univerzitách, ale je dôležité rozlíšiť, či za ním stoja individuálni študenti, profesori alebo univerzity ako celky. Hádzat' ich všetky do jedného vreca a tvrdiť, že tieto univerzity sú nepriateľské voči židovským študentom nie je férové, keďže univerzity majú po väčšine tisícky študentov, ktorí sa nedajú ustrážiť a stále monitorovať. Čo univerzity môžu urobiť je zdieľať informácie medzi študentami, a takisto mať pravidlá, podľa ktorých za preukázateľne antisemitské alebo akékoľvek neakceptovateľné správanie budú takýto študenti vylúčení. Na druhej strane, je nevyhnutné rozoznať, kedy je ako v prípade podpory BDS univerzitami, alebo ku nej pridružených únií toto správanie čisto politického a aktivistického rázu, a kedy to spôsobuje šírenie ďalšej nenávisťi a rozširovanie konfliktu na pôde univerzity, ktorá je v Británii a ktorá technicky s daným regiónom nemá veľa spoločného. Tu treba tak ako aj v prípade politikov a iných osobností pripomenúť slobodu slova a prejavu, a necítiť potrebu ich umlčať len kvôli tomu, že sa niekomu nepáči názor toho druhého, alebo, že s ním nesúhlasí. Prípady Zacharyho Confina môže byť videný na jednej strane ako víťazstvo pre tých, čo upozorňovali na nečinnosť univerzít voči tomuto problému, ale na druhej strane sa naskytuje otázka koľko ďalších študentov si bude nárokovať takúto alebo podobnú formu kompenzácie, a aký vplyv to bude mať na ďalšie univerzity a ich aktivity.

4. 3. Antisemitizmus v Britskej politike

V tomto odseku sa budem venovať antisemitizmu v britskej politike hlavne za posledné dva roky, aj keď sa na začiatok pozrieme v krátkosti na históriu dvoch najvýznamnejších strán teda Labouristickú a Konzervatívnu stranu. Okrajovo spomeniem tie politické

strany a ich politikov, ktoré sú relevantné pre antisemitizmus v Británii. Pozrieme sa aj na výroky a kauzy, ktoré sa prevalili v súvislosti s touto tematikou a na tie o ktorých sa stále vedú debaty, či už vo vnútri jednotlivých strán alebo v médiach. Väčší priestor bude venovaný Labouristickej strane, ktorá sa s týmto problémom nevie vysporiadať a aj preto, že väčšina britských Židov považuje ľavicové strany za viac antisemitské. V niektorých úsekoch zase použijem slová Garyho Monda.

4.3.1. Konzervatívna strana a antisemitizmus

Britská Konzervatívna strana založená v roku 1834 je nástupcom takzvaných „Tories“, čo bola skupina podporujúca dedičné kráľovské právo Jamesa II. Termín „Torie“ je hanlivé označenie pôvodom z Írskej Galčiny, a znamená „bandita“, či „postavený mimo zákon“. Táto prezývka vraj pochádza od opozície nazývanej v tej dobe *Whigs*, ktorí boli zase proti tomu, aby James II. nastúpil na trón keďže bol katolíkom. Samotná Konzervatívna strana vznikla ako reakcia na snahu štátu zasahovať do súkromného podnikania, a tento postoj zastáva táto strana aj dnes (BBC Politics, 2010). Konzervatívna strana ako ju poznáme dnes, teda Konzervatívna a Unionistická strana vznikla v roku 1912, keď sa do nej absorbovala Liberálna Unionistická strana (BBC Profile, 2010). Medzi ich najznámejších predstaviteľov patrili Winston Churchill, Margaret Thatcher, David Cameron, či terajšia premiérka Theresa May. Konzervatívna strana, alebo presnejšie povedané niektorí jej členovia, ako napríklad Sir William Evans-Gordon (člen parlamentu), Spencer Charington, Murray Guthrie, Howard Vincent sa nielenže zasadili za vyššie spomínaný Cudzinecký zákon obmedzujúcu imigráciu v roku 1905, ale takisto prejavovali svoje sympatie, udržiavali blízky vzťah, alebo boli dokonca vedúcimi osobnosťami Britskej bratskej ligy (Levy, 2005, str. 86). Konzervatívna strana, alebo lepšie povedané jej poslanci boli zakladateľmi aj ďalších pravicových, či fašistických skupín akými boli Pravicový klub vedený Archibaldom Ramsaym, alebo Ligy impéria Lojalita (Barberis, 2000, str.184). Ak sa presunieme bližšie do nášho obdobia tak zistíme, že antisemitizmus neopustil túto stranu úplne aj keď len vo forme izolovaných incidentov jej členov, ktorí už nezakladajú a otvorene nepodporujú antisemitské strany a názory. V roku 2016 sa pod palbu dostal podpredseda Bradfordskej Konzervatívnej Asociácie, Abdul Zaman, ktorý mal údajne nevhodné komentáre na adresu Židov, kresťanov a žien počas otváracjej akcie pre miestnu volebnú kampaň. V nej údajne volal po jednote a volení Akhtara „*Aby Židia a kresťania vedeli, že sme Biradri.*“ (Harpin 2016 a BBC,). Biradri je systém založený na klanoch prevažne medzi Pakistanskou komunitou

v Británii (Pervez, 2015). Je zarážajúce, že v Británii sa do politiky mieša akýsi kmeňový systém, a kmeňová príslušnosť a používa sa takáto rétorika pre získanie voličov. Následne nato, napísala sťažnosť premiérovi Naz Shah, politička, ktorá sama má na konte antisemitský škandál (Smith, 2016). Tieto obvinenia boli popreté a vraj zle pochopené pretože podľa iných tvrdení naopak Zaman volal po zjednotení všetkých týchto spomenutých skupín. Ďalšou političkou, ktorá si vytvorila negatívnu reklamu je Barónka Sayeeda Warsi, prvá moslimka, ktorá slúžila ako ministerka v Britskom kabinete za Konzervatívnu stranu do roku 2014. Médiami nazývaná aj moslimská barónka sa objavila na titulných stránkach viacerých novín po rozhovore zverejnenom 29.3. 2017 v Middle East Eye. V ňom sa vyjadrila, že britský zákon povoľuje britským občanom bojovať za cudzie vlády, ale nie skupiny. Podľa jej názoru je táto medzera v zákone len kvôli IDF (Izraelským obranným silám), teda aby mohli Briti s izraelským pasom bojovať za Izrael (MEE, 2017). Lenže táto medzera v zákone povoľuje aj osobám iných národností s britským pasom bojovať za iné vlády, a svojím výrokom zase poukázala na akúsi konšpiračnú teóriu v Britskej vláde, čo zase spadá do antisemitizmu. Okrem toho, že na svojom twitterovom účte zdieľa správy a články podporujúce boj proti antisemitizmu, v roku 2011 predniesla reč na pôde Európskeho Inštitútu pre štúdium antisemitizmu, čo je dosť ironické a dalo by sa považovať za typický príklad myslenia, že ak vystúpi v tomto prípade verejne proti antisemitizmu a bude na neho upozorňovať, nemôže byť potom za antisemitku považovaná. Potom, čo Británia hlasovala za odchod z Európskej Únie vymenila Teresa May v pozícii premiéra jej predchodcu Davida Camerona. Krátko na to bol zaznamenaný zvýšený počet útokov na imigrantov, hlavne z Poľska a iných krajín východnej Európy, čo len zväčšilo dohady o tom, že Briti hlasovali za výstup hlavne kvôli migračnej politike. So zvýšeným pocitom nacionalizmu a vzatia oproti do vlastných rúk sa podľa CST (2016) zvýšil aj počet útokov na Židov. Avšak tieto incidenty sú sústredené v určitých oblastiach, akými sú napríklad Londýn a Manchester. Asi aj ako reakciu na to, nová premiérka vo svojom prejave deviateho apríla 2017 zaželala židovskej komunite po celom svete šťastný Pesach, vyzdvihla ich príspevok vo Veľkej Británii a oznámila vybudovanie pamätníka Holokaustu a edukačného centra vedľa parlamentu „srdca demokracie“. Ako ďalej povedala „*Lebo v spomínaní si na holokaust, takisto potvrdíme náš národný záväzok v boji proti nenávisti a predsudku vo všetkých jej formách v dnešnom svete*“ a „*sloboda praktikovať náboženstvo bez pocitu úzkosti, alebo predsudku bol základným princípom našej spoločnosti*“ (May, 2017) Aj keď to pani premiérka určite myslela v dobrom vystavať edukačné centrum a pamätník holokaustu hneď vedľa

parlamentu v dobe, keď sa v krajine rozšíril radikálny Islam pravdepodobne nie je najlepší nápad. Postaviť pamätník pri parlamente dá zase dôvod na nenávisť a ďalšie teórie, tím, ktorí hovoria, že celý svet riadi skupinka Židov. Tieto slová sa zdajú až očividne strategicky namierené na to, aby ukázali verejnosti, či svetu, že Konzervatívna strana, ktorá je teraz pri moci neakceptuje žiadne formy antisemitizmu, nie ako ich náprotivok Labouristická strana, ktorá sa už niekoľko mesiacov zmieta v údajných antisemitských škandáloch. Toto tvrdenie by mohol podporiť aj fakt, že aj predseda Konzervatívnej strany Patrick McLoughlin sa vyjadril na tému oslavy Pesachu (Times of Israel, 2017). Na druhej strane Theresa May v roku 2016 zaželala aj všetkým moslimom okolo sveta Eid Mubarak, takže si možno len konala svoju povinnosť.

4. 3. 2. Antisemitizmus v Labouristickej strane

História Labouristickej strany sa začala v roku 1900, kde sa stretli skupiny s rôznymi záujmami reprezentujúce ľudí, ktorí neboli spokojní ani s Liberálnou stranou a necítili plnú podporu ani zo strany Konzervatívcov. Na svojich stránkach sa opisujú ako parlamentná tlaková skupina, a na začiatku operovali pod názvom Labouristický reprezentatívny výbor, ktorý spočiatku nemal ani vlastných členov. V tom období pozostávala z troch organizácií, teda Nezávislá Labouristická strana, Fabiánmi a Obchodnou Úniou (Bogdanor, 2010). Tento výbor bol premenovaný na Labouristickú stranu v roku 1906, a väčšiu prominenciu získali až potom, čo sa im začalo dariť pri získavaní okrskov (Bogdanor, 2010). Ako politická strana dostali väčšiu šancu po rozpade liberálnej strany v roku 1916, a v parlamente zase v roku 1924, keď aj napriek výhre Konzervatívcov boli požiadaní vytvoriť vládu (labour.org. n. d). Na rozdiel od Konzervatívnej strany, ktorých lídri a voliči sa často spájali, a doteraz spájajú s privilegovanými vyššími a teraz už aj strednými triedami. Labouristická strana sa prezentuje ako strana pre všetkých, ktorá zastupuje aj chudobných a menej privilegovaných obyvateľov Veľkej Británie. Zo stránok Labouristickej strany sa napríklad dozvieme, že medzi ich úspechy patria zavedenie NHS (Národný zdravotný servis), či sociálny štát (labor.org, n. d). Aj napriek tomu, že táto strana mala osloviť a pracovať v záujme širších mas je obviňovaná za to, že nielen teraz, ale už od svojho začiatku bola spolu s obchodnými úniami antisemitská, čo sa špecificky týka ich proti vojnových postojov, za ktorými takisto videli snahy židovských finančníkov na

zbohatnutie (Wistrich, 2008). Táto strana potom pod seba prijala aj rôzne skupiny, medzi ktoré patria aj Labouristický Priatelia Izraela, ktorých úlohou je lobovať vo vláde, nielen za Židov v Británii, ale aj za štát Izrael, čo sa nedávno stalo predmetom menšieho škandálu potom, čo Al Jazeera odvysielala program, v ktorom tajne nasadený reportér počas šiestich mesiacov odkrýval praktiky ľudí lobujúcich za Izrael na všetkých úrovniach a to cez študentskú úniu až po Labouristických Priateľov Izraela. V reportáži sa, seniorský politický úradník z Izraelskej ambasády Šai Masor bez toho aby vedel, že je nahrávaný priznáva, ako sa snažil odstrániť seniorského vládneho úradníka Alana Duncana a ďalších zákonodarcov, a navrhol reportérovi, aby vytvorili mládežnícke krídlo tejto organizácie (Winstanley, 2017). Reakcia na seba nenechala dlho čakať a potom, čo tieto informácie vyšli na povrch Izraelská ambasáda prepustila Masora (Winstanley, 2017). V ďalšej časti si môžeme pozrieť ako sa snažia ovplyvniť hlasovanie ohľadom voľby prezidenta/prezidentky študentskej únie, ale aj to ako to vyzerá keď sa za antisemitské správanie považuje len jednoduchá otázka riešenia Izraelsko- Palestínskeho konfliktu. Práve posledný spomenutý bod sa týka septembrovej konferencie Labouristických Priateľov Izraela, počas ktorej boli vraj zaznamenané „tri antisemitské incidenty“, ktoré médiá opísali ako antisemitské incidenty. V dokumente, ktorý odvysielala Al Jazeera začiatkom roka 2017 máme možnosť vidieť staršiu členku Labouristickej strany Jean Fitzpatricková, ktorá prišla ku stánku členov LFI, ktorý v ten deň reprezentovala aj jeho prezidentka Joan Ryanová a spýtala sa, či sú proti usadlostiam, a čo proti nim Labouristický Priatelia Izraela podnikajú (Al Jazeera Investigative unit, 2017, časť 3). V odpovedi Joan Ryanová okrem iného povedala, „*že nie sú ani priatelia Izraela a ani nepriatelia Palestíny, a že sú za riešenie dvoch štátov*“ (Al Jazeera Investigative unit, 2017, časť 3). Zatiaľ čo Jean Fitzpatricková chcela vedieť odpoveď na to, ako sa v praxi vyrieši otázka usadlostí na Západnom Brehu, Joan Ryanová nebola schopná dať na túto otázku odpoveď a táto konverzácia sa vyostřila potom, čo Jean Fitzpatricková povedala, že Labouristický Priatelia Izraela majú za sebou dosť peňazí a prestíže, a že členstvo v nej je odrazový mostík, čoho dôkazom je syn jej kamarátky, ktorý dostal dobrú prácu na Oxfordskej univerzite pretože pracoval pre tento klub. Na to jej Joan Ryanová odpovedala, že je to antisemitské tvrdenie, a že je to o konšpiračných sprisahancoch a vsunula vlastnú verziu o práci v *City*; londýnskom finančnom centre; a pokračovala v konverzácii s tajne nasadeným novinárom, čo samozrejme nevedela, odkazujúc na prácu v banke, ktoré sa považujú za typické antisemitské referencie. Pritom Jean sa počas konverzácie o *City*, alebo banke nezmienila. Najhoršie je, že túto

konverzáciu zaradila Joan Ryanová počas Zhromaždenia na boj proti antisemitizmu ešte v ten večer, medzi tri antisemitské incidenty obťažovania, ktoré sa „udiali“ počas toho dňa. Dokonca túto svoju prekrútenú verziu udalostí opísala aj v oficiálnej sťažnosti, ktorú na Jean podala. Práve tu sa naskytá otázka do akej miery je nevhodné kritizovať Izraelskú vládu a jej praktiky a považovať takúto kritiku za antisemitskú, keď stačil jeden novinár na to, aby odhalil snahy Izraelskej vlády a organizácii, ktoré ju podporujú zasahovať do Britskej politiky? Aj keď táto reportáž prišla z Al Jazeera, teda televízie, ktorý je z časti financovaná Katarskou kráľovskou rodinou, toto odhalenie len pridá ďalšiu muníciu tým, ktorí sú zástancami názoru o snahe Židov ovládnuť svet. Tento incident je dôležitý aj preto, že podľa niektorých médií antisemitizmus v Labouristickej strane narastá, a vedie až k jej lídrovi Jeremymu Corbynovi. Medzi „popredné“ osobnosti antisemitizmu patria Lord Prescott, David Ward, George Galloway, Ken Livingstone, Naz Shah a Jeremy Corbyn. Na jednej strane sú tí, ktorí obviňujú členov Labouristickej strany z antisemitizmu, a na druhej sú tí, ktorí hovoria, že je to snaha o zvrhnutie ich lídra Jeremyho Corbyna a snažia sa to robiť cieľenou kampanou za použitia antisemitskej karty. Aj toto samotné tvrdenie sa považuje niektorými jedincami za antisemitské. Každé slovo, gesto, či zverejnenie správy na sociálnych sieťach sú blízko monitorované a rozoberané do hĺbky. Pozitívnu správou ale je, že vďaka internetu dnes už nemusíme získavať informácie len z tlačenej médií, ktoré často aj keď majú byť nestranné sledujú určité záujmy, ale rôzne debaty a prejavy si môžeme pozrieť napríklad už na spomenutom YouTube, aj keď aj videá sú častokrát editované. Obvinenia z antisemitizmu otriasajú Labouristickou stranou už niekoľko rokov a intenzívnejšie niekoľko mesiacov. Vyjadrenia jej členov viedli ku ich suspendovaniu zo strany a ich politickej pozície. Jedným z politikov, ktorý si spôsobil pre svoje výroky nepríjemnosti je George Galloway, bývalý predseda Labouristickej strany v Škótsku, neskôr člen parlamentu za Glasgow, dlhoročný podporovateľ Palestíny (za čo mu bol lídrom Hamasu udelený Palestínsky pas) a člen parlamentu za stranu Rešpektu (Galloway, 2016 a Judah, 2015). George Galloway počas svojej politickej kariéry vyslovil viaceré kontroverzné názory. V roku 2013 opustil nečakane debatu so študentami Oxfordskej univerzity so slovami „*Ja nediskutujem s Izraelčanmi, bol som oklamán, prepáčte*“ a „*Ja nerozpoznávam Izrael a nedebatujem s Izraelčanmi*“ (The Commentator, 2013). Z videa, ktoré sa dá pozrieť na YouTube jasne počujeme, ako ho niektorí zo študentov označujú za rasistu. Ak vynecháme to, že ako človek a politik by mal byť pripravený diskutovať s hocikým, a že odmietnutie diskusie s človekom s Izraelským pasom je neslušné naskytujú sa nám tu

zase protichodné názory. Ak Galloway odmietol diskusiu s týmto človekom pretože predpokladal, že je ako občan Izraela zároveň aj Židom tak to nebolo nič iné ako prejav antisemitizmu a rasizmu. Podľa iných názorov je antisemita už len kvôli tomu, že neuznáva štát Izrael, lenže občania Izraela nie sú len Židia, a teda takýto predpoklad by fakticky ignoroval ostatnú časť obyvateľstva, aj keď pri vyslovení slova Izrael sa väčšine ľudí vybaví práve Židia. Na druhej strane byť proti Izraelskej vláde, či antisionista nie je považované za antisemitizmus, takže tu sa dostávame zase do tej istej hladiny o tom aká tenká je hranica medzi týmito pojmami. Ako sme si ukázali vyššie, ak by sme použili definíciu antisemitizmu z Oxfordského slovníka tak by to nebol prejav antisemitizmu, ale ak by sme použili napríklad definíciu z Britského zákona a obeť by sa cítila, že tento čin bol antisemitský, tak potom bol. Lenže napríklad CST (2014, str. 6) a ďalšie organizácie monitorujúce situáciu židovského obyvateľstva vo Veľkej Británii poukazujú na to, že takéto správanie môže viesť, alebo podnecovať verbálne alebo fyzické násilie na Židoch a na židovských nehnuteľnostiach. O šesť mesiacov neskôr vystúpil George Galloway zase na pôde Oxfordskej Únie, kde sa ho jeden zo študentov spýtal, či je rasista. Vo svojom prejave hovoril o tom ako pracoval v Juhoafrickej republike počas apartheidu a vymenoval mená svojich židovských kamarátov, ktorých nazval hrdinami za to, že boli uväznení tak ako Mandela. Štát Izrael pomenoval apartheidským štátom vzhľadom na situáciu Palestínčanov a prirovnal ho ku situácii v Juhoafrickej republike počas obdobia apartheidu. Na tomto príklade vysvetlil jeho odpor a neuznanie tohto štátu a sionizmu. Okrem iného adresoval študentov aj týmito slovami: *„Hovorím tým, ktorí si predstavujú, že sú priatelia štátu, ktorého vlajka mi bola zamávaná do tváre. Odvráťte sa od rasistickej apartheidskej ideológie sionizmu, vráťte sa späť tam, kde boli Židia pred vznikom a hegemonie sionizmu. Najveľkolepejší ľudia na Zemi boli Židia. Apartheid je rasistický jed a je to najhorší druh fašizmu. A nikdy by som nedebatoval s nijakým podporovateľom Juhoafrického apartheidu. A prečo by som mal diskutovať s podporovateľom Izraelského apartheidu?“* Za tieto slová si vyslúžil potlesk od študentov, ale ak bližšie analyzujeme jeho slová podobá sa to tomu, ako keď je niekto obvinený napríklad z rasizmu voči černochoom a bude sa brániť tým, že to nie je možné pretože má černochoov kamarátov. Z jeho prejavu jasne vyplýva, že sionizmus sa v jeho očiach rovná rasizmu voči Palestínčanom, a štát Izrael apartheidu. Na druhej strane nie je možné prehliadnuť podmienky v akých Palestínčania žijú a aj to, že 31. 3. 2017 Izrael schválil budovanie „nového“ sídliska po dvadsaťjeden rokoch (ak prehliadneme všetky ilegálne vybudované) na Západnom brehu, čo nenaznačuje, žeby Izrael chcel naozaj uznať práva

Palestínčanov a žiť v miery so svojím susedom. V najbližšej dobe budú pravdepodobne obviňovaní z antisemitizmu aj tí, ktorí budú spájať slovo ilegálne a sídliska, pretože sa to bude vysvetľovať ako to, že títo jedinci neuznávajú právo na život Židov v ich domovine a teda sú rasisti. Ďalší incidentom ktorým rozvíril tému antisemitizmu a rasizmu sa stal jeho prejav v Leedsi, v roku 2014 keď bol poslancom za Bradford, ale v tej dobe už za Stranu rešpektu. Vo svojej reakcii na Izraelsko- Palestínsky konflikt pred palestínskou vlajkou povedal, že: „Bradford je najmoslimskejšie mesto v Británii, a Izrael voľnou zónou“. *Nechceme žiadne Izraelské produkty.* „A pokračoval tým, že takisto nechcú žiadne izraelské služby, izraelských akademikov na univerzitách, alebo vyšších stredných školách, izraelských turistov v Bradforde. Tiež zdôraznil svoj postoj voči Izraelu keď povedal: „*Odmietame tento ilegálny, barbarický a krutý štát, ktorý sám seba nazýva Izrael*“ (Plunket, 2014). Za tento prejav na neho boli podané dve sťažnosti na políciu. Ak by sa aj takýmto prejavom snažil získať voličov z okresu, ktorý je štvrtým najväčším, čo sa týka populácie vo Veľkej Británii, je etnicky, kultúrne a nábožensky rozmanitý s 24.7% moslimskej populácie, tak hral špinavú hru na úkor druhých (Data Mill North, 2016). Týmto prejavom už totiž nekritizoval vládu Izraela, ale prejavil nenávisť voči jeho obyvateľom, za čo určite patrí do kategórie antisemitov a rozsievачa nenávisti. Takéto správanie ak nepotrestané vysiela zlé signály o tom, že ak si politik na vysokom poste môže takto otvoriť ústa, tak je to v poriadku pre hocikoho, a keďže jeho prejav zostal nepotrestaný uviedol ním precedens pre budúce prípady. Lenže George Galloway nebol a nie je jediným kontroverzným politikom, a že antisemitizmus medzi politikmi nediskriminuje medzi pohlaviami. Naz Shah, ktorú sme už vyššie spomínali v súvislosti Abdulahom Zamom, bola zase sama obvinená z antisemitizmu aj napriek tomu, že z neho obvinila opozičného kolegu. Za svoje aktivity na sociálnych sieťach bola dočasne suspendovaná zo strany po tom, čo sa objavili správy o tom, že zdieľala a komentovala rôzne protižidovské správy a komentáre, ktoré sa objavili na sociálnych sieťach predtým, než sa stala poslankyňou za Labouristickú stranu. V roku 2014 pridala svoj komentár „*Problém vyriešený a ušetrí vám to bankové poplatky za 3 miliardy, ktoré prevedenie ročne*“ a zdieľala obrázok zobrazujúci mapu USA ktorá je prekrytá Izraelom s nadpisom „*Riešenie Izraelsko- Palestínskeho konfliktu*“ (vid' obrázok č.5, Dysch, 2016). Zaujímavosťou je, že americký expert na Palestínsko- Izraelský konflikt, ktorého väčšina rodiny zomrela počas holokaustu, a ktorý ho takisto zdieľal na Facebooku, si myslí, že je vtipný a že tieto druhy vtipov sú bežné v USA (Weiner a Filkenstein, 2016). Naz Shah takisto zdieľala na Facebooku prieskum, v ktorom sa pýtali či si ľudia myslia, že Izrael

sa dopustil vojnových zločinov v Gaze a povedala „Židia súhlasia s týmto prieskumom“ (Dysch, 2016). Tu dostávame ku problému mixovania Izraela ako krajiny, ktorá je zodpovedná za svoju politiku a antisemitizmu a prekračovaním hraníc, medzi oboma pojmami. Lenže jej komentáre nekončili len tam. O mesiac neskôr vraj prirovnala Izraelskú politiku ku tej Hitlerovej, a tiež sa na jej twitterovom účte objavil komentár, ktorý opisuje „Hitlera ako najveľkolepejšieho muža v histórii“. Takisto zdieľala odkaz ku blogu, ktorý prirovnáva sionistické hnutie ku „*Al Qaeda, ktoré je využívané na školenie Židov, aby vyvíjali politický vplyv na najvyšších úrovniach verejnej funkcie*“ (Ashmore, 2016). Na rozdiel ostatných politikov z ktorých väčšina prešla britským vzdelávacím systémom, Naz Shah bola v pätnástich rokoch zavedená do Pakistanu, a tam bola prinútená sa vydať (Dysch, 2016). Ako jediná z Labouristickej strany sa verejne ospravedlnila v programe *World at one* pre BBC rádia 4, keď povedala „Ja som nebola antisemitská, to čo som vypustila bolo“ a okrem iného dodala „Pravdou je, že niektoré z vecí, som si odvtedy pozrela a pochopila, vtedy som to nevedela“ (Milligan, 2016). Zdá sa, že jej ospravedlnenie a „nevedomosť“ boli niektorými členmi židovskej komunity vnímané ako úprimné, a dokonca začala spolupracovať so židovskými organizáciami, ktoré sa špecializujú na vzdelávanie ľudí o antisemitizme. Cynici by poznamenali, že je to výborný politický krok ako si zachrániť vlastnú kariéru, a stať sa vzorom pre ostatných politikov v Labouristickej strane, ktorí sú obvinení z antisemitizmu, či už právom alebo nie. V posledných dňoch sa v médiach a politických kruhoch zase prepiera meno Kena Livingstona, takzvaného „*Red Ken*“ (červený Ken), ktorého Financial times opísali ako známeho svojím dramatickým vystupovaním, ľavicového radikalistu, ktorý definoval Labouristickú stranu v Británii v osemdesiatych rokoch (Pickard, 2008). Bývalý starosta Londýna známy pre svoju podporou ľavicových režimov okolo sveta a kritike izraelskej politiky. Počas svojej dlhej politickej kariéry sa preslávil aj za to, čo „mnohí považujú za antisemitské výroky. Ken Livingstone sa totižto vo viacerých rozhovoroch vyjadril ku téme antisemitizmu, a v tých najnovších dokonca obraňoval aj Naz Shah s tým, že ona sama nie je antisemitka, ale „že je *hlboká kritička Izraela a jeho zákonov*“ (Livingstone, 2016). Podľa neho nikto v Labouristickej strane nie je antisemitský, iba veľmi kritický voči Izraelu a jeho politike. No najväčšie pobúrenie sa týkalo jeho výroku o Hitlerovi o ktorom povedal že „*Spomeňme si na to, že keď Hitler vyhral voľby v roku 1932, jeho politika vtedy bola, že Židia by mali byť presťahovaní do Izraela. Podporoval sionizmus - to predtým, než sa zbláznil a skončil zabíjaním šiestich miliónov Židov*“ (Stone, 2016, 2). V ďalšom rozhovore sa opravil a povedal, že Hitler v roku 1932 nevyhral voľby, ale

stál si za zvyškom vojho výroku a povedal, že si to môžu overiť, a že neprepája Izrael s Hitlerom, iba hovorí to, čo je historický fakt, a tiež dodal, že nikdy nepovedal, že Hitler bol sionista. Takisto dodal, že aj izraelský premiér potvrdil, že sionisti podpísali zmluvu s Hitlerovou stranou na premiestnenie určitého množstva Židov z Nemecka do Izraela (Feltz, 2016). Čo sa týka samotných výrokov Izraelského premiéra tak napríklad na Sionistickom kongrese povedal „*Hitler nemal v úmysle vyhladiť Židov v tej dobe. [1] Chcel ich vyhnat'. Velký Mufti v Jeruzaleme sa stretol s Hitlerom, aby mu povedal: „Ak vyženiete Židov, všetci pôjdu do Palestíny. “ Hitler sa ho spýtal „čo by som s nimi mal robiť?“ „Spál ich, povedal Velký mufti“*“ (Horowitz, 2015). Tiež upozornil na zamieňanie si antisemitizmu s kritikou Izraela a dodal: „*že to podkopáva dôležitosť boja proti antisemitizmu. Nieкто, kto je antisemitský, nie je len nepriateľský voči Židom žijúcim v Izraeli, je nepriateľský voči svojmu susedovi v Golders Green alebo susedovi v Stoke Newington* (posledné dve spomenuté sú časti Londýna so značnou židovskou populáciou) „*Je to osobné opovrhnutie, rovnako ako ľudia, ktorí nenávidia černochove*“ (Livingstone, 2016). Labouristická strana na tieto rozhovory reagovala tým, že ho najprv suspendovala, ale v apríli 2017 bolo rozhodnuté, že ho zo strany nevyhlásia, čo sa stretlo s opozíciou asi stovky členov Labouristickej strany. Túto celú kauzu okolo antisemitizmu v Labouristickej strane uzavrieme jej lídrom Jeremy Corbynom, ktorý je takisto dlhodobým podporovateľom nielen Palestíny, ale aj obhajca toho, že Labouristická strana nie je antisemitská, ale naopak, že bojuje proti rasizmu, antisemitizmu a všetkých foriem utlačania. V koncom apríla 2016 poveril Shami Chakrabarti, aby vytvorila správu ohľadom antisemitizmu a iných foriem rasizmu v Labouristickej strane. Po jej vydaní na ktorej okrem iných spolupracovala aj Davidom Feldmanom; profesorom histórie a riaditeľom Pears inštitútu pre štúdium antisemitizmu na Birbeck univerzite; (Chakrabarti, 2016) sa zdvihla ďalšia vlna kritizmu, ktorá ju obvinila z takzvaného „*prikrášlenia*“ a to preto, že vo svojej správe prišla k záveru, že v Labouristickej strane nie je žiaden antisemitizmus, islamofóbia alebo iné formy rasizmu. Podľa reakcii po jej vydaní sa dá predpokladať, že sa čakávalo, že táto správa dá za pravdu rôznym kauzám, ktoré sa za posledné mesiace v tejto strane prevalili. Pravdepodobne druhým problémom bolo aj to, že táto správa sa nezaoberala len antisemitizmom v Labouristickej strane, ale aj ostatnými formami rasizmu, a to akoby zdá sa znížilo závažnosť jej vyšetovania, keďže antisemitizmom bol daný do rovnakej kategórie ako aj iné formy rasizmu, či islamofóbie. Chakrabarti (2016, str. 4) vo svojej správe napísala „*Že nie je a nemôže byť žiadna hierarchia v rasizme.*“ V časti, ktorej sa špecificky venuje antisemitizmu napríklad

odporúča členom Labouristov, aby „*odolali použitiu metafor ohľadom Hitlera, nacistov a holokaustu, skresleniu a porovnávaníu v diskusiách týkajúcich sa špecificky Izraelu-Palestíny* a tiež „*ospravedlnenie, odmietnutie, schválenie alebo minimalizovanie holokaustu a snahy o rozmazanie zodpovednosti za neho, nemajú miesto v Labouristickej strane*“ (Chakrabarti, 2016, str. 11). Takisto odporúča, aby sa pri vyjadrovaní názorov ohľadom Izraela používal moderný jazyk, ktorý by do tohto problému neťahal Hitlera a holokaust, a aby sa slovo sionizmus používalo opatrne a nie eufemicky, alebo ako súčasť osobného zneužitia (Chakrabarti, 2016, str. 12). Následne na to sa pridali obvinenia, že Chakrabarti nebola nestranná, pretože po svojej správe bola Corbynou navrhnutá do Snemovne lordov; ktorej členstvo sa považuje za veľkú česť; a neskôr do pozície tieňovej generálnej prokurátorky. Vráťme sa ale naspäť ku Jeremy Corbynovi a k otázke či je antisemita, alebo je antisionista a proti Izraelu ako štátu. Ak je pravdivé druhé tvrdenie, do akej miery je schopný tento odkaz podávať svojim voličom a sympatizantom aj už zo spomenutého Momenta, z ktorých ho aspoň tí, čo stáli za hanlivými správami a urážkami vidia ako lídra, ktorý podporuje antisemitizmus? Bud' je realita taká, že Jeremy Corbyn je rasista a skrýva sa za antisionizmus, alebo nie je rasista a ignoruje tento problém v Labouristickej strane, čím dáva zelenú antisemitizmu v radách jeho podporovateľov a vytvára strach a pohoršenie v radách jej židovských, ale aj nežidovských členov, alebo ako to robí naďalej a verejne prehlasuje, že antisemitizmus v radách tejto strany, tak ako aj iné formy rasizmu nie je tolerovateľný, a pritom dáva tento rasizmus do rovnakej úrovne so sionizmom, pričom mu v tichosti vyhovujú útoky jeho podporovateľov, keďže je dosť ťažké sa odosobniť od pocitu nenávisťi proti národu, ktorý vo väčšej miere tvorí štát Izrael, a ktorého členovia budujú ilegálne osady, proti ktorým vystupuje. Takisto tieto kauzy už zašli tak ďaleko, že ak by sa priznal, že sa s nimi nevysporiadal lepšie poukázalo by to na jeho zlyhanie ako lídra a nahralo by to nielen Konzervatívnej strane, ale aj tých, ktorí sa ho snažia zbaviť ako lídra Labouristickej strany. Vo svojom prejave pri Chakrabarti správe vyzval na „*zamyslenie sa nad používaním nenávisťného jazyka politikmi*“ medzi ktorých zahrnul Borisa Johnsona a Michaela Gova, obidvoch reprezentujúcich Konzervatívnu stranu bez toho, aby sa vyjadril ku tým vlastným a asi jeho nepochopenou snahou o preukázanie sympatii so Židmi a vzdialenia sa od obvinenia, že je antisemita bolo keď prehlásil, že: „*Naši židovskí priatelia nie sú viac zodpovední za akcie Izraela alebo vlády Netanyahua ako naši moslimskí priatelia sú za tieto rôzne samozvané islamské štáty alebo organizácie*“ za čo si od publika vyslúžil potlesk a od novin kritikizmus (Corbyn, 2016). Na druhej

strane Corbynov hovorca sa vyjadril, že „*Corbyn sa vždy vyjadroval proti všetkým formám antisemitizmu, odsudzuje akékoľvek formy ublíženia a tých, ktorí sú zodpovední za toto správanie nepovažuje za svojich priaznivcov*“. Aj z toho dôvodu vydal v júly 2016 dokument s názvom „Rešpekt a Jednotu“, ktorý obsahuje zásady správania sa členov Labouristickej strany (Attila the Pun, 2016). Na druhej strane je ale potrebné upozorniť na fakt, že aj samotní politici z Labouristickej strany sa stávajú obeťami antisemitských útokov ako napríklad poslankyňa Luciana Bergererová, Ruth Smeethová (House of Commons, 2016). Luciana Bergerová, ktorá je zo židovskej rodiny a tri roky bola riaditeľkou Labouristických priateľov Izraela (LFI), čelila od roku 2014 antisemitským útokom na internete. V roku 2014 bol za antisemitský tweet na štyri týždne poslaný do basy Garron Helm, ktorý okrem ďalších pro nacistických odkazov na svojom profile „poslal Luciani Bergerovej tweet, na ktorom je zobrazená poslankyňa s Dávidovou hviezdou na hlave (obr.) s haštagom „*Hitler mal pravdu*“ a k obrázku bol pripojený odkaz „*komunistická Židovka,*“ a tiež „*Vždy môžete dôverovať tomu, že Židia nakoniec ukážu svoju skutočnú farbu*“ (*vid'. obrázok č.4, Rouse, 2014*). Aj napriek tomu, Helmov právnik pred sudcom v jeho mene oľutoval činy svojho klienta. Avšak Helm v rozhovore pre Národnú akciu (National Action, ktorá je po vražde političky Jo Coxovej vyhlásená za teroristickú organizáciu) prehlásil: „*Nie je mi to pri najmenšom ľúto*“. „*Stojím si za svojimi slovami a ideálmi*“ a takisto si myslel, že jeho súdny proces nebol férový, keďže sudca urobil presne to, čo mu bolo povedané ako dobrý „goy“ (National Action, 2014). Podľa polície v tom istom roku pravdepodobne ako následok súdneho procesu s Helmom dostala politička behom troch dní 2500 tweets s haštagom „*špinavá židovská k...a*“, ktoré boli napojené na Neonacistickú webovú stránku so základňou v Amerike a v Británii (Parliament UK, 2016). Používatelia twitteru pokračovali v antisemitských správach doprevádzaných fotkami na ktorých je poslankyňa zobrazená s predĺženým nosom, alebo súchajúc si dlane ako znak počítania peňazí a pažravosti, čo sú typické hanlivé zobrazenia používané pre Židov od stredoveku. V lete 2016 sa zase John Nimmo (v minulosti trestaný pre podobné činy) priznal, že poslal Bergerovej emaily, v ktorých sa jej vyhrážal smrťou, za čo dostal osem týždňov vo väzení. Koncom roka 2016 sa situácia zopakovala keď bol na dva roky väzenia za písanie nenávisných blogov voči nej poslaný Jošua Bonehill-Paine ;sympatizant Helma; ktorý už má za sebou históriu odsúdenia kvôli trestným činom z nenávisti (Osborne, 2016). Ďalšou v rade obetí je Ruth Smeethová; poslankyňa za Labouristickú stranu a bývalá námestníčka pre *HOPE not hate* v preklade „*Nádej a nie nenávisť*“ (anti- extrémistickej a anti- rasistickej kampane), je ďalšou

obeťou, ktorá dostala dokonca až dvadsaťpäť tisíc hanlivých správ, potom ako odišla z obeda, týkajúceho správy vypracovanej Chakrabarti ohľadne antisemitizmu a rasizmu v Labouristickej strane pretože sa cítila byť ústne napadnutá členmi Momenta (hnutia na podporu Jeremyho Corbyna), (Smeeth, NA a Chakrabati, 2016, str. 3). Na rozdiel od Bergerovej, ktorá dostávala tweety, a emaily od sympatizantov, a členov extrémne pravicových strán v prípade Smeethovej to mali byť práve Corbynisti, teda príslušníci jej vlastnej strany. Členovia Momenta však v reakcii na tieto obvinenia povedali, že človeka, ktorý sa voči nej správal neprístojne vyšetrujú za porušenie ich pravidiel, aj keď nie je členom Momenta (Chakelian, 2016). Čo sa týka samotných správ, tie dostala Ruth Smeethová zase cez sociálne médiá, tentokrát cez Facebook. V niektorých z nich sa jej vyhrážali smrťou a iné ju nazvali „j.....a kunda“, či *CIA/MI5/Mosad informantka*, „lesba“ a „p.....á zradkyňa a za zradu Británie by mala odvisnúť“ (Edwardes, 2016). V jej prípade jasne vidíme príklad antisemitizmu, ktorý sa nemôže skryť za antisionizmus a lebo anti Izrael a nedá sa poprieť aj keď sa členovia Momenta svojím vyhlásením od tohto incidentu snažia vzdialiť. Je potrebné dodať, že okrem rasových, homofobických alebo antisemitských vyhrážok ďalších dvadsať päť poslancov dostalo správy, v ktorých sa im vyhrážali smrťou. Je teda nevyhnutné urobiť rozdiel medzi rasovo motivovanými činmi, ktoré zahrňujú aj antisemitizmus a nedávať to do tej istej kategórie ako vyhrážanie smrťou, pretože aj keď obidve poslankyne, a aj ďalší poslanci dostali tieto vyhrážky, zdá sa, že sa pod nimi skrývajú iné motívy a záujmové skupiny, či jednotlivci. Podľa Garyho Monda (2016) je dnes antisemitizmus vo veľkej miere generovaný vo forme takzvaného Palestínskeho lobovania a myslí si, že antisemitizmus je v politike. *„Nevidím to prichádzať od vlády“*. *„Z Labouristickej strany, kto vie, určite to nevyzerá dobre“*. *„Myslím, že je oveľa viac manifestovaný v Labouristickej strane ako u Liberálnych demokratov“*. *„Moja odpoveď je trochu zložitá“*. *„Antisemitizmus má tendenciu nasledovať antisionizmus“*. *Jednoducho že Izrael by mal existovať. V minulosti, keď bol v roku 1948 vytvorený Izrael, bola to veľmi socialistická krajina, ktorá bola miláčikom politickej ľavicovej Labouristickej strany, ktorá bola vtedy veľmi veľmi pro Izraelská.. Potom sa veci zmenili a poznáte hlavné zápasy mládeže. V tých dňoch to bola kórejská a vietnamská vojna, a potom juhoafrický apartheid. Tie boli hlavnými problémami. A Izrael bol ďalší. Prečo teraz? Prečo sa to stalo? Myslím si, že sa to stalo, pretože Izrael prešiel od neúspechu skoro ako krajiny tretieho sveta, ktorou aj bol keď bol sformovaný, až ku mimoriadne úspešnej ekonomike. Jeho socialistická vláda zanikla v neskorých sedemdesiatych rokoch. V roku 1977 vo voľbách Izrael, kde bola určitá čo sa nazýva*

Likud konzervatívna strana po prvýkrát vyhral a všetko sa začalo meniť od toho bodu. A stratil svoju podporu ľavice vo svete. Ľavica sa obrátila od stúpenca ku oponentovi Izraela. Ľavicu je dnes na celom svete veľmi proti Izraelu. A zatiaľ čo jeho dôvody môžu byť také, že sa jej nepáči Izrael z technologického hľadiska čo sa týka úspechu. To že aj oni to urobili, krok ďalej a nemajú radi samotných Židov, pretože Židia sú tak úzko identifikovaní s Izraelom. Ja nemôžem uveriť tomu, že je stále toľko veľa Židov v strane. Myslím si, že v iných stranách nie je antisemitizmus, pretože tam nie je antisionizmus. Myslím si, že v Konzervatívnej strane je dnes prakticky neslýchaný. Oh iste niekedy nejaký člen parlamentu, ktorý môže byť veľmi pro Arabský. Ja ho ani nevidím v Ukip. Ale je ho vidno veľa v Labouristickej, Liberálno demokratickej a Zelených. Corbyn je klasický príklad socialistu; domnievam sa; veľa ľudí si myslí, že Corbyn je problém. Corbyn nie je problém, ale symptóm problému. Corbyn je socialista, ktorý prechováva názory, ktoré môžu byť antisemitské, ale on sám by si nemyslel, že sú antisemitské. Koreň problému je, že Labouristická strana je dnes fundamentálne zamorená ľuďmi, ktorí nenávidia Izrael a často nenávidia Židov takisto. Ja neviem ako sa to môže zmeniť. Čo sa týka Chakrabarti správy o nej si myslím to isté ako iní ľudia Je to totálne prikrášené. Bola urobená so snahou dostať Corbyna z problému. Prečo je prikrášené? Neverí, že odzrkadľuje celý problém v Labouristickej strane. Prečítal som iba časti z nej. Je potrebné aby sa zamerala na nenávisť voči Židom a prepájať ju vo vzťahu ku Izraelu. Teraz židovská komunita je sama o sebe veľmi rozdelená ohľadom toho, ako sa s tým najlepšie vysporiadať. Ah zatiaľ čo všetci v židovskej komunite pravdepodobne veria, že správa Chakrabarti neurobila žiadne dobro v židovskej komunite je divízia, o ktorej pravdepodobne nebudeš počuť od nikoho, pretože väčšina ľudí nerada vykresľuje rozdelený obraz Izraela ohľadom toho, ako by sme ku tomu mali čím lepšie pristúpiť. Môj pocit je taký, že je veľa ľudí v židovskej komunite, ktorí veria že cesta napred je prezentovať Židov ako mier milujúcich ľudí, ktorí si myslia, že Izrael by mal podporiť všetky formy sprostredkovania mieru s Arabskými susedmi. Môj pohľad a pohľad iných; sme menšina; ktorí súhlasia so mnou, že zatiaľ čo mier je žiaduci, musíte začať dialóg sústredením sa na práva Židov v Izraeli. Potom čo budú ustanovené práva Židov, potom sa môžeš rozprávať o miery. Kde rozdelíš zem. Veľa hovorí, že sme tam nemali byť. Hovoria o miery príliš veľa a nepomáhajú tým vôbec mieru. Nerobí sa tu rozdiel medzi moslimami a etnikami (Mond,2016).“ Ak by sme mali zhrnúť dôvody prečo údajne v Labouristickej strane vzrastá antisemitizmus použijem tu názor Murrayho ktorý tvrdí, že Labouristická strana podporovala multikulturalitu, ktorá so sebou priniesla aj väčšie

množstvo moslimov, a teda aj väčšie množstvo voličov, a tým aj prispôsobovanie politiky Labouristickej strany tak, aby to oslovilo práve tieto skupiny. Murray sa vo svojom článku odvoláva na Mehdiho Hassana, ktorý povedal, že „ *antisemitizmus je medzi britskou moslimskou komunitou „ rutinný a bežný“ a že je to „ malé špinavé tajomstvo “ britských moslimov*“ (Murray, 2016). Na druhej strane je zaujímavé oko veľmi sa zdôrazňuje antisemitizmus v Labouristickej strane, pretože ako správne podotkol už spomínaný Mehdi Hassan na svojom twitterovom účte „*Antisemitizmus je skutočný problém, ale je ľahké zabudnúť v terajšej klíme, že líder Labouristickej strany bol ešte pred necelým rokom ..er..Žid* (Mehdi, 2016). Samozrejme odkedy zverejnil Mehdi svoj príspevok prešiel rok a s ním prišli aj nové škandály týkajúce sa jej lídra a ďalších členov. Je dôležité poukázať na to, že Labouristická strana, ktorá má pod svojimi krídlami množstvo skupín ako už aj spomínaných Priateľov Izraela, nie je sama o sebe vo svojom programe antisemitská, ale otázkou zostáva, prečo sa práve ľudia, ktorí vyvolávajú takýto typ škandálov a nevhodných rečí dostali na tak popredné posty, a prečo ako napríklad Kirby, či Naz Shah boli znova pripustení do strany a zostali na svojich pozíciách. To, že sa niekto ospravedlní na verejnosti neznamená, že aj v súkromí zmenili svoj názor a ako politici majú moc ovplyvňovať chod krajiny, ktorý zahrňuje všetkých. Samozrejme, Konzervatívna a Labouristická strana nie sú jediné spájané s antisemitizmom. Medzi ďalšie patria UKIP, Strana Zelených a Liberálny demokrati a rôzne extrémistické, fašistické, čo extrémne náboženské skupiny a hnutia.

Zdá sa, že prípady, ktoré sme si opísali vyššie nebudú jediné a kvôli rozdielnemu pohľadu na situáciu medzi Izraelom a Palestínou a na to, čo je a čo nie je antisemitizmus budú obvinenia na jednej a druhej strane tábora pokračovať. Vo Veľkej Británii sú nepopierateľné skupiny, ktoré lobujú a zámerne zamieňajú sionizmus za antisemitizmus ako to pre Al Jazeera vyjadril Avi Shlaim „ *Izraelský propagandisti zámerne, áno zámerne spájajú antisionizmus s antisemitizmom, aby zdiskreditovali, šikanoval a umlčali kritikov Izraela, aby potlačili slobodu prejavu*“ (Shlaim, 2017). Lenže za to, čo sa robí v pozadí politiky nie sú zodpovední každodenní ľudia a bolo by veľmi zlé ak by si to práve oni vytrpeli osobnými útokmi na ulici. Samozrejme že každá minca má dve strany ale dostávame sa tu do nebezpečnej zóny, kde sa začína obmedzovať sloboda slova, a kde aj za bojkotovanie izraelských produktov, či podporu organizácii za práva Palestínčanov môže byť jedinec označený za antisemitu. Tu sa teda naskytá otázka do akej miery bude vláda, či spoločnosť akceptovať slobodu prejavu a do akej miery je možné brať vážne

údaje o zvyšujúcom sa antisemitizme ak bolo dokázané, že hoci aj jeden incident nie je pravdivý. Je ťažké rozhodnúť, kto má skrytú agendu, kto je naozaj len odporcom Izraelskej politiky, alebo ako ďaleko zašla citlivosť politikov a médií ku antisemitizmu. Samozrejme je dôležité na problém upozorňovať a v žiadnom prípade neznížovať jeho závažnosť.

4. 4. Štatistické údaje a prípady antisemitizmu za posledných päť rokov

Medzi decembrom 2014 a januárom 2015 bol prvýkrát urobený internetový výskum pod názvom Ročný Antisemitský Barometer (The Annual Antisemitic Barometer), ktorý meral mieru antisemitizmu medzi britskou populáciou a jeho efekt na britských Židov na základe dvoch odlišných prieskumov. Tejto ankety sa zúčastnilo 3411 dospelých Britov, ktorým boli ukázané štyri prehlásenia s ktorými mohli buď súhlasiť alebo nie (Campaign Against Antisemitism, 2015, str.4). Prehlásenia boli nasledovné: 1. Židia naháňajú peniaze viac, ako iní Britia. 2. Loajalita Židov voči Izraelu z nich robí menej loajálnych voči Británii ako iných Britov. 3. Židia si myslia, že sú lepší ak iní ľudia a že Židia majú príliš veľkú moc v médiach. 4. Židia rozprávajú o holokauste príliš veľa, aby získali sympatie (Campaign Against Antisemitism, 2015, str. 4) z výsledkov vyplýva, že 45% opýtaných verí tomu, že aspoň jedno zo štyroch prehlásení je pravdivé, z toho 51% bolo mužov a 39% žien (Campaign Against Antisemitism, 2015, str. 4). Na druhej strane výskum robil na 2230 Britských Židov, ktorí predstavovali skoro jedno percento tejto populácie v Británii. Z výsledkov vyplýva, že viac ako polovica si myslí že antisemitizmus dnes odráža situáciu z tridsiatych rokov dvadsiateho storočia, a tiež že za posledné dva roky boli svedkami zvýšeného počtu výskytu antisemitizmu ako predtým. Je to dosť veľký rozdiel oproti ankete urobenej FRA, ktorá do svojho výskumu zahrnula osem krajín Európskej Únie na ktorej sa zúčastnilo 5847 ľudí, ktorí sami seba identifikujú ako Židov (FRA, 2013, str.5). V tejto ankete boli dáta prezentované celkovo, ale aj vzhľadom na krajiny z ktorých respondenti pochádzali. Zaujímavosťou je, že podľa týchto štatistík na otázku „*Antisemitizmus sa zdá byť problémom v (danej) krajine dnes* iba 11% respondentov ho vidí ako veľmi veľký problém vo Veľkej Británii, 37% ho vidí ako pomerne veľký problém, 47% ako nie veľmi veľký problém a 5% ho nevidí vôbec ako problém a 1% opýtaných odpovedalo, že nevie (FRA, 2013, str.18). Tu treba ale uviesť, že počet respondentov z Veľkej Británie bol 1468 oproti 2230 respondentov v prieskume AJA (FRA, 2013, str. 73). Tieto údaje aj keď boli zozbierané iným spôsobom, ako tie spomenuté vyššie a na menšej vzorke respondentov poukazujú na dosť

veľký rozdiel v názoroch na mieru antisemitizmu vo Veľkej Británii v roku 2013 a v roku 2014 a 2015. Na druhej strane na otázku vnímania zmeny úrovne antisemitizmu v krajine za posledných päť rokov odpovede ohľadom Veľkej Británie boli nasledovné: 27% si myslí, že antisemitizmus sa zvýšil o veľa, 39% že sa zvýšil o trochu, 27% ,že ostal taký istý, 4%, že sa trochu znížil a 3% odpovedali, že nevedia (FRA, 2013, str. 19). Ďalším prínosom tejto ankety boli otvorené otázky z ktorých sa dozvedáme detailnejšie názory na antisemitizmus, na to ako ho respondenti vnímajú a akú skúsenosť s ním po prípade mali. Napríklad jedna žena vo veku medzi 55 až 59 rokov z Veľkej Británie napísala: „*Cítim obavy ohľadom antisemitizmu teraz takým spôsobom akým som sa neobávala pred tridsiatimi rokmi. Niečo, čo malo zmiznúť zo sociálnej prijateľnosti sa namiesto toho stáva „silnejším.“*“ Aj napriek zvýšenému výskytu antisemitizmu 77% opýtaných odpovedalo, že neuvažujú nad emigrovaním (Staetsky, 2014). Avšak podľa CST stúplo číslo nahlásených incidentov za rok 2016 o 36% v porovnaní za to isté obdobie z predošlého roku, pričom upozorňuje na to, že zatiaľ čo po iné roky sa nárast incidentov spájal a reagoval na jednu náhlu udalosť, v roku 2016 sa tieto incidenty prejavovali pravidelnejšie kvôli obvineniam z antisemitizmu v Labouristickej strane, zvýšenému pociťovaniu rasizmu a Xenofóbie po EÚ referende, vrátane zvýšenia zaznamenaných rasových a náboženských zločinov, pravidelné vysoko-profilové diskusie o antisemitizme, rasizme a nenávisti v hlavných médiách, politike a sociálnych médiách počas roka (Community Security Trust, 2016). Počet incidentov v Londýne za prvých šesť mesiacov roku 2015 a 2016 stúpol o 62% , ale v Manchestri klesol o 54%, čo je pozitívna správa ak vezmeme do úvahy predošlé incidenty (House of Commons, 2016). Čo sa týka špecifických prípadov nepochybne je treba vyzdvihnúť prípad manželskej dvojice, ktorá plánovala v roku 2012 nechať vybuchnúť viaceré židovské lokality v Manchestri Podľa zistení Manchesterskej polície, veľa obetí zažila útoky na ich osobu práve počas šabatu a rôznych židovských festivalov. To im podľa polície zabránilo nahlásiť takéto trestné činy, keďže im ich náboženské predpisy nedovoľujú počas takýchto dní použiť komunikačné prostriedky, alebo vozidlá (College of Policing, 2014, str. 43).

5. Záver

V tejto práci som sa snažila pozrieť hoci len v krátkosti na antisemitizmus vo Veľkej Británii od prvého príchodu Židov na toto územie, cez ich vyhnanie a znovu navrátenie. Pohľad do minulosti poukázal na rozdiely akými sa prejavoval antisemitizmus počas týchto období. V rannom stredoveku bola iná doba ak dnes. Židia boli pozvaní do Veľkej Británie kráľom, a ďalej zostávali až do ich vylúčenia v rukách kráľov, ktorí v nich videli jednu výhodu a to požičiavanie peňazí, ak im bol kráľ naklonený, alebo ich násilná extrakcia ak si to kráľ zmyslel. Väčšinou sa to teda odvíjalo od schopnosti kráľa riadiť krajinu tak, aby bola z finančného hľadiska úspešná. Druhým faktorom v tomto období boli obyčajní ľudia, ktorí ako sme videli na príkladoch žili v dobe, kde sa „iné“ nepovažovalo nevyhnutne za zaujímavé, či pozitívne. Židia si už od začiatku získali nesympatie u obyčajných ľudí nielen tým, že boli cudzinci a že boli súčasťou invázie, ale aj preto že sa vzhľadovo a zvykmi vymykali čomukoľvek, čo dovtedy títo ľudia videli. Hovoríme tu o dobe, kde väčšina populácie nevedela čítať a písať a bola ľahko ovplyvnená poverami ako sme to mohli vidieť na rôznych obvineniach vykonštruovaných proti nim. V tomto období neexistoval vo Veľkej Británii pojem antisemitizmus, alebo sionizmus napriek tomu, že sa najhoršie zverstvávajú práve vtedy. Tiež trest a zodpovednosť za násilie proti Židom bol takpovediac neexistujúci. Skôr ako o rozdávanie trestov, sa väčšinou králi zaručili o ochranu tohto obyvateľstva, vždy v rámci ich „možnosti“ a „schopnosti“ a za finančnú čiastku, alebo iné výhody a službičky. Po ich vyhnaní sa samozrejme situácia vrátila do „normálu“, aj keď legendy a povery zostali, čoho dôkazom je to, že keď sa vrátili v sedemnástom storočí naspäť do Veľkej Británie vynorili sa tie isté obvinenia, aj keď najprv len v literárnych kruhoch, a neskôr zase na verejnosti. Aj keď ľudia boli na tom vzdelanostne lepšie, nepomohlo to v zastavení antisemitizmu. Zdá sa, že akonáhle sa zhoršila ekonomická situácia prví, ktorí za to boli vinení boli Židia, aj vďaka tomu, že najprominentnejšie mená židovskej komunity ako napríklad Rotshild patrili ku najbohatším ľuďom vo Veľkej Británii, čo bolo trňom v oku chudobných ľudových mäs. Masy nemali moc siahnuť na tých bohatších, odsákali si to chudobní Židia spôsobom akým vedela vyjadriť svoju frustráciu a hnev chudobná masa a to násilím. Situácia sa začala postupne meniť, keď vstúpila židovská otázka do politiky. Na jednej strane to boli obvinenia konšpirácie na ovládnutie sveta židovskou elitou a na strane druhej sa objavila vo forme Cudzineckého zákona. So

vznikom sionizmu vznikol aj antisizionizmus a po sformovaní štátu Izrael sa ku nemu pridali ešte aj termín a nti Izrael, čo úplne „skomplikovalo“ situáciu a hranice medzi tým, čo je čo, sa začali prekrývať aj vďaka novovzniknutým masovým médiám. Nielenže sa urýchlil čas za ktorý sa informácie dostanú k ľuďom, ale rozšírilo sa publikum, ku ktorým sa informácie dostávajú, ale to čo sa objaví napríklad na Twitteri, on-line periodikách, YouTube, Facebooku, a všetkých možných populárnych stránkach vyvoláva debaty a má vplyv na ľudí každej vekovej kategórie okolo sveta. Média sú často obviňované za presadzovanie toho, alebo tamtoho názoru, za nadržovanie jednej strany, za opomínanie faktov, či ich zmenu, za zakrývanie pravdy, či zveličovanie klamstva. Jednou z tém, ktoré sa často objavuje s ohľadom na kritiku britských médií je otázka Izraelsko-Palestínskych vzťahov, ktorá potom vyúsťuje, tak ako v politike do rôznych debát. BBC, ktorá je štátna stanica je napríklad obviňovaná za Pro-Palestínske reportáže, za to, že vo svojich správach je antisemitská pre kritiku Izraela. Dnešný svet a hlavne Veľká Británia sa nachádza v dobe takej politickej korektnosti, že človek už nemôže spievať ani niektoré uspávanky, aby tým niekoho neurazil. Tam, kde bola hranica antisemitizmu v minulosti jasná sa teraz prelína so sionizmom, či proti izraelským názorom. V mnohých prípadoch média prinášajú len výťah z nejakého rozhovoru, debaty alebo odkazu na sociálnych sieťach a k čitateľovi sa nedostáva celý zmysel alebo kontext, čo môže uškodiť tým, ktorí sú obvinení z antisemitizmu alebo marginalizovania skutočných prípadov. V dnešnej dobe ľudia určite nemajú čas, aby skúmali každú tému do hĺbky a hľadali pôvod informácii. Takisto sa zdá, že požiadavky na vyzdvihnutie antisemitizmu vo Veľkej Británii sú väčšie ako ich chcú pripustiť tí, ktorí takéto správy vypracovávali, ako napríklad Chakrabarti správa o antisemitizme v Labouristickej strane. Zdá sa, že sa politika bude deliť na tábory, kde už nebudú hrať úlohu politické programy strán, ale to ktorej strane budú nahrávať. Čo sa týka budúcnosti podľa Garyho Monda Neviam je blízko napojené na to ako sa bude dariť Británii po ekonomickej stránke, a ako sa bude vysporiadavať s terorizmom vo všeobecnosti. *„Ahh ale myslím si, že antisemitizmus je bohužiaľ prepojený s veľkosťou moslimskej populácie“*. *„Prepáčte, že to musím povedať, ale je to pravda“*. *„Takže ekonómia a schopnosť vlády adresovať záležitosti“*. *„Čo sa týka špecifických židovských komunit nemohol by som povedať, je to táto komunita, ktorá sa cíti viac ohrozená ako támtá komunita“*. *„Domnievam sa mohol by som povedať, že, liberálnejší Židia, reformovaní Židia, ktorí sú veľmi veľmi asimilovaní sú menej ohrození“*. *„To môžete povedať naprieč celou židovskou komunitou“*. Neprejde deň, aby sa v novinách neobjavila správa o antisemitizme, ktorý sa okrem už spomenutých oblasti

objavuje aj v zábavnom priemysle, športe a u náboženských predstaviteľov rôznych denominácií.

Nakoniec by som rada dodala, že som sa snažila získať rozhovor, alebo aspoň odpovede na otázky, ktoré som v emaily položila Židovskému spolku na UCL, Spolku Priateľov Palestíny na UCL, Únii Židovských študentov a Zacharymu Confinovi, ale nikto z nich mi neodpovedal na emaily, v ktorých som vysvetlila povahu a tému mojej magisterskej práce a ako by to mohlo pomôcť ďalšiemu porozumeniu tejto situácie. Chcela som vedieť ako oni vnímajú antisemitizmus, sionizmus a antisiónizmus a v prípade pána Confina bližšie podrobnosti jeho prípadu ale bohužiaľ bezúspešne. Takisto som oslovila Jeremyho Corby, Naz Shah a Shami Chakrabarti, ale ani v tomto prípade som bohužiaľ nebola úspešná. Týmto by som chcela poďakovať Garymu Mondovi za to, že si našiel čas a odpovedal na moje otázky.

6. Zoznam použitej literatúry

- Abraham, M., 1983. The Aliens Act of 1905 - chapter in memoirs. [online] London: Jewish Museum London. 20th Century London. Dostupné na: <http://www.20thcenturylondon.org.uk/jml-1983-346-2-p55-58> [Použité 19. 1. 2017].
- Abrahams, B. L., 1290. The Expulsion of the Jews from England in 1290. [pdf] London: Blackwell. Dostupné na: <https://ia600208.us.archive.org/3/items/expulsionofjews00abrauoft/expulsionofjews00abrauoft.pdf> [Použité 20. 11. 2016].
- Adachi, K., 17.9.2017. The Protocols of the Learned Elders of Zion. [online] Educate-Yourself. Dostupné na: <http://educate-yourself.org/cn/protocolsofsion.shtml> [Použité 12.4.2017].
- Alderman, G., 2011. When the ‘progrom of the valleys‘ erupted in Wales. The Jewish Chronicle,[online] 21 Júl. Dostupné na: <https://www.thejc.com/lifestyle/features/when-the-pogrom-of-the-valleys-erupted-in-wales-1.25339> [Použité 11.4. 2017].
- An-antisemitic trope. 2017.The Lobby Episode 3. [TV Programme]. Al Jazeera Investigative Unit, Al Jazeera Online, 13 Január 2017.
- Al Kawthar Academy, 2017. Welcome to Al Kawthar Academy. [online] Al Kawthar Academy. Dostupné na: <http://akacademy.org/> [Použité, 15. 4. 2017].
- Anderson, E, .2017. Someone has gone around the Sidgwick Site putting holocaust denial flyers under every windshield. [Twitter] 3 Február. Dostupné na: https://twitter.com/edanderson101/status/827458805936091136/photo/1?ref_src=twsrc%5Etfw&ref_url=http%3A%2F%2Fwww.timesofisrael.com%2Fcambridge-jewish-students-deeply-concerned-about-recent-anti-semitism%2F [Použité 16. 4. 2017].

Anti -Defamation League., 2017. A Hoax of Hate: The Protocols of the Learned Elders of Zion. [online] Anti- Defamation League. Dostupné na: <https://www.adl.org/education/resources/backgrounders/a-hoax-of-hate-the-protocols-of-the-learned-elders-of-zion> [Použité 30. 3. 2017].

Apartheid week., n.d. Israeli Apartheid week. [online] Dostupné na: <http://apartheidweek.org> [Použité 13. 4. 2017].

Apple, R., 2011. Let's ask the Rabbi. Central Milton Keynes: Author House.

Atheist MediaDotCom, Ware, J., 2010. British Schools and Islamic rules Part.1. BBC Panorama. [video online] Dostupné na: <https://www.youtube.com/watch?v=uRH6EV5rRMU> [Použité 15. 4. 2017].

Atheist MediaDotCom ,Ware, J., 21.11.2010. British Schools and Islamic rules Part. 2. BBC Panorama. [video online] Dostupné na: <https://www.youtube.com/watch?v=E2wPYpv0i4M> [Použité 15. 4. 2017].

Athelstan Museum., 2016. William of Malmesbury. [online] Athelstan Museum. Dostupné na: http://www.athelstanmuseum.org.uk/people_william_of_malmesbury.html [Použité 11. 9. 2016].

Attila the Pun., 2016. Respect and Unity our code of conduct. A statement from Jeremy Corbyn. Labour Tamar valley. [online] Dostupné na: <https://labourtamarvalley.wordpress.com/2016/07/17/respect-and-unity-our-code-of-conduct/> [Použité 18. 4. 2017].

Balfour, A.J., 1917. The Balfour Declaration. [online] 8.11. 2013. The Balfour Project. Dostupné na: <http://www.balfourproject.org/the-balfour-declaration/> [Použité 13. 3. 2017].

Barberis, P, McHugh, J a M, Tyldesley., 2000. Encyclopedia of British and Irish Political Organizations.London: A Continuum Imprint.

Barnett, E., 2016. Anti-semitism hasn't disappeared in Britain-we've just got better at hiding it. The Telegraph, [online] 19 March. Dostupné na: <http://www.telegraph.co.uk/women/politics/anti-semitism-hasnt-disappeared-in-britain--weve-just-go-t-better/> [Použité 9. 5. 2016].

BBC News., 2016. Oxford University Labour Club in anti-Semitism row. BBC News, [online] 17 Február. Dostupné na: <http://www.bbc.co.uk/news/uk-england-oxfordshire-35595460> [Použité 13. 4. 2017].

BBC Politics., 2010. Profile: The Conservative Party. BBC News, [online] 25 Marec. Dostupné na: http://news.bbc.co.uk/1/hi/uk_politics/election_2010/8536227.stm [Použité 1. 4. 2017].

BDS., n.d. What is BDS? [online] BDS Movement. Dostupné na: <https://bdsmovement.net/what-is-bds> [Použité 13.4.2017].

Bestul, T, H., 1996. Texts of the Passion: Latin Devotional Literature and Medieval Society (The Middle Ages Series). Pennsylvania: University of Pennsylvania Press.

Bimbau, E., 1996- 2015. 1181 England. [online] Jewish History. Dostupné na: <http://www.jewishhistory.org.il/history.php?startyear=1180&endyear=1189> [Použité 11. 9. 2016].

Bogdanor., V. 2010. Britain in the 20th century -Progress and Decline: The Character of Twentieth Century Britain. [online] Gresham College. Dostupné na: <https://www.gresham.ac.uk/lectures-and-events/britain-in-the-20th-century-progress-and-decline-the-character-of-twentieth> [Použité 2. 4. 2017].

Brinkmann, T., 2010. Jewish Migration. [online] European History Online. Dostupné na: <http://ieg-ego.eu/en/threads/europe-on-the-road/jewish-migration#17891914MassmigrationfromEasternEuropeandMetropolisation> [Použité 24.10.2016].

Bunting, M., 2001. Haven't we been here before? The Guardian, [online] 23 Máj.

Dostupné na:

<https://www.theguardian.com/uk/2001/may/23/immigration.immigrationandpublicservices11> [Použité 11. 4. 2017].

Cardaun, S. K., 2015. Countering Contemporary Antisemitism in Britain. Jewish identities in a changing world, Vol. 25. ALL-ALL --. Leiden: Brill.

Carpenter, D., 2012. Crucifixion and Conversion: King Henry III and the Jews in 1255.

[pdf] Netherlands: Brill. Dostupné na:

<http://www.finerollshenry3.org.uk/redist/pdf/Jews.pdf> [Použité 10.10. 2016].

Community Security Trust., 2014. Antisemitic discourse in Britain 2013. London:

Community Security Trust.

Community Security Trust., 2016. Antisemitic discourse in Britain 2013. [pdf] London:

Community Security Trust. Dostupné na:

https://cst.org.uk/data/file/d/f/CST_Annual_Review_2016.1486995234.pdf [Použité 16. 4. 2017].

Crown Prosecution Service. Race and Religious Hate Crimes. [online] Durham. Crown Prosecution Service. Dostupné na:

http://www.cps.gov.uk/northeast/victims_and_witnesses/hate_crime/ [Použité 13.1.2017]

Dathan, M., 2016. Sadiq Khan attends Holocaust memorial as first act as Mayor of London - a day after the last Labour mayor repeated controversial claims that Hitler supported Zionism. Daily Mail, [online] 8 Máj. Dostupné na: <http://www.dailymail.co.uk/news/article-3579714/Sadiq-Khan-attends-Holocaust-memorial-act-Mayor-London-day-Labour-mayor-repeated-controversial-claims-Hitler-Zionist.html> [Použité 9. 5. 2016].

Datta Mill North, .2016. Bradford Council Populations. City of Bradford Metropolitan District Council. [online] Dostupné na: <https://www.bradford.gov.uk/open-data/our-datasets/population/> [Použité 8. 4. 2017].

Dawson, C., 2004. *Anti-Semitism and British Gothic Literature*. New York: Palgrave Macmillian.

Dysch, M., 2016. Naz Shah MP's Genuine Apology on Anti-Semitism should be applauded. Heat street. [online] Dostupné na: <https://heatst.com/world/naz-shah-mps-genuine-apology-on-anti-semitism-should-be-applauded/> [Použité 10. 4. 2017].

eastlndn, 2016. Pro-Palestinian Movement protest 27th October 2016. [video online] Dostupné na: <https://www.youtube.com/watch?v=lkLA7edFkXA> [Použité 19. 4. 2016].

Edward VII, 1905. *The Alien Act*. [pdf] London: Eyre and Spottiswood.

Dostupné na:

http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1905/13/pdfs/ukpga_19050013_en.pdf

[Použité 14. 1. 2017].

Edwardes, CH., 2016. Ruth Smeeth: 'I've never seen anti-Semitism in Labour like this, it's normal now'. *Evening Standard*, [online] 20 September. Dostupné na: <http://www.standard.co.uk/lifestyle/london-life/ruth-smeeth-ive-never-seen-antisemitism-in-labour-like-this-its-normal-now-a3349201.html> [Použité 18.4.2017].

Eme, L., 2015. *Shakespeare and the Book Trade*. Cambridge: Cambridge University Press.

Endelman, T. M., 1999. *The Jews of Georgian England, 1714-1830: Tradition and change in a liberal society*. Michigan: University of Michigan press.

Exploring 20th Century London Aliens Acts 1905 and 1919. 20th Century London. [online] Dostupné na: <http://www.20thcenturylondon.org.uk/aliens-acts-1905-and-1919> [Použité 20. 3. 2017].

European Union Agency for Fundamental Rights (FRA), 2013. Discrimination and hate crime against Jews in EU Member States: experiences and perceptions of antisemitism. [pdf] European Union Agency for Fundamental Rights (FRA). Dostupné na: fra.europe.eu [Použité 20. 3. 2017].

Feldman, D., 1994. Englishman and Jews: Social relations and Political culture 1840-1914. London: Yale University Press UK.

Feltz, V, 2016. Livingstone on BBC Radio London with Vanessa Feltz. Simon Cobbs. [video online] Dostupné na: <https://www.youtube.com/watch?v=UquqtghPEYw> [Použité 4. 4. 2017].

Fenton, S., 2017. Hackney's missing children: Department for Education knew evidence of illegal faith schools was destroyed. The Independent, [online] 3 Apríl. Dostupné na: <http://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/illegal-jewish-schools-department-of-education-knew-about-council-faith-school-cover-up-as-thousands-a6965516.html> [Použité 14. 4. 2017].

Felsenstein, F., 1999. Anti- semitic stereotypes: A Paradigm of Otherness in English Popular Culture Baltimore: Johns Hopkins University Press.

Finestein, I., 1993. Jewish society in Victorian England: Collected essays. London; Portland: Vallentine & MitchellGalloway.

Galloway, G., 2016. George Galloway. [online] Dostupné na: http://georgegalloway.com/v2/?page_id=951 [Použité 5. 4. 2017].

Firsh, N., 2015. Fear over Anti-Israel protests at SOAS. The Jewish Chronicle , [online] 26 Febrúár. Dostupné na: <https://polopoly.jcstaff.com/preview/www/2.210/2.651/2.711/1.65340> [Použité 16. 4. 2017].

Galloway, G., .2017. Tweet. George Galloway. [Twitter] 5 Apríl. Dostupné na: <https://twitter.com/georgegalloway> [Použité 5. 4. 2017].

Ganganelli, L. a Roth, C. eds., 1935. The Ritual Murder Libel and the Jew. [online] London: The Woburn Press. Dostupné na: <https://archive.org/details/TheRitualMurderLibelAndTheJew> [Použité 18. 8. 2016].

Gillard, D., 2011. Education in England: a brief history. Education England, [online] Dostupné na : www.educationengland.org.uk/history [Použité 14. 4. 2017].

Grant, C., 2009. The children who think that Auschwitz is a brand of beer. Daily Mail, [online] 9 Marec. Dostupné: <http://www.dailymail.co.uk/news/article-1160503/The-children-think-Auschwitz-brand-beer.html> [Použité 5. 4. 2017].

Gubbay, I., 2005. Sir Moses Montefiore's Life and times. The Montefiore Endowment. [online] Dostupné na: <https://www.montefioreendowment.org.uk/sirmoses/about/> [Použité 20.10. 2015].

Haggard J, Stowell, Church of England.,1822. Vol.1, Reports of Cases Argued and Determined in the Consistory Court of London: Containing the Judgments of The Right Hon. Sir William Scott. Church of England. Diocese of court. London: Strahan.

Halsall, P., 1996. The Canons of the Fourth Lateran Council, 1215. Medieval Sourcebook: Twelfth Ecumenical Council: Lateran IV 1215. [online] New York: Fordham University. Dostupné na: <https://sourcebooks.fordham.edu/basis/lateran4.asp> [Použité 11.11. 2016].

Harpin, L., 2016. Top Tory councillor suspended over claims he made antisemitic remarks. Mirror, [online] 12 Apríl. Dostupné na: <http://www.mirror.co.uk/news/uk-news/top-tory-councillor-suspended-over-7738953> [Použité 11. 4. 2017].

Hasan, M., 2016. Mehdir Hasan. [Twitter] 29 Marec. Dostupné na: <https://twitter.com/mehdirhasan/status/726367668052353025> [Použité 6.4.2017].

Hearts, D. O. P., 2017. Baroness Warsi on war in Gaza, Cabinet clashes and being called the 'enemy within'. Middle East Eye, [online] 29 Marec. Dostupné na: <http://www.middleeasteye.net/news/baroness-warsi-interview-1600255735> [Použité 8. 4. 2017].

Hedding, M., n.d. Christian Zionism 101. Giving Definition to the movement. International Christian Embassy Jerusalem. [online] Dostupné na: <https://uk.icej.org/media/christian-zionism-101> [Použité 14. 4. 2017].

Henry III. Fine Rolls Project, 2009. Between Magna Carta and the Parliamentary State: The fine rolls of King Henry III. 1216–1272 and the project. The National Archives and King's College London. [online] Dostupné na: <http://www.finerollshenry3.org.uk/home.html> [Použité 11.11. 2016].

Hessayon, A., 2011. Jews and Crypto-Jews in sixteen and seventeen century England. [online] London: Goldsmith University. Dostupné na: <http://www.fupress.net/index.php/cromohs/article/view/13673/12738> [Použité 11.12. 2017].

Hilton, A., 2016. A School of Antisemitism? Spectator. [online] 11 Jún. Dostupné na: <https://life.spectator.co.uk/2016/06/soas-now-stands-for-school-of-anti-semitism/> [Použité 16. 4. 2017].

HMC., 2017. The British Education system. The Headmasters' & Headmistresses' Conference. [online] Dostupné na: <http://www.hmc.org.uk/about-hmc/projects/the-british-education-system/> [Použité 14. 4. 2017].

Holocaust Chronicle., 2009. Wilhelm Marr: Roots of the Holocaust. Publications International, Ltd. [online] Dostupné na: <http://www.holocaustchronicle.org/staticpages/41.html> [Použité 29. 1. 2017].

Horowitz, D., 2015. Netanyahu and Grand Mufti. Times of Israel.[online] 2 November. Dostupné na: <http://blogs.timesofisrael.com/netanyahu-and-the-grand-mufti/> [Použité 22. 4. 2017].

Hume, D., 1778. The History of England Vol.1. [online] Indianapolis: Liberty Fund. Dostupné na: <http://oll.libertyfund.org/titles/hume-the-history-of-england-vol-1> [Použité 29. 9 .2016].

Huscroft, R., 2006. Expulsion, England's Jewish Solution: Edward I and the Jews. Stroud: The History Press.

Chakelian, A., 2016. Jewish Labour MP Ruth Smeeth was reduced to tears at Labour's anti-Semitism inquiry press conference. New Statesman, [online] 30 Jún. Dostupné na: <http://www.newstatesman.com/politics/staggers/2016/06/jewish-labour-mp-ruth-smeeth-was-reduced-tears-labour-s-anti-semitism> [Použité 18. 4. 2017].

Chakrabarti, 2016. Antisemitism in the UK. Tenth Report of session 2016-2017. London: House of Commons Home Affairs Committee.

Chandler, M., 2016. University College London: Police called as Jewish student's ,trapped in room' by pro-Palestinian protesters, [online] 28 Október. Dostupné na: <http://www.standard.co.uk/news/london/university-college-london-police-called-as-jewish-students-trapped-in-room-by-propalestine-a3381061.html> [Použité 19. 4. 2016].

Iganski, P., 1999. Legislating against hate: outlawing racism and antisemitism in Britain. CSP: critical social policy: a journal of socialist theory and practice in social welfare, Vol. 19 (58-61/1), str. 129-142. Longman Group Ltd.

Iganski, P., Kosmin, B. eds., 2003. The new antisemitism? :debating Judeophobia in 21st-century Britain. London: Profile.

Jacobs, J., 1898. Aaron of Lincoln. The Jewish Quarterly review. [e-journal] Vol.10, No.4. Pennsylvania: University of Pennsylvania Press.

https://www.jstor.org/stable/1450389?seq=2#page_scan_tab_contents [Použité 12. 7. 2016].

Jacobs, J., 1906. Jewish Encyclopedia. [online] Dostupné na: <http://www.jewishencyclopedia.com/articles/2930-benedict-of-york> [Použité 16. 09. 2016].

Jewish Gen., 2005. Historical Background and Glossary of Terms in connection with the Medieval (pre-1290) Jewish Communities of England & Wales. Jewish Gen. [online] Dostupné na: <http://www.jewishgen.org/jcr-uk/pre-1290/background.htm> [Použité 22. 9. 2016].

Blunt, J., 2011. Oral history collection transcript. Johnny Blunt. Rozhovor urobený Jewish Museum London. Audio number 176.

Jewish News reporter., 2016. Police probe death threat against Jewish MP Ruth Smeeth. Jewish News Online. [online] 2. September. Dostupné na: <http://jewishnews.timesofisrael.com/police-probe-death-threat-against-jewish-mp-ruth-smeeth/> [Použité 18. 4. 2016].

Jewish Telegraphic Agency., 1947. Anti-semitic Attacks in Britain Continue into Fourth Day; 700 Riot in Manchester. [pdf] London: Jewish Telegraphic Agency. Dostupné na: http://pdfs.jta.org/1947/1947-08-06_184.pdf [Použité 6. 4. 2017].

Jewish Virtual Library., 2008. Aliens Act. The Gale Group. [online] Dostupné na: <http://www.jewishvirtuallibrary.org/aliens-act> [Použité 14. 3. 2017].

Johnson, P., 1987. Dejiny židovského národa. Great Britain: George Weindenfeld & Nicolson Limited.

Jones, P.F, 1990. The Jews of Britain: A Thousand Years of History. Witney: The Windrush Press.

Jones, S.R, Watson, S., 2013. Christians and Jews in Angevin England. The York Massacre of 1190, Narratives and Contexts. York: York Medieval Press.

Judah, B., 2015. Is Bradford's 'Israel-Free zone' The new face of Banlieue Britain? Tablet mag, [online] 6 Marec. Dostupné na: <http://www.tabletmag.com/jewish-news-and-politics/189347/a-polite-hatred-2-bradford-galloway> [Použité 6. 4. 2017].

Julius, A., 2012. Trials of the Diaspora: A History of Anti-Semitism in England. Oxford: OUP Oxford.

Kelly, T. E. H., 2011. Oxford University launches inquiry after drunk Tory student's sang song saluting Nazi killings. Daily Mail, [online] 5 November. Dostupné na: <http://www.dailymail.co.uk/news/article-2057785/Oxford-Tory-song-salutes-Nazi-killings--Drunken-students-facing-inquiry.html> [Použité 13. 4. 2017].

Kershaw, I., 2014. Investigation Report. Trojan Horse letter. [pdf] Northern Education. Eversheds. Dostupné na: Pdfdrive:///C:/Users/Daniela/Downloads/investigation_report___trojan_horse_letter.pdf [Použité 15. 4. 2017].

Kennedy, M., 2016. York University pays student £1000 over anti-Semitic abuse. The Guardian. [online] 26 Jún. Dostupné na: <https://www.theguardian.com/education/2016/jun/26/york-university-pays-student-1000-over-antisemitic-abuse> [Použité 19 .4. 2017].

Labour Party., n.d. History of the Labour party. Labour party. [online] Dostupné na: <http://www.labour.org.uk/pages/history-of-the-labour-party> [Použité 1. 4. 2017].

Langmuir, G., 1984. Thomas of Monmouth; Detector of Ritual Muder (Speculum No 59, Vol 4, 1984).

Langmuir, G. I., 1996. *Toward a Definition of Antisemitism*. California: University of California Press.

Levy, R. S., 2005. *Antisemitism: A Historical Encyclopedia of Prejudice and Persecution*. Santa Barbara: Vol 1. ABC- CLIO.

Liberman, A., 2009. Another Derogatory Name for the Jew: Kike. *Ethnic Slurs*. Part III. Oxford University Press's *Academic Insights for the Thinking World*, [blog] Október. Dostupné na: <https://blog.oup.com/2009/10/ethnic-slurs-kike/> [Použité 13. 4. 2017].

Living Heritage., 1870. The 1870 Education Act. London: Parliament Uk. [online] Dostupné na: <http://www.parliament.uk/about/living-heritage/transformingsociety/livinglearning/school/overview/1870educationact/> [Použité 14.4.2017].

Hevla Boka Asscam, 2016. Ken Linwingstone: Labour and Anti Semitism (Daily Politics 28/4/16). [video online] Dostupné na: <https://www.youtube.com/watch?v=K9hCYfFQFU0> [Použité 14. 4. 2017].

London Standard., 1905. Newspaper Archive, [online] 10 Január. Dostupné na: <https://newspaperarchive.com/london-standard-jan-10-1905-p-2/> [Použité 9. 4. 2017].

Long, R., Bolton, P., 13.3.2017. Briefing paper. Number 06972. Faith Schools in England: FAQs. [pdf] House of Commons Library. Dostupné na: <file:///C:/Users/Daniela/Downloads/SN06972.pdf> [Použité 14. 4. 2017].

Magna Carta, prel. Summerson, H., 1215. The 1215 Magna Carta: Clause 10. The Magna Carta Project. [online] Dostupné na: http://magnacarta.cmp.uea.ac.uk/read/magna_carta_1215/Clause_10 [Použité 15. 9. 2016].

Magna Carta, prel. Summerson, H., 1215. The 1215 Magna Carta: Clause 11. The Magna Carta Project. [online] Dostupné na:

http://magnacarta.cmp.uea.ac.uk/read/magna_carta_1215/Clause_11 [Použité 15. 9 .2016].

Malmesbury, W., 1090-1143 Sharpe, J. J.A.1769-1859., Publ. 1847. William of Malmesbury's Chronicle of the kings of England. From the earliest period to the reign of king Stephen. Collections northeastern, blc, Americana. Londýn: H.G.Bohn. Online dostupné na: <https://archive.org/details/williamofmalmesb1847will> [Použité 13. 6. 2016].

Maor, M., 2009. The History of Zionism. Jewish Virtual Library. [online] Dostupné na: <http://www.jewishvirtuallibrary.org/israel-studies-an-anthology-the-history-of-zionism> [Použité 13. 3. 2017].

Marr, W.,1879. The Victory of Judaism over Germandom. Washington DC: German history in Documents. [online] Dostupné na: http://germanhistorydocs.ghi-dc.org/docpage.cfm?docpage_id=2615 [Použité 25. 3. 2017].

Matthew, R., 2015. William of Norwich. Norwich heritage. [online] Dostupné na: <http://www.heritagecity.org/research-centre/whos-who/william-of-norwich.htm> [Použité 20. 8. 2016].

May, T., 2017. Passover 2017: Theresa May's Passover message. Prime Minister's Office, 10 Downing street and The Rt Hon Theresa May. Part of Israel. [online] 10 Apríla. Dostupné na: <https://www.gov.uk/government/news/passover-2017-theresa-mays-message> [Použité 11. 4. 2017].

Medieval source material on the internet: Chancery rolls. Medieval genealogy. [online] Dostupné na: <http://www.medievalgenealogy.org.uk/sources/rolls.shtml> [Použité 03.11. 2016].

Melnick, R., Mealem, Y., 2009. O'Day, R., 1900. Life and Work: Poverty, Wealth and History in the East End of London Part Two: Family and Community: The Social Life of the East End. [pdf] fathom. Dostupné na: <http://fathom.lse.ac.uk/PaulJohnson/0761/web/pdf/jewishcomm.pdf> [16 .3. 2017].

Menasseh, B.I., 1601-1657. Apology for the Jews. [online] Amsterdam: Bible believers. Dostupné na: <http://www.biblebelievers.org.au/apology.htm> [Použité 22. 8. 2016].

Mendick, R., 2016. Jewish students accuse Cambridge of hushing up anti-Semitic attack. Telegraph News. [online] 26 November. Dostupné na: <http://www.telegraph.co.uk/news/2016/11/26/jewish-students-accuse-cambridge-hushing-anti-semitic-attack/> [Použité 16. 4. 2017].

Metzler, T., 2014. Tales of three cities: urban Jewish cultures in London, Berlin and Paris (c.1880-1940). Wiesbaden: Harrassowitz Verlag.

McCulloh, J. M., 1997. Jewish Ritual Murder: William of Norwich, Thomas of Monmouth, and the Early Dissemination of the Myth. Vol.72 . No. 3. Chicago: University of Chicago Press.

Michael, R., 2008. A History of Catholic Antisemitism: The Dark Side of the Church. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

Miller, W., 1806. The City of Norwich, chapter 12: Of the city in Henry III's time. [online] British History Online. Dostupné na: <http://www.british-history.ac.uk/topographical-hist-norfolk/vol3/pp42-60#fnn10> [Použité 23.10. 2016].

Milligan, B., 2016. Naz Shah: My words were anti-Semitic. BBC News. World at One, BBC Radio 4. [online] 18 Júl. Dostupné na: <http://www.bbc.co.uk/news/uk-england-leeds-36802075> [Použité 13. 4. 2017].

Mond, G., 2016. Antisemitizmus v Británii. Rozhovor bol urobený Danielou Tlumačovou. [nahrávka] 31. 10. 2016, 13:00.

Monmouth, T., 1896. The Life and Miracles of St William of Norwich. London: C.J. Clay and Sons, Cambridge University Press.

Montagu, E., 1917. The Anti- Zionism of Edwin Montagu and his opposition to the Balfour Declaration. [online] Zionism- Israel. Dostupné na: http://www.zionism-israel.com/hdoc/Montagu_balfour.htm [Použité 4. 4. 2017].

Mundill, R, R., 2002. England's Jewish Solution: Experiment and Expulsion, 1262-1290. Cambridge: Cambridge University Press.

Murray D., 2016. Labour's anti-Semitism problem stems from its grassroots. The Spectator. [online] 28 Apríl. Dostupné na: <https://blogs.spectator.co.uk/2016/04/labours-anti-semitism-problem-stems-from-its-grassroots/> [Použité 6. 4. 2017].

National Action., 2104. National Action: An Interview with Hero Garron Helm. Daily Stormer. [online] 29 November. Dostupné na: <http://www.dailystormer.com/national-action-an-interview-with-hero-garron-helm/> [Použité 17. 4. 2017].

National Museums Liverpool., 2008. Liverpool and Emigration in the 19th and 20th centuries. [pdf] Maritime Archives & Library. Information sheet 64. Dostupné na: <http://www.liverpoolmuseums.org.uk/maritime/archive/sheet/64> [Použité 10. 4. 2017].

Osborne, S., 2016. Neo-Nazi given two-year sentence for ‚vile antisemitic abuse‘ of Labour MP Luciana Berger. Independent. [online] 8 December. Dostupné na: <http://www.independent.co.uk/news/uk/crime/luciana-berger-antisemitic-abuse-neo-nazi-man-jailed-two-year-sentence-a7463726.html> [Použité 17. 4. 2017].

Oxford Dictionaries. 2017a. anti-Semitism. Oxford dictionaries. [online] Oxford: Oxford University Press. Dostupné na: <https://en.oxforddictionaries.com/definition/anti-semitism> [Použité 18. 8. 2016].

Oxford Dictionaries. 2017b. Zionism. Oxford dictionaries. [online] Oxford: Oxford University Press. Dostupné na: <https://en.oxforddictionaries.com/definition/zionist> [Použité 28. 2. 2017].

Oxford Dictionaries. 2017c. kike. Oxford dictionaries. [online] Oxford: Oxford University Press. Dostupné na: <https://en.oxforddictionaries.com/definition/kike>

[Použité 28. 2. 2017].

Oxford Jewish heritage, 2006 The History of the Medieval Jews of England. [online] Dostupné na: <http://www.oxfordjewishheritage.co.uk/english-jewish-heritage/68-english-jewish-heritage> [Použité 3. 8. 2016].

Oxford Jewish heritage, 2012 . The Robert of Reading Plaque. [online] Dostupné na: <http://www.oxfordjewishheritage.co.uk/projects/osney-abbey-first-public-burning-in-england/137-the-robert-of-reading-plaque> [Použité 20.10. 2016].

Oxweb. Introduction and History. University of Oxford. [online] Dostupné na: <https://www.ox.ac.uk/about/organisation/history?wssl=1> [Použité 13. 4. 2017].

OUSU, Oxford University Labour club. Oxford University Student's Union. [online] Dostupné na: <https://ousu.org/organisation/7075/> [Použité 13. 4. 2017].

Panayi, P., 2010. Independent. [online] 1 Júl. Dostupné na: <http://www.independent.co.uk/news/uk/this-britain/pride-and-prejudice-the-victorian-roots-of-a-very-british-ambivalence-to-immigration-2016353.html> [Použité 14. 03. 2017].

Parliament UK, 2016. The Rise of anti-Semitism. Reported and recorded anti-Semitic incidents. London: Parliamentary copyright. [online] dostupné na: <https://www.publications.parliament.uk/pa/cm201617/cmselect/cmhaff/136/13606.htm> [Použité 17. 4. 2017].

Pervez, S., 2015. How clan politics grew in Bradford. BBC News. [online] 27 Február. Dostupné na: <http://www.bbc.co.uk/news/uk-england-leeds-31600344> [Použité 11. 4. 2017].

Pikes, L.O., 1873. History of Crimes in England, Vol.1. London: Smith and Elder.

Pickles, Eric., 2016. A definition of antisemitism. [online] Foreign and Commonwealth Office. Dostupné na: <https://www.gov.uk/government/speeches/a-definition-of-antisemitism> [Použité 26. 3. 2017].

Plunkett, S., 2014. 'An Israel-free zone': UK MP says Bradford doesn't want Israeli goods, services or visitors. Reuters. [online] 7 August. Dostupné na: <https://www.rt.com/uk/178816-israel-free-zone-gallooay> [Použité 7. 4. 2017].

Pope Paul VI., 28.10. 1965. Declaration on the Relation of the Church to Non-Christian Religions, *Nostra Aetate*. [online] Vatican Archive. Dostupné na: http://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_decl_19651028_nostra-aetate_en.html [Použité: 23. 10. 2016].

Prior, N., 2011. History debate over anti-Semitism in 1911 Tredegar riot. BBC Wales News. [online] 19 August. Dostupné na: <http://www.bbc.co.uk/news/uk-wales-14582378> [Použité 12. 4. 2017].

Renshaw, D., 2016. Prejudice and paranoia: a comparative study of antisemitism and Sinophobia in turn-of-the-century Britain. *Patterns of prejudice*, Volume 50 (1), str. 38-60. Taylor & Francis.

Rich, D., 2016. *The Left's Jewish Problem: Jeremy Corbyn, Israel and Anti-Semitism*. London: Biteback Publishing.

Richardson, H. G., 1960. *English Jewry under Angevin Kings*.

Roberts, M., Holt, I., 2005-2013. *The Gloucester Blood Libel*. Trail Gloucester. [online] National Anglo-Jewish Heritage Trails. Dostupné na: <http://www.jtrails.org.uk/trails/gloucester/history?page=5> [Použité 19. 8. 2016].

Robinson, M., 2016. Saved by their mobile phones: Dozens of Jewish teenagers from London are rescued after using their handsets as distress beacons when trapped by the rising tide below the White Cliffs of Dover. *Daily Mail*. [online] 7 Jún. Dostupné na:

<http://www.dailymail.co.uk/news/article-3628555/Trapped-school-pupils-use-mobile-phone-lights-beach-coastguard-rescue.html> [Použité 15. 4. 2017].

Romain, A.J., 1988. *The Jews of England: A Portrait of Anglo-Jewry through original sources and illustrations*. The Michael Goulston Educational Foundation. The Sternberg Centre for Judaism in association with Jewish Chronicle Publications Ltd.

Rose, E. M., 2015. *The Murder of William of Norwich: The Origins of the Blood Libel in Medieval Europe*.

Roth, C., 1964. *A History of the Jews in England*. Third edition, Oxford: Clarendon Press.

Roth, C., 1950. *The Rise of Provincial Jewry: The Early Communities -Section 2 (Canterbury to Edinburgh)*. [online] Jewish Gen. Dostupné na: <http://www.jewishgen.org/JCR-UK/susser/provincialjewry/cantedinb.htm> [Použité 10. 10. 2016].

Rothwell, H., 1975. *The Statute of the Jewry*. [pdf] London: Routledge. Dostupné na: http://historyonline.chadwyck.co.uk/getImage?productsuffix=_studyunits&action=printview&in=gif&out=pdf&src=/ehd/ehd00737/conv/ehd00737.pdf&IE=.pdf [Použité 24. 9. 2016].

Rubinstein, W.D., Jolles, M.A., Rubinstein, H.L., 2011. *The Palgrave dictionary of Anglo- Jewish history*. London: Palgrave Macmillan.

Ruptly TV, 2016. *Corbyn shakes head at suggestion he compared actions of IS and Israel*. [video online]. Dostupné na: <https://www.youtube.com/watch?v=U9XfYwetHXw> [Použité 16. 4. 2017].

Seedburgh, D., 2003. *Jewish Museum London: Oral history collection transcript*. Rose Sarner.audio number 482. transcribed 20. 1. 2011. London: Jewish Museum London.

Scott, J., 2016. Stamford Hill rabbi calls on Ofsted to be more flexible when investigating illegal Jewish schools. Hackney Gazette, [online] 23 November. Dostupné na: <http://www.hackneygazette.co.uk/news/education/stamford-hill-rabbi-calls-on-ofsted-to-be-more-flexible-when-investigating-illegal-jewish-schools-1-4789320> [Použité 15. 4. 2017].

Shanes, J., 2010. Nathan Birnbaum. [online] YIVO Encyclopedia of Jews in Eastern Europe. Dostupné na: http://www.yivoencyclopedia.org/article.aspx/Birnbaum_Nathan [Použité 25. 3. 2017].

Shapiro, J. How were the Jews regarded in the 16th century England? [online] British Library. Dostupné na: <https://www.bl.uk/shakespeare/articles/how-were-the-jews-regarded-in-16th-century-england> [Použité 12. 1. 2017].

Shlaim, Avi., 2017. Anti-Zionism and anti Semitism in British Politics. Al Jazeera. [online] 12 Január. Dostupné na: <http://www.aljazeera.com/indepth/opinion/2017/01/170111143904887.html> [Použité 31. 3. 2017].

Shoenberg, S., 1998- 2017a. Entrance and Persecution. [online] Jewish Virtual Library. Dostupné na: <http://www.jewishvirtuallibrary.org/united-kingdom-virtual-jewish-history-tour> [Použité 18. 9. 2016].

Shoenberg, S., 1998- 2017b. York. [online] Jewish Virtual Library. Dostupné na: <http://www.jewishvirtuallibrary.org/york> [Použité 18. 9. 2016].

Shoenberg, S., 1998-2017c. 1215 November 11, Fourth Lateran Council (Pope Innocent III, 1161-1216. [online] Jewish Virtual Library. Dostupné na: <http://www.jewishhistory.org.il/history.php?startyear=1210&endyear=1219> [Použité 20. 9. 2016].

Shoenberg, S., 1998-2017d. 1222 Oxford synod. [online] Jewish Virtual Library. Dostupné na:

<http://www.jewishhistory.org.il/history.php?startyear=1220&endyear=1229> [Použité 20. 9. 2016].

Shulman, D. M. R., 2011. [online] Jewish gen. Dostupné na: <http://www.jewishgen.org/jcr-uk/pre-1290/background.htm>.

Sivan., 2005. Zionism. [online] Jewish Agency. Dostupné na: <http://www.jewishagency.org/zionism/content/27006> [Použité 23. 3. 2017].

Skinner, P., 2012. Jews in Medieval Britain; Historical, Literary and Archaeological Perspectives. Martlesham; Boydell & Brewer.

Smeeth, R., n.d. About Ruth. [online] On behalf of the Labour party. Dostupné na: <http://www.ruthsmeeth.org.uk/about> [Použité 18. 4. 2017].

Smith, H.G., Leese, A. S., 1290. The Edict of Expulsion of 1290. [pdf] Archive. Dostupné na: <https://ia800909.us.archive.org/2/items/TheEdictOfExpulsionOf1290/The%20Edict%20of%20Expulsion%20of%201290,%20expelling%20the%20Jews%20from%20England.pdf> [Použité 14. 11. 2016].

Smith, M., 2016. 27 Times Tory party racism. Mirror. [online] 5 Máj. Dostupné na: <http://www.mirror.co.uk/news/uk-news/27-times-tory-party-racism-7904018> [Použité 2. 4. 2017] .

Staetsky, L. D., Boyd, J., 2014. The Exceptional Case? Perceptions and experiences of antisemitism among Jews in the United Kingdom. London: Institute for Jewish Policy Research.

Staples, A., 2000. Henry II's Assize of Arms. The Penultimate Harn page. [online] Dostupné na: <http://www.penultimateharn.com/history/armsassize.html> [Použité 3. 8. 2016].

Stone, J., 2016. Labour antisemitism row: Read the Ken Livingstone interview transcripts in full. Independent. [online] 28 April. Dostupné na: <http://www.independent.co.uk/news/uk/politics/labour-anti-semitism-row-full-transcript-of-ken-livingstones-interviews-a7005311.html> [Použité 15. 4. 2017].

Tanner, C., 2009. Vol. 51 No. 5. p.577–578. [online] MRS Evidence Matter. Dostupné na: https://www.mrs.org.uk/ijmr_article/article/89958 [Použité 5. 4. 2017].

The Board of Deputies of British Jew., 2014. Jews in Britain Timeline. The Board of Deputies Charitable Foundation. [online] Dostupné na: <https://www.bod.org.uk/jewish-facts-info/jews-in-britain-timeline/> [Použité 10. 1. 2017].

The Commentator, 2013. George Galloway Oxford Debate, ‘I don’t debate Israelis’ - walk out. [video online] dostupné na: <https://www.youtube.com/watch?v=AzIXdQiaRBc> [Použité 6. 4. 2017].

Times of Israel., 2017. Theresa May praises community’s contribution to Britain in Pesach message. Times of Israel. [online] 10 April. Dostupné na: <http://jewishnews.timesofisrael.com/theresa-may-praises-communitys-contribution-to-britain-in-pesach-message/> [Použité 11. 4. 2017].

Tilles, D., 2016. British Fascist Antisemitism and Jewish Responses, 1932-1940. London: Bloomsbury Publishing PLC, Bloomsbury Academic.

Tovey, D. B., 1738. Anglia Judaica: Or the History and Antiquities of the Jews in England. [online] Oxford: Printed at the Theatre. Dostupné na: https://books.google.co.uk/books?id=GEEVAAAAQAAJ&pg=PA249&source=gbs_selected_pages&cad=3#v=onepage&q&f=false [Použité 22. 11. 2016].

Trilling, D., 2012. Britain’s last anti -Jewish riots. Newstatement. [online] 23 Máj. Dostupné na: <http://www.newstatesman.com/2012/05/britains-last-anti-jewish-riots> [Použité 14. 3. 2017].

Turner, C., 2017. Swastika carved into a door and a 'Rights for Whites' sign were discovered at Exeter University. The Telegraph: Education. [online] 13 Február. Dostupné na: <http://www.telegraph.co.uk/education/2017/02/13/swastika-carved-door-rights-whites-sign-discovered-exeter-university/> [Použité 18. 4. 2017].

The National Archives. 1232-1233. Norwich Jews on 13th century Roll. [online] Richmond. The National Archives. Dostupné na: <http://www.nationalarchives.gov.uk/education/resources/medieval-mystery/#background> [Použité 29.11. 2016].

The National Archives., 2013. Early Jewish settlement in Britain. [online] The National {"Attachments":[{"__type":"ItemIdAttachment:#Exchange","ItemId":{"ChangeKey":"CQAAABYAAAAZ/8v5WUmiSK+8YeBxMtt4AAFbfo/d","Id":"AQMkADAwATZiZmYAZC04Yzg2LTk4MTQtMDACLTAwCgBGAAADzNEdqrان+k6dbiqz3x13NAcAGf/L+VIJokivvGHgcTLbeAAAAgEMAAAAGf/L+VIJokivvGHgcTLbeAABW1BMGQAAAA=="}, {"Name":"50117534","IsInline":false,"Size":123318}]} Archives: UK Government Web Archive. Dostupné na: <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/+http://www.movinghere.org.uk/galleries/histories/jewish/origins/origins.htm> [Použité 23. 11. 2016].

The National Archives., n. d. Events of 1901 Briain in the World. [online] Dostupné na: <http://www.nationalarchives.gov.uk/pathways/census/events/britain4.htm> [Použité 9. 4. 2017].

The University of Winchester., 2014. [pdf] Medieval Jewish Winchester. Dostupné na: <http://www.winchester.ac.uk/academicdepartments/history/research/Documents/MJW%20walk%20information%20leaflet.pdf> [Použité 23. 10. 2016].

UCLUPiTV, 2016. Unrest at UCL as Protesters Clash with UCLU Friends of Israel. [online] Dostupné na: <https://www.youtube.com/watch?v=3ghskSSNcWM> [Použité 19. 4. 2017].

United Nations., 3375 (XXX) of 10.11. 1975 on the Elimination of all forms racial discrimination. [online] Dostupné na:

<http://www.un.org/documents/ga/res/30/ares30.htm> [Použité 30. 3. 2017].

United Nations., A/RES/46/86 of 16.12.1991 on the Elimination of racism and racial discrimination. [online] United Nations General Assembly. Dostupné na:

<http://www.un.org/documents/ga/res/46/a46r086.htm> [Použité 13. 4. 2017].

United States Holocaust Memorial Museum., n.d. Jewish life in Europe before Holocaust. [online] Holocaust Encyclopedia. Dostupné na:

<https://www.ushmm.org/outreach/en/article.php?ModuleId=10007689> [Použité 23. 3. 2017].

Wales online., 2011. Looking back on historical Tregedar riots. Wales online. [online] 24 August. Dostupné na: <http://www.walesonline.co.uk/news/local-news/looking-back-historical-tredeggar-riots-1817626> [Použité 30. 3. 2017].

Webster,N.H., 2008. Secret Societies and Subversive Movements. Escondido: The Book Tree.

Weiner, J, S, Filkenstein, N., 2016. The American Jewish scholar behind Labour's 'antisemitism' scandal breaks his silence. Open democracy, [online] 3 Máj. Dostupné na: <https://www.opendemocracy.net/uk/jamie-stern-weiner-norman-finkelstein/american-jewish-scholar-behind-labour-s-antisemitism-scanda> [Použité 8. 4. 2017].

Whitcomb, A., 2016. University of Manchester Student's Union back BDS. Mancunio. [online] 16 December. Dostupné na: <http://mancunio.com/2016/12/16/university-manchester-students-union-backs-bds/> [Použité 18. 4. 2016].

Wild, B., 2009. Henry II Introduction to reign. [online] Dostupné na: http://www.finerollshenry3.org.uk/content/commentary/reign_intro.html

[Použité 9.10.2016].

Winstanley, A., 2017. Is Labour Friends of Israel an Israeli embassy front?. The Electronic Intifada. [online] 12 Január. Dostupné na: <https://electronicintifada.net/blogs/asa-winstanley/labour-friends-israel-israeli-embassy-front> [Použité 4. 4. 2017].

Wistrich, R., 2008. Antisemitism Embedded in British Culture. [online] Jerusalem Center for Public Affairs. Dostupné na: <http://jcpa.org/article/antisemitism-embedded-in-british-culture/> [Použité 2. 4. 2017].

I24News., 2016. Student union at UK university pays compensation after anti-Semitism complaints. I24News Europe. [online] 26 Jún. Dostupné na: <http://www.i24news.tv/en/news/international/europe/117998-160626-student-union-at-uk-university-pays-compensation-after-anti-semitism-complaints> [Použité 19. 4. 2017].

7. Resumé

The aim of this MA these was to describe antisemism in the Great Britain. This topic is not new and it is not unique only to this country. There were plenty of studies, statistics and books written on this topic, which I used in this work. Apart from them I also used TV, radio recordings and also interview I conducted with Mr Gary Mond. In the first part I talked about arrival of the Jewish people to the Great Britain with the Norman king William the Conqueror and looked at various forms of antisemitism coming from the mob and also from the kings ruling mostly on the 12th and 13th century, which ended with the expulsion of these people by Edward I. in the 1290. Then I moved to the period of and after the return of the Jewish people to the Geat Britain. In the chapters that followed I looked at the first steps and attempts of the Jewish people to the Great Britain and I mentioned personalities such as Menasse Ben Israel or Oliver Cromwell who stood behind and who helped with returning of these people to this contry. Then described the situation of the Jewish people in Britain not only pointing out forms or examples of antisemitism, but also at how was this community thriwing, developing and slowly partialy intergrating in this country. This second section was finished by the events after the Second World War. In the fourth chapter I looked in more details at various definitions and development of the terms antisemitism, sionism, anti sionism and anti Izrael which was then followed by the chapters focusing on the antisemitism in the educational system and in the British politics as those two are hot topics in the current media reports. Various statistical data closed this section of the work, which was followed by the ending, bibliography this resume and pictures.

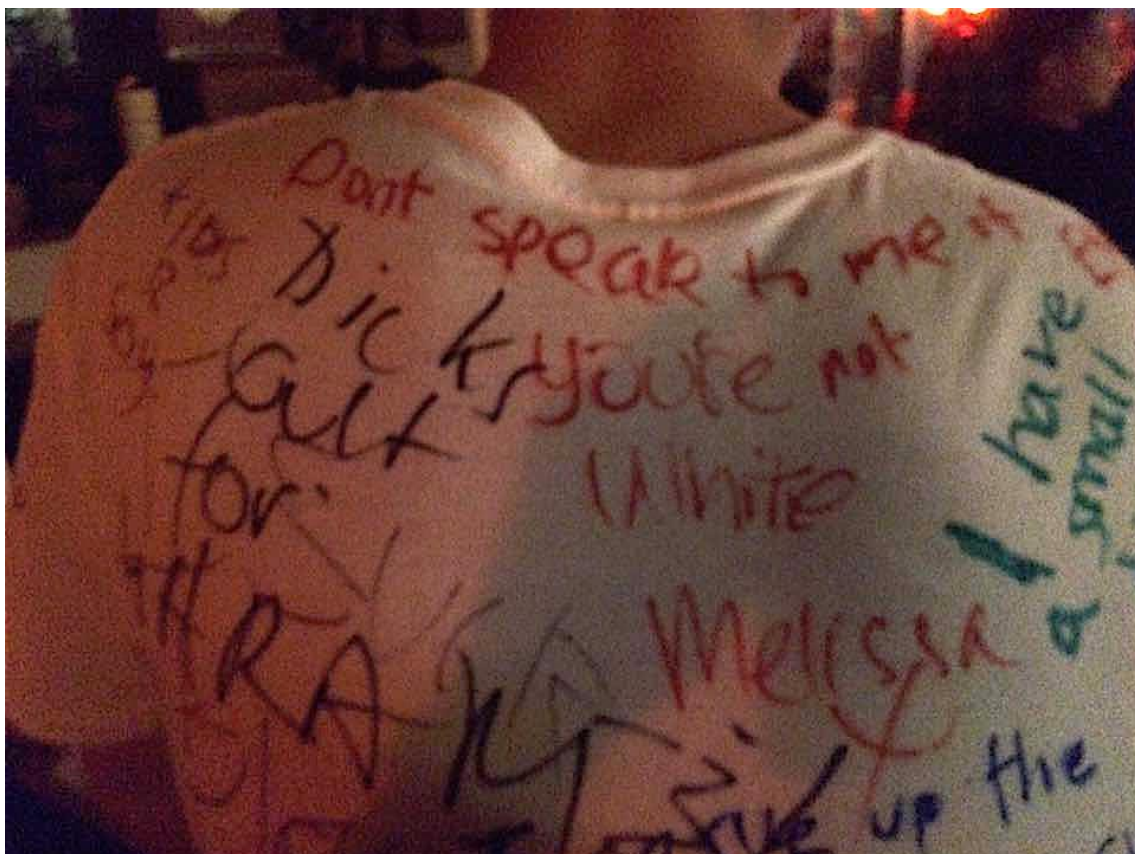
8. Obrazová příloha

č. 1



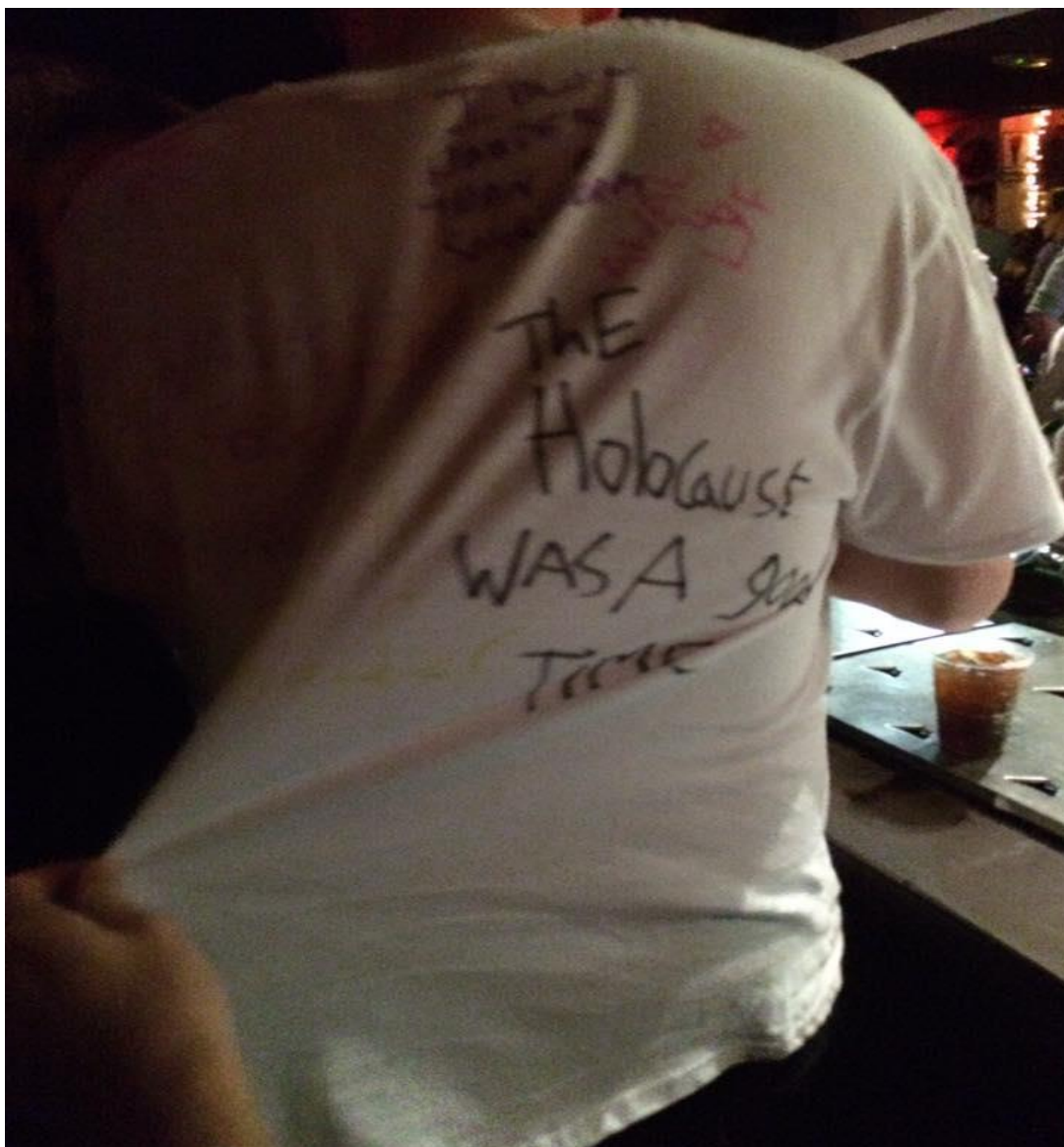
The National Archives., 1233. A medieval mystery. Exchequer roll. The National Archives. [elektronická tlač] Dostupné na:
<http://www.nationalarchives.gov.uk/education/resources/medieval-mystery/>.

č. 2



Reider, D., 2016. Students w shirts saying “Don't speak to me if you're not white.”
[elektronická fotografia] Dostupné na: @UniofExeter.

č. 3



Reider, D., 2016. Students w shirts saying ["The Holocaust was a good time"elektronická fotografia] Dostupné na: @UniofExeter.

č. 4



@TheWulf_93: "You can always count on a Jew to show their true colours eventually"

Aug 21st, 2014



The Wulf, Labour, Liverpool, Hitler was right. [Twitter] Dostupne na: @TheWulf_93.



Naz Shah tweet., 2014. [elektronická fotografia] The Times of Israel. Dostupné na: <http://www.timesofisrael.com/british-jewry-welcomes-return-of-repentant-labour-mp-suspended-for-anti-semitism/>.

